"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2,00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 23 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 4d. BIRŽELIS, (June), 1909 m. Metas XVIII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

BALKANŲ PUSSALIS.

Iš Turkijos ateinančios žinios ne labai ramios: dar vis nežinia, kas ten gali atsitikti. Europinėj Turkijoj rods ramu, nes čia didesnė gyventojų dalis yra krikščionys, todėl čia nėra baimės, kad reakcijonieriai išdrystų ir čia rengti tokias krikščionių skerdynes kaip Azijatiškoj Turkijoj, nes krikščionys gali atsiginti, ypač kad jie turi ginklus ir tai ne blogiausius. Juk antai krikščionių sukilimo Macedonijoj numesto nuo sosto sultano Abdul Hamido valdžia neįstengė suvaldyti net per kelis metus. Bet šiandien Turkijai ne daug priguli žemės Europoj, iš čia ją baigia stumti laukan; Europoj Turkijai liko vien Macedonija, pietinė Rumelija ir beveik neprigulminga Albanija. Kraštus tuos apgyvena ne turkai, bet bulgarai, grekai ir albaniečiai, turkų yra labai mažai, nors visgi dar turkai laiko valdžią savo rankose.

Jauniejie turkai, paėmę į savo rankas valdžią, suprato, kad norint palaikyti Europoj dar likusius žemės plotus, butinai reikia sulyginti teises krikščionių, kurie Turkijoj buvo vos kenčiami, su teisėmis mahometonų, taigi su teisėmis valdžiusios tautos, nes dėl myniojimo teisių ne mahometonų Turkija labai daug jau žemių nužudė: jai prigulėjo dabartinė pietinė Maskolija, dalis Užkaukazio; dėl nekentimo krikščionių Turkija neteko: Rumunijos, Serbijos, Bulgarijos ir Grekijos. Dėl to paties, valdant Abdul Hamidui, be mažo nenužudė Macedoniją.

Ne iš gero noro jauniejie turkai sulygino teises krikščionių su teisėmis mahometonų, nes norėdami palaikyti Europoj esančias žemes, kitokio kelio surasti negalėjo. Bet dabar, sumažėjus Turkijai prigulintiems žemės plotams, didesnė jos gyventojų dalis susideda iš mahometonų, nes didesnė dalis krikščionių apgyventų žemės plotų nuo jos atsiskyrė.

Paliuosavimas pančių varžančių krikščionis labai suerzino mahometonus, kurie iš to suvaržymo turėjo didelę naudą ir nekenčia labai krikščionių. Jie prieš teisių sulyginimą jų nekenčiamų krikščionių pakėlė protestą, parengdami krikščionių skerdynes Azijatiškoj Turkijoj, kur krikščionių yra mažiau.

Nereikia užmiršti, kad veik visus augštesnius urėdus užima mahometonai; iš mahometonų susideda ir Turkijos kariumenė. Tame tai ir yra didžiausias pavojus, tas gal į niekus paversti besistengimus jaunųjų turkų per sulyginimą teisių visų Turkijoj gyvenančių tautų sudrutinti viešpatystę, apsaugoti ją nuo visiško sugriuvimo. Juk pati kariumenė, kurios pareiga nuo skriaudų ginti visus viešpatystės gyventojus, dalyvavo skerdynėse ir plėšimuose krikščionių turtų.

Užganėdinimui krikščionių, paėmę vėl į savo rankas valdžią jaunieji turkai pažadėjo sugražinti išplėštus turtus, sugražinti paimtas fanatikų armeniškas merginas ir moteris. Gubernatoriams pasiuntė atsakančius paliepimus. Vietoj sutepusių krikščionių krauju savo rankas kareivių, į neramius apskričius atsiuntė kariumenę iš Konstantinopolio. Bet ir toje kariumenėj tarnauja vien mahometonai. Kada atsiėjo išpildyti centrališko rando prisakymus ir tojė iš Konstantinopolio atsiųsta kariumenė pasirodė neištikima. Buvo jau atsitikimai, kad kareiviai atsisakė pildyti atsiųstus iš Konstantinopolio prisakymas, norinčius krikščionis ginti oficierus gazdino užmušimu. Argi todėl su fanatizmo perimta kariumene galima krikščionis ginti nuo fanatikų užpuolimo, argi su tokiais kareiviais apskričiuose krikščionių ir mahometonų apgyventuose galima tvarką įvesti? Gerai dar kad nekenčianti krikščionių kareiviai susilaiko nuo parengimo naujų skerdynių. Bet tas gali vėliaus atsitikti. Taigi, kas netolimoj ateityj gali Turkijoj atsitikti, to dar nieks negali išnėti.

Europos viešpatystės, kaip kokios bent, norinčios ramiai užsilaikyti, su baime žiuri į dabartinius prietikius Turkijoj; tos norėtų, kad Turkijai pasisektų susidrutinti, kad jauniemsiems turkams pasisektų tvarką ir ramumą įvesti. Bet yra gana tokių, kurios iš netvarkos nori pasinaudoti.

Nebereikalo maskoliškas jenerolas Snarsky su kariumene įsiveržė į Persiją, kur jis visai nebuvo reikalingu; nutraukė jis ne į maištų apimtus apskričius, bet prie miesto Urmiah, gulinčio prie Turkijos rubežiaus. Maskoliškas randas užtikrina, kad tas padaryta todėl, kad turkai neužpultų ant armenų Persijoj. Bet kad turkai, niekenų ne kurstomi, dabar norėtų įsiveržti į svetimą kraštą ir jame rengti gyventojų skerdynes, tam nieks, turbut, ne patikės. Aišku, kad Maskolija laukia Azijatiškoj Turkijoj tolesnių riaušių ir iš jų norėtų pasinaudoti, žinoma, jeigu tas duosis, užgrėbimui kokio Azijatiškos Turkijos ploto.

Tolesnių maištų Turkijoj ir į juos įsikišimo bent Maskolijos, matyt, laukia ir kitos Europos tautos. Pereitų sanvaitę Europos laikraščiai pagarsino, jog Austrija, užbėgimai už akių, sumažinimui Maskolijos godumo, padarė sutartį su Japonija, kuri pasižadėjo, jeigu Austrija už draskymą Turkijos plotų butų įtraukta į karą su Maskolija, savo visoms kariškoms pajiegoms užpulti ant Maskolijos nuo rytų, taigi nuo Siberijos. Rods Austrijos randas užsigynė, kad to nepadarė, bet manoma, kad laikraščių paleista svietan žinia ne iš piršto iščiulpta. Randai juk padarytus su kitais kraštais sutarimus slepia.

Taigi pradėtos Azijatiškoj Turkijoj krikščionių skerdynės gali netolimoj ateityj pagimdyti Europoj, o gal dar ir kur kitur, tokius kraujo praliejimus, kokių ant žemės seniai nebuvo po kurių politiškojo musų žemės žemlapio išveizdis gali žymiai persikeisti.

Laikraščiai praneša, jog Turkijos parlamentas jau atvirai pakvietė kitur persekiojamus žydus persikelti į Turkiją. Jiems žada atsakančius žemės plotus, ant kurių persikėlę žydai galėt rėdytiesi visai savistoviai. Kviečiami ypač Maskolijos ir Rumunijos žydai, nes tuose kraštuose jie labiausiai valdžių persekiojami.

PERSIJA.

Vieną Persijos dalį, šiaurinę, apvaldė įsiveržęs su kariumenę maskoliškasis jenerolas Snarsky; pietuose gi ant kranto nuo kariškų laivų išlipo angliški jureiviai.

Šachas išleido jau manifestą, kuriame išpildo revoliucijonierių reikalavimus, paskiria liepos mėnesyj rinkimus parlamento atstovų, pripažįsta pats, kad tik konstitucijonališka rėda gali krašte tvarką įvesti. Taigi revoliucija pasibaigė, nes revoliucijonierių reikalavimus šachas išpildė. Bet šachui su jais susitaikius, užgimus jau tvarkai, įsiveržė į Persiją maskoliškoji kariumenė ir angliškieji jureiviai. Taigi aišku, kad maskoliams ir anglijonams ne įvedimas tvarkos rupi. Greičiausiai jau nė maskoliai, nė anglijonai iš jų užimtų Persijos plotų niekada ne pasitrauks, juos sau pasilaikys.

31 d. gegužio Londono laikraštis "Times" pagarsino žinią, buk reguliariškoji Turkijos kariumenė ties Saibulak peržengė Persijos sieną ir užėmė jai prigulintį apskritį. Tas pats laikraštis teipgi praneša, buk mieste Miandaob turkai parengė krikščionių skerdynes, išskerdė ten daug žmonių.

PRANCUZIJA.

Prancuzijos ministeriai nutarė išreikšti Vokietijos randui gailėjinasi dėl atsitikimo prie Casanblanca, kur Vokietijos konsulio urėdninkas, vedantis pabėgusius nuo tarnavimo prancuziškus "Svetimtaučių legijono" kareivius, likosi prancuziškų kareivių truputį pakutentas. Dėl to atsitikimo prietikiai terp Vokietijos ir Prancuzijos buvo teip nagedę, kad abiejuose kraštuose laukė karo. Dabar Prancuzijos rando išreiškimu vaidai užbaigti.

Streikai jureivių ant Prancuzijos laivų traukiasi toliau ir platinasi vis labiau. Daugelis laivų Marsilijoj, Toulone, St. Nazaire negali išplaukti dėl streiko jureivių. Krasos siuntinius į Algierą ir Korsiką važioja dabar kariškieji laivai.

Užtai surengti streikai krasos ir telegrafo tarnų nepasisekė, kadangi ne rado didelio pritarimo pačių tarnaujančių ir sustreikavusių neparėmė, kaip reikiant, kitos darbininkų organizacijos. Dėl to Prancuzijos darbininkai labai įpykę ant viršininkų Centrališkos savo organizacijos. Daugelis atskirų sanjungų pasitraukė jau iš Centrališkosios organizacijos ir mano sutverti kitą, kuri mokėtų geriau ginti darbininkų reikalus.

VIDURINĖ IR PIETINĖ AMERIKA.

Revoliucija, kilusi vidurinės Amerikos respublikoj San Domingo jau pasibaigė ir tai netikėtai greitai. Atsiųsta rando kariumenė sumušė visai revoliucijonierių vadovą, jenerolv Camochą. Likučiai jo kareivių per sieną pabėgo į kaimyniską Hayti. Bet kitoj sienos pusėj juos suėmė ir, kaip mano, bus jie iš čia išvyti. San Domingo randas garsina, jog visoj respublikoj dabar ramu. Bet ar ištikro čia ramu, nežinia. Šitos respublikos rando pagarsinimai nevisada pasirodė užsitikėjimo vertais.

Ir pietinėj Amerikoj, respublikos Peru sostapilyj Lima bandyta revoliuciją pakelti, bet ji teipgi nepasisekė. Dabar policija jieško sukėlusio. Dabar policija jieško Pierola. Revoliucijonieriai nerado gyventojų pritarimo. Nedėlioj atsibuvo čia didelis gyventojų susirinkimas pakėlimui protesto prieš sukeltą revoliucnją.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Rutos vakaras balandžia 18 d. nekaip tepasisekė. "Gyvųjų paveikslų" pastatyta tik vienas — Gėdinimo laidotuvės, ir tas blogai išėjo iš tos priežasties, kad buvo netikęs apšvietimas. Mat, dar elektros šviesa neįtaisyta. Koncerto dalis buvo šį kartą irgi silpnesnė, nekaip kitais kartais. Naujas choravedys, p. Popatta, per porą repeticijų, suprantama, kad negalėjo dar gerai jo pastatyti. Vien tik panelė L. Skalskaitė savo maloniu dainavimu išgelbėjo,galima sakyti, koncerto dalį. Vis dėlto prie šio vakaro daug rupesnių reikėjo pridėti. Daugiausiai pasidarbavo panelė Sapkauskaitė, p. A. Jurašaitis ir panelė Skalskaitė, rupindamies gyvais paveikslais. Girdėjome, kad sekmadienį, balandžio 19 d. buvo susitelkusio prie "Rutos" musų jaunimo susirinkimas vaidinimų ir koncertų reikalams aptarti ir nutarta geresnė tvarka. Smagu girdėti, kad sunki pradžia neatima jiegų ir noro darbuoties.

Paroda "Dailė — vaikų gyvenime" jau užsidarė balandžio 23 d.

Vilniaus gatvėmis valkiojasi kaszin-kokia kynė-dantistė. Jinai trauko, čia-pat ant gatvės, iš savo pacijentų sopomųjų dantų.... kirmėles. Ima ji iš neturtingųjų po 25 kap., iš turtingesniųjų ne mažiau kaip po 1 rublį.

IŠ KAUNO.

Balandžio 17 d. 10 val. rytą Šmidto fabriko kasierius Kulmanas ir du iš fabriko kontoros: Mejeris ir Jasvonskis, grįžo fabriko arkliais iš Valstybės Banko, kur buvo pasiėmę 12000 rublių darbininkams apmokėti tą dieną. Arti geležkelio tilto jų laukta keturių ginkluotų vyrų, kurie norėjo atimti vežamuosius pinigus. Norėdami sulaikyti važiuojančius, jie ant greitųjų užtvėrė kelią vielomis. Vežėjas tai pamatęs greitai suragino arklius ir jie pravažiavo vielas suardę. Tuomet iš šalies papliupėjo šuviai. Mejeris visai nušautas, Kulmanas labai sužeistas, Jasnovskis ir vežėjas Rulevas sužeisti lengvai. Nežiurėdamas žaizdos, vežėjas dar greičiau suragino arklius ir atvežė kontoron nabašnika ir sužeistuosius. Pinigai tokiuo budu išliko sveiki. Tuojau policija subruzdo vyties užpuolikus, kurie pasislėpė Petro kalne. Čia juos apsupo iš dviejų pusių. Matydami, kad jau čia ateis jiems galas, du iš jų pasibučiavo ir čiapat patįs nusišovė. Kituodu ėmė bėgti, bet bebėgdami buvo policistų ir kareivių nušauti. Visi jie dar jauni, ne vyresni, kaip 25 metų. Du iš jų pažino: tai kaszin-kokie Juškevičius ir Bartkevičius, juodu patįs nusišovė. Kas tokie per vieni kitu du — nežinia.

Pasirodė, kad užmuštuoju balandžio 17 d. Kaune Žaliajam kalne du nežinomu užpuoliku buvusiu: Antanas Matusevičius ir Edvardas Juškevičius, brolis kito nusišovusio.

Kauno kalėjime dabar sėdi šie politiškieji lietuviai prasikaltėliai. Be teismo: A. Gucevičius, V. Kmitas, Pr. Lubickas, Br. Mištautas, J. Nevodomskis, Pr. Juškys ir B. Čaplinskas. Nuteisti kalėjiman: J. Baltakis (3½ metams) ir J. Druoga (3 metams). Nuteisti areštantų rotosna: K. Matulis (4 metams), P. Žitkevičius (4 metams), P. Degulis (1 metams 4 mėn.), J. Gritėnas (4 metams), A. Bilinovskis (4 metams) ir J. Paviliunas (4 metams). Katorgon: J. Gune (8 metams), J. Saranka, K. Kvitlys, J. Baniunas, K. Šaltanis, K. Brinkus ir J. Kuprėnas. Ištrėmiman: A. ir St. Didžiuliai. Tvirtovėn: B. Lapienis (1 metams), A. Kaupas (6 mėn.), J. Karabinas (1½ met.), J. Rupeika (8 mėn.), J. Laskovskis (1½ met.) ir B. Cirtautas (2 met.). — Susinešimas su kaliniais labai sunkus. Kalinys.

("L. U.").

IŠ UKMERGĖS,

Seniau didžiausia mokykla čia buvo — miesto mokykla. Dabar jau ir didesnių atsirado, ir kitų skaičius padidėjo. Be miesto mokyklos, jau turime privatinę vyrų gimnaziją, mergaičių gimnaziją, mergaičių peńsijoną ir liaudies mokyklą ir keletą vyrų liaudies mokyklų. Miesto mokykla jau turi pilnas 4 kliasas, kur mokoma vokiečių ir prancuzų kalbų, kas jų nori ir primoka, ir amatų: šaltakalių ir dailydžių — veltui. Miestas vieton amatų nori įvesti dar vieną, lotynų kalbą, kad butų lygu progimnazijai. Be naujųjų kalbų mokslas bus lygus 3 kliasoms. Religijos mokytojas, kun. Dirgingčius, buvo rinkęs mokinius, norinčius lietuviškai mokyties, bet tokių mažai tesurado. Daugiausia yra žydų visose mokyklose. Jie labiau brangina mokslą.

Jurgio Sunus.

("V-tis").

IŠ ALATOS,

Ukmergės apskr.

Sausio 17 d. š. m. apsvarstymui valsčiaus reikalų žemiečių viršininkas sušaukė sueigą. Pirmiausia raštininkas pranešė, kad reikia paskirti 50 rub. šėpai (spintai) knygoms sudėt. Bet valstiečiai atsakė, kad ir taip pilna raštinė šėpų ir daugiau nereik. Paskyrė tik 5 rub. įtaisyti lentynoms. Paskui buvo reikalauta 400 rub. raštininkui už perrašymą nuo 20 metų žmonių surašo, bet ant to virija visai nesutiko. Potam reikalavo, kad paskirtų kiek pinigų naujonis įkonoms įtaisyti raštinėj ir Švedasų mokykloj, ir kad žvakelės degtų. Vyrija ir nuo to atsisakė. Potam dar reikalavo permainyti raštynės ir mokyklos lietuviškai-rusiškas iškabas ant gryniai rusiškų. Bet visi vienu balsu suriko: "mums ir tos pačios su lietuvių kalba geros; o kaip bus vien tik rusų kalba, tai nežinosim, ar traktierius ar mokykla". Ant galo visi valstiečiai vienu balsu suriko: "Ne iškabas mainykit, bet permainykit musų Dievą. Pirmai musų Dievas buvo viduryj raštinės, o dabar jau kertėje, o toj vietoj caro paveikslas, Švedasų gi mokykloj jau viršun durų nukeltas". Pakilo didžiausiąs triukšmas. Vieni rėkė: "Pas mus ir gubernatorius buvo ir buvo viskas gerai, o tu jau nukėlei ant durų, o kitas atvažiavęs gal dar išmes ir per duris?!" Viršininkas suriko, kad tai "Ne jusų tiesos, o mano; jus tik dirbkit kas reikia, o kas nereik nekalbėkit". Bet visa vyrija suriko: "Vyrai! mes visi "drian", tai važiuojam namo" ir visi lig vieno išėjo. Viršininkas pasijuto tuščioj raštinėj beėsąs ir pradėjo geruoju vyrus į vidų prašyti. Visi suėjo atgal ir žem. viršininkas pradėjo maloniai kalbėti. Bet visi vėl pareikalavo, kad Dievo muką padėtų ten, kur buvo pirmiau. Nors pats viršininkas neatkėlė, bet paliepė viršaičiui atmainyti ir padėti Dievo muką į senąją vietą. Po to visa vyrija nusiramino ir pradėjo nutarimus daryti. Bet tų reikalų kurie pirma buvo pakelti, jau nesvarstė. Ilganosis.

("L. U.").

IŠ ŠIAULIŲ.

Šįmet Šiauliuose pirmąją gegužės šventė ne darbininkai, bet policija.

Iš pėtnyčios į subatą kiaurą naktį sargybiniai raiti lakstė, o 18 d. balandžio — 1 gegužės prie kiekvieno fabriko bent po kelis policistus kiurksojo. Dabojo visur, dargi ir prie progimnazijos dvieje, kitų mokyklų tai po kelis. Dabar Šiaulių darbininkai kalba: "Šiauliuose, vietoje darbininkų manifestavo policija, ir visiems priminė, kad tai darbininkų šventė pirmoji gegužės". A. Švitinis.

("L. U.").

IŠ PAPILĖS,

Šiaulių apskr.

Balandžio 9 d. buvo sušaukta Augustaičių seniunija paskyrimui kaimų rinktinių ir globėjams. Kaip tik raštininkas užklausė, ar skirti globėjus ar ne, tuojau pakilo toks klęgėsis: šaukė, kas tik galėjo; labiausiai šaukė Fermos sentikiai. Per tokį triukšmą nieko negalima buvo suprasti, ką žmonės priimą, o ką atmetą; nors raštininkas keletą kartų mėgino raminti, bet nieko negelbėjo. Taip buvo per visą sueigą, kas tik paduota svarstyti viskas liko užtvirtintą, nes ant visų užklausimų buvo girdėt tiktai riksmas "ura". Patįs valstiečiai nelabai žinojo po ko pasirašė. Tai matote, kokia pas mus graži tvarka per sueigas, ir ant nelaimės visados taip buna.

Varguolis.

("L. U.").

IŠ SALOČIŲ,

Pernai keturi valsčiai: Kiburiai, Gulbinai, Gadbergiai ir Skrebotiškiai Saločių klebono prikalbinti nutarė reikalauti tilto ant upės Mušos. — Šįmet atėjo patvirtinimas ir tiltas bus. Bet dabar kyla nesusipratimai. Klebonas ragindamas prie nutarimo sakė, kad valdžia nereikalaus nuo valstiečių nei kapeikos, o jeigu ir reikalaus, tai jis užmokės. Tuotarpu valdžia paskyrė per trejus metus po 30 kap. nuo dešimtinės. 4 valsčiuose, apskritai imant, 1600 ukių po 20 dešimtinių, bus 32000 dešimtinės.

Švogeris.

("L. U.").

IŠ BIRŽIŲ.

Kaip visur Lietuvoje taip ir Biržių apielinkėje beveik prie kiekvieno didesnio sodžiaus yra dvaro karčiamavietės — pliaciai, mažiausiai dešimtinės didumo. Kitusyk ten budavo karčiamos. Nuo to laiko, kaip žydams buvo užginta gyventi sodžiuose, degtinę pardavinėjant, karčiamų triobėsiai riogsojo tušti ir, kur dvaras medinių triobų nepaspėjo išsivežti, nejučiomis visai jos išdulkėdavo. Tik keliuose sodžiuose iki šio laiko užsiliko tokios medinės karčiamos. Bet dabar valstiečiai pradėjo galvoti, kaip iš tų senovės tvirkinimo įstaigų padryti apšvietimo įstaigas — mokyklas. Grapas Tiškevičius, užgirdęs apie tokį sodiečių sumanymą, apskelbė, jog jis karčiamas ir karčiamavietes mokykloms atiduoda už pusę kainos. — Šiame atsilgyje Druseikių sodžius pirmuinis padarė pirmą žingsnį. Ant paminėtų sanlygų atpirko nuo grapo pliacių su visais mediniais triobėsiais. Administracija gi pirkimą palengvino jiems tuom, kad grynais pinigais paėmė tik 33 rub., kitus pinigus paskaitė darbu: apsiėmė atidirbti 150 dienų su arkliu; tas darbas vėl išeis jų pačių naudai, nes taisys tiesesnį kelią iš Astravo į Biržius. Malonu papasakoti, kaip toks didelis sodžius, kaip Druseikių, dailiai sutinka. Teisybė ir čia buvo atsiradę du priešginos, bet jų tas darbas niekais nuėjo. — Ar seks druseikiškius ir kiti sodžiai dar nežinia. Tuo tarpu girdžiasi apie derybas dėl karčiamų ir karčiamavičių ir tarp Vinkšninių ir Klausučių sodžių su dvaro Administracija. Apie kitus gi sodžius, kaip — Užušilius, Braškius, Šlepščius, Stačkunus, Spalviškius, Juodženius, Aganiškiečius, Štakirius, Dirvonakius, Gerdžiunus, Zastančius, Iškonius — nieko negirdėti. Ar gi tuose sodžiuose neatsirastų nors po vieną žmogų, kurie pradėtų raginti.

Dar iš grapo Tiškevičiaus palikimo Biržių valsčius turi savo ligonbutį. Musų žmonėms tai didelis parankumas—už 10 kap., o neturtėliai už dyką, randa daktaro patarimą ir gauna vaistus. Ikišiol užveizėtoju to ligonbučio buvo Dr. Giedraitis, bet dabar atsisakė. Jis per šešioliką metų dirbo, gaudams tik 500 rub. algos. Valstiečiai manė, kad į jo vietą atsiras užtektinai daktarų, bet apsiriko. Jau bent trįs daktarai buvo, bet apsižiurėję važiuoja — visiems sąlygos nepatinka. Ir vargu kas atsiras jeigu valstiečiai nepadidįs algos ir nepaskirs pinigų vaistams. Daugiausia čia nukentės neturtėliai, nes neturėdami iš ko užmokėti daktarui ir pirkti vaistų, susirgus eina jieškoti pagelbos pas visokias bobas ir monelninkus.

Nikštuti.

("L. U.").

IŠ ONIŠKIO,

Zarasų ap.

Čadasų valstiečiai suprato apšvietimo naudingumą, nes pažino ant savo kailio, kad tamsų žmogų visi už nosies vadžioja, visi stengiasi išnaudoti.... Užtat va paskutinėje valsčiaus sueigoje nutarė įsteigti valsčiuje savo lėšomis dvi dvikliases mokyklas (Oniškyje ir Panemunyje). Apsiėmė įsteigimui mokyklų mokėti per 4 metus nuo dešimtinės po 15 kap., iš ko sudarys 4½ (puspenkto) tukstančio rub. kiekvienai mokyklai. Prie to prisidės dar susitvėręs apšvietimo reikalams kapitalas; medžių mokyklos butui tikisi gauti iš valdžios miško.

Lobiškio miestelio ukininkai nutarė kreiptis prie valdžios, idant įsteigtų čion vienkliasę mokyklą ir pradžiai patįs pirko viduryj miestelio ½ (pusę) dešimtinės geros žemės.

Tik vieni Čadasų miestelio pyliečiai dar po senovei užkiutę tuno. Sviesesnių ukininkų čia mažoka. Nors mokykla nuo Čadasų apie už 8—12 verstų tačiaus apie įsteigimą mokyklos jie nesirupina.

Oniškio liaudies mokykloje du mokytoju: lietuvis ir rusas. Darbas joje eina pasekmingai, tik gaila, kad musų valstiečių vaikai yt musė pavasarį: anos iš plyšių, o mokiniai iš mokyklos. Reikėtų tėvams suprasti, kad keli žiemos mėnesiai tai mažas dar vaikui mokslas, reikėtų kiek galint pasistengti leisti vaikai mokyklon ligi vasarai, ligi vakacijos. Alexa.

("L. U.").

IŠ VIRBALIŠKIŲ,

Zarasų apskr.

Vasario mėnesyj buvo atvažiavęs viršininkas ir sušaukė rinktinių sueigą paskui valsčiaus valdybai algas paskirti. Viršaitis prašė uždėti algos 50 rub., o raštininkas 60 rub. Bet rinktiniai netik neuždėjo, bet norėjo raštininkui sumažinti ir apskundė jį viršininkui, kad skriaudžia žmones, dar prašė, kad duotų jiems kitą raštininką. Viršininkas nesutiko ir išvažiavo. Netrukus 17 rinktinių viršaitis įkišo ant 2 parų į kalėjimą pas Kupiškių pristavą už ardymą valsčiaus tvarkos. 7 iš jų buvo apskųsti kaipo revoliucijonieriai iš 1905 m. nes tuomet reikalavo nuo viršaičio kokių ten atsilyginimų. Jų pavardės: P. Rudzinskas, J. Kululis, P. Av., P. Ba., K. Ba., A. Ju. ir J. Stivas. Visi jie padavė skundą gubernatoriui. Matysime, kas iš to bus.

Ten buvęs Kalinis K.

("L. U.").

IŠ VEIVERIŲ.

Gegužės 6 d., baigiantis dešimtai valandai, vakare. Veiverių sienos sudrebėjo nuo nepaprasto trenksmo Ant rytojaus trenksmo priežastįs paaiškėjo. Seminarijos sode policija surado parako apsvilintą krumą, greta sužeistą medį ir tvorą. Surasta ir dvi bombos šuki, bet aprudiję šukių kraštai rodo, kad šukės senos. Kas gi tikrai sprogo, dar nesužinota. Spėjama, kad tai vieno iš mokinų darbas. Spėjama dėl to: 1) kad tai atsitiko prieš pirmutinį kvotimą; 2) kad prieš keletą dienų vienas mokytojas buvo gavęs bevardį laišką su grasinimais, jeigu duosiąs per kvotimus sunkų uždavinį. Jeigu tai butų mokinio darbas, — aišku, kad tai tik jo vieno tuščioje galvelėje gimė ir subrendo tokia paika mintis — visa seminarija viešai išreiškia savo pasibiaurėjimą tokiuo paiku darbu. Kalbama, kad valdžia gali perkelti seminariją kitur.

Veiverietis.

("V-tis").

IŠ JIEVARAVO VALSČIAUS,

Marijampolės apskr.

Balandžio 19 d. buvo vaito, jo kandidato ir teisėjo rinkimai. Buvo ir viršininko pagelbininkas Rėklaitis. Paprastai, renkant vaitą ir jo kandidatą, renka du kandidatu, o paskui valdžia pagal savo nuožiuros vieną iš jų užtvirtina. Dabar gi Rėklaitis patarė įrašyti, kad vaitu išrinktas J. Oželis. Į kandidatus Rėklaitis nurodė Obelinės Gustaitį. Žmonės ant viso to sutiko. Tik kajkurie valstiečiai nepasikakino tokiais rinkimais ir viršininkui pranešė, kad jeigu kas atsitiktų su kasa, o vaito turtas neišneštų nuostolius atlyginti, tai jie atsisako mokėti.

Po taip laimingų rinkimų buvo, kaip paprastai, geros magaryčios, kurios užsibaigė nei šiaip, nei taip: J. Papečkis, sugrįžęs girtas namo, peršovė savo berną, o ant rytojaus pats nusišovė. Tekšys.

("L. U.").

IŠ GUDELIŲ VALSČIAUS,

Marijampolės apskr.

Musų apielinkėj ant valdžios miškų užpuolė taip vadinamų minyškų amaras, ir daugumas medžių jau užsikrėtė tuo amaru. Valdžia pasirižo kovoti su amaru ir gelbėti miškus nuo prapulties, ir pasisamdė 200 su viršum darbininkų, kurie ir kerta užsikrėtusius amaru medžius, o likusius smaluoja: pastarąjį darbą atlieka moterįs. Darbininkams (vyrams) moka 50 kap. dienai. Darbo diena neapribota. Todėl darbininkai nepasikakino tokiu užmokesniu ir, išrinkę iš savo tarpo Antaną Pr. nusiuntė pas "nadlesną" reikalauti: 1) padidinti mokesnį ligi 70 kap. dienai, 2) dirbti tik 8 val. per dieną ir 3) mandagiau apsieiti su darbininkais. "Nadlesnas" atsakė, kad kas nenori dirbti po senovei, tegul atsitraukia. Tada visi darbininkai sustreikavo. "Nadlesnas" mušė telegramą pavieto viršininkui, kad darbininkai pakėlė "buntą", ir ne tik patįs nedirba, bet ir kitiems neduoda, grumodami kirviais. Viršininkas atsiuntė savo pagelbininką. Tas pasišaukė keletą darbininkų (žinoma ir "začinščiką") ir ėmė gazdinti kalėjimu. Bet šie atsakė: "Mums mažas užmokesnis — mes ir nedirbam, ir nieks neturi teisės mus priversti". Tada viršininko pagelbininkas klausia: "O kas išmokino reikalauti 8 val. darbo dienos ir mandagaus apsiėjimo su darbininkais?" Tie atsakė, kad "vargas išmokino". Tada viršiniko pagelbininkas, paklausęs dar, ar eis dirbti, ir gavęs atsakymą, kad eis tik tuomet, kuomet bus

išpildyti darbininkų reikalavimai, su statė protokolą ir išvažiavo. Po protokolu pasirašė ir darbininkai. Ant rytojaus darbininkai buvo sukviesti ir jų reikalavimai išpildyti. Dabar dirba 8 val., gaudami po 65 kap. dienai.

Vienas iš darbininkų.
("L. U.").

IŠ GRIŠKABUDŽIO,
Naumiesčio apskr.

Balandžio 21 d. buvo teisėjo rinkimai. Žmonėliai susirinko iš visų pusių ant "baliaus" (paprastai teisėjo, launnikų, vaito rinkimus žmonės vadina balium). Šisai teisėjas ne blogas, bet ir neišgerųjų. Teisėjauja gi jau 27 metai. Kaip tik perbalsavo, tuoj pasipylė alus ir degtinė kaip iš fontano. Užtai einant namo, tai ir keliai ir tiltai per siauri, ne vienas išsimaudė, o vieną Baktiškių Balsį ant rytojaus rado net ir sušalusį. Apie pačius rinkimus nei nekalbėsiu — galite suprasti patįs, koki buvo.

Jonuks.
("L. U.").

IŠ VILKAVIŠKIO.

Vilkaviškio kalėjime dabar sėdi už politiką šie žmonės: J. Mazurevičius (nuo Pajevonio) sėdi ketvirtas mėnuo, J. Malžinskis (nuo Gelgaudiškio) — 4 mėnuo, Ant. Grudzinskas — 3 mėn., V. Pilota (nuo Gižų) sanvaitė. Visi sėdi dar be jokio teismo. A. Grudž. kaltina už uždraustus raštus, Juoz. Milž. už sudraskymą caro paveikslo ir už priešingas valdžiai kalbas, o pas J. Maz. ir V. Pil. bekratant paėmė tik cenzuros leistas knygeles. Vakar du kaliniu (Juoz. Mekšraitį ir Jon. Sadauską), išsėdėjusiu po pustrečio mėnesio, paleido, nes nieko negalėjo prikibti. Gyrenimas kelėjime gana blogas: kalėjimas drėgnas, oras dvokia, valgis prastas, nes duoda tik po 9 kap. dienai. Kad iš namų nepriduotų, tai sunku butų ir išmisti.

Vincas Barzdyla.
("L. U.").

LIETUVIŲ IŠEIVIŲ ŽINIAI.

Prusų valdžia patėmijo, kad Rusijos išeivius Amerikon gabena kokia-ten slaptai susitvėrusi laivyno linija. Valdinikams paliepta kuoaštriausiai bausti už tokį nelegališką darbą. Kokia bausmė, nepasakyta, bet galite patįs dasiprotėti, kad Prusų valdžia nepavaišina juos nei paukšties pienu, nei dangaus migdolais. Taigi viengenčiai bukite atsargus!

Aleksandras Purickis.
("L. U.").

IŠ LIEPOJAUS.

Ciecoriaus Aleksandro III kariškam porte nuo naujų metų labai pasididino darbai, per tai ir darbininkų skaičius dvigubai padidėjo. Prie magazinų (prekių sandelių) dirba padieniai, daugiausia lietuviai, partijomis po 50—150 darbininkų. Norinčiųjų darbą gauti yra du kart tiek, kiek reikia, pertai kiekvieną darbininką priima į darbą tik kas antra diena.

Kol dar kiti tebedirba, tai norintieji gauti ant rytojaus darbo pradeda rinkties kokiomis 3 valandomis prieš priimsiant, laukia į eilę sustoję koki 200—300 darbininkų.

Karšpetis.
("L. U.").

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Konservatyvų draugijos laiško" rauda.

Tasai vokiečių vyriausybės šelpiamas, lietuvių kalba išleidžiamas, laikraštis pripratęs viską šmeižti ir purvais drabstyti visa, kas lietuviška. Jis stengiasi įkalbėti lietuviams, jog kas tiktai prakilnu, tai vokiška, visokiais atsitikimais pasinaudoja lietuviams suklaidinti. Jis, apsimetęs tikybos priedanga, tuos lietuvius savęspi traukia, kurie sakosi reikią šventai gyventi. Kas musų sentėvių garbinta ir jų didžiausio gyriaus buta, tą jis apjuokia. Ypačiai visomis jiegomis siaučia prieš lietuvių dainą ir teatrus. Sako dainuoti esanti nuodėmė; taip daryti, kaip senovėje, esą šda.

Štai trumpa ištrauka iš jo No. 31, kuriame sako: "Męs, lietuviai, tampame tulerioipu budu pagarbinami, per biauriai apgėdinančius pranešimus, kad mes lietuviai (pamiršo tyčia pasakyti, kad taip senovėje buta) su "puikais", su "kaukais", su "laumėmis" ir su "deivėmis" sumišę esą ir pasimirę, dar "bonką degtinės į grabą drauge gauna". Lietuviškos dainos dainuojamos, lietuviški teatrai užvedami, jeib "lietuvių gyvenimas iš pamatų ir pilnai aiškiai" parodytas butų, lyg tartum mes, lietuviai, daugiau nieko, kaip tik dainuoti ir teatruose sėdėti teišmanome".

Ir pajuokdamas, prideda: "Argi čionai dar negana garbės?.... Prieš tai jis kuo-plačiausiai aprašinėja šventes, parengtas vokiečių kareivių draugijų, ir tąsias visokiu budu išgiria, kad jos prakilnios ir kad vokiškai uždainavo "Deutschland, Deutschland ueber alles!" Ir kad vokiečių kalba Dievui labai tinkanti, kad dainuoją, bet šiukštu ne lietuviškai....

Kurmis.

TAUTIŠKASIS SKYRIUS III LIETUVIŲ DAILĖS PARODOJ.

Štai jau ir atidaryta trečioji lietuvių dailės paroda. Šian ir ten girdisi balsai: kas metai geriau. Malonu pereiti didelę šviesią salę, pilną paveikslų, ir gale jos įeiti į nedidelį šviesų kambarį, kurs mirga visomis varsomis ir saulei užšvitus, nežinai į katrą pusę žiurėti, kuo gėrėties.

Tai tautiškas skyrius. Medžio darbų, tiesą pasakius, visai nedaug, begalės tik žiurstų ir juostų, o vainikas to skyriaus tai bene bus tikrai pustretinė margučių. Kokie margučiai! — Taip rupestingai, taip dailiai įvairių-įvairiausiomis plonomis šakelėmis ir vingeliais išdabintų, išrašytų kiaušinių kitam šavo amžiuje netenka pamatyti. Tai ne menkas darbas — ir mokėjimo nemaža reikia, ir kuo-daugiausia skonies. Dėl to ir galima pasidžiaugti margučiais, išstatytais parodoje, kad išdabinti jie visai savotiškai, o visi keisti ringeliai taip dailiai padaryti, kad noromis-nenoromis galvoji: "nagingos darbininkės čia buta".

Kambario sienos apkabinėtos žiurstais ir juostomis. Be abejojimo, gražiausios priejuostės tai p. Griniuvienės rinkiniuose, bet ir šiap-jau dailių dalykėlių prisiuntė suvalkietės parduoti. Žemaičiuose niekur nepamatysi tokių darbų ir tokių audeklų. Ten marginiai visai paniekinti, kiekviena audėja stengiasi taip išausti, kad niekuo nesiskirtų jos audėklas nuo pabriko darbo. Gal-but, tai ir gerai, bet pagalvojus, kokie gražus senobiniai papročiai ir išdarbiai žuva, — gaila darosi. Žemaičiuose kvietkuotų, lapuotų žiurstų nei senutės nebemini, o margosios juostos irgi nebejuosiamos. Taigi širdis džiaugiasi pamačius, kad nors viename plačiosios Lietuvos užkampyje tebemokama dar gėrėties tuo, kas tikrai sava ir gražu.

Iš dviejų atžvilgių galima branginti tuos margai išgražintus audeklus. Pirmiausiai, raštas — išdabinimas, paskui varsos. Svarbiausis tai raštas, nes jis tikrai parodo savotiškumą, skonies budą, prisirišimą prie tokių ar kitokių formų. Ir tas tatai išdabinimas yra, taip sakant, nemainomas pamatas, iš kurio gali plėtoties savotiška liaudies dailė. Varsų išsirinkimas ir jų sutaikymas irgi yra labai svarbus, nes parodo taippat budą ir išsiplėtojimo laipsnį.

Matydamas rinkinius musų lietuvaičių, ir svetimtautis be abejojimo, pagalvotų: "Kaip gi labai išmintinga jų skonis". Pagalvos tai, tur-but, kiekvienas, kurs mėgsta tuos dalykus ,lankydamas tautišką skyrių III Liet. Dail. Parodoje. Žvalgais aplinkui, o čia sienos tik mirga — tik mirga! Ištikro — rasi visas varsas, bet žiurėk tik, koks jų sutaisymas, kaip pritinkančiai sudarytos tarp savęs, kaip viena kitą atšviečia ir kaip drauge gražiai susipina. Čia ant žalios lentos geltoni ir rausvi raštai, čia vėl ant juodos žali ir raudoni, ten vėl melsvos, rausvos ir baltos sudėtos vainiku, švelniai akį vilioja. Kiek tų varsų! O eina garsas, kad ir senovėje tokiais dėvėta, per amžius — per metų šimtus auklėjo lietuvaitės staklėse savo skonį, savo varsų meilę, taigi nenuostabu, kad šiandien galime tik gėrėties gražiomis suvalkiečių prikyštėmis ir gailėties, kad tik tenai jos teužsilikusios.

Dažniausiai pastebimas ir gražiausis, be abejojimo, senobinis raštas, tai tulpės — didžtulpės. Kartais išmėtytos jos liuosai, kartais sudėtos po keturias į kruvą, (kotais į vidurį), tarytum žvaigždė. Šįmet teko pamatyti ir vieną juostą su tulpėmis, — kodėl neaudžiama jų daugiau? Tenka pamatyti visokių didesnių ir mažesnių žvaigždelių, kitos labai keistai supintos, visokių eglelių, virvelių, bet tos tai jau dažniau ant juostų. Gražiai išrodo iš įvairių juostų divonas.

Galima tokį vieną matyti tautiškajame skyriuje, gražus ir nesunkiai padirbamas dalykas.

Reikėtų kiekvienam lietuviui apsilankius parodoje akylai tą skyrių peržiurėti. Galima netik pasimokyti iš ten nemaža, bet taippat išsinešti gaivinantį ramų, įspudį savyto iš šaknų gyvenimo. Reikia naudoties tąją proga nes, kaip minėta, retai teatsitinka keliaujant per Lietuvą išvysti ką-nors gražų, o tikrai senobinį, lietuvišką. Tiesa — Žemaičiuose galima pasigėrėti koplytėlėmis, kryžiais, išdabintais tulpėmis, ir kitais savotiškais pagražinimais. Bet.... senosios koplytėlės griuva, lužta, ant jų vietos dygsta naujos ir.... atleisk, Sutvertojau, toms rankoms, kurios jas pagamino. Pažiurėkit tik į tuos naujus darbus.... Dailydė, matomai, daug prakaito ir darbo padėjo, kad tik pasekus gerai pigius miesto pavyzdžius, ir padarė — nei į tvorą, nei į miestą. Kur dingo lietuvio širdies jautrumas, kur tos tulpės ,tarytum spinduliai, vainikuojančios, kryžius, kur tos koplytėlės ant augštų išdabytų kotų, kįlančios liudnai į viršų smailiais stogeliais?

Nebejieškokit naujuosiuose išdarbiuose senobinio savotiško gražumo! Kas tik moka ką dirbti, tuojau jieško by kur pavyzdžio, pamiršdamas, kaip senovėje mokėta savo galvoje rasti pavyzdžių.

Ar tai negarbingiau?

Šiandien ir menką indelį sunku rasti savotiškai išdabintą, o didesnių darbų nei mėginti nemėginama. Parodoje pamatysi vos kelis šaukštus, kelis peilius, linijas— ir tiek; vieną gražiai išpiaustytą sviestinę ir dailią lentynėlę rankšluosčiui pakabinti. Kodėl neateina kitiems į galvą dabinti reikalingus stotkus, indus ir dabinti netaip, kaip miestiečiai dabina savo priebučius, bet "iš galvos, arba imti pavyzdį iš senoviškų darbų.

Tai yra svarbus ir brangus dalykai, apie tai reiktų rašyti, kalbėti daug ir raginti be paliovos visuomenę, kad gelbėtų savo turtus. Reikia aiškinti visur, kur tik atsitinka, kame tų darbų svarbuma. Aiškinti per laikraščius, ir gyvuoju žodžiu žadinti musų audėjas ir dailydės, o jie parodys ką gali.

Sofija Čiurlianienė.
("V-tis").

NAUJAS LATVIJOS BARONŲ APSIDRAUDIMO SUMANYMAS.

Kas nežino, kiek skaudžių smugių turėjo Latvijos baronai pakelti revoliucijos metu, koumet ilgai kentusių vergų-latvių skriauda buvo išsiveržusi aikštėn ir yt baisi vesula be pasigailėjimo naikino savo skriaudėjus, jų turtus, jų šeimyną. Ir nors iškilusi reakcija padėjo baronams veikiai ir vėl sugrįžti prie savo feodalinių teisių, tačiau įbauginti baronai nori kaip galint apsidrausti nuo panašių smugių ateityje. Tam tikslui sumanė užkolionizuoti Latviją valstiečiais vokiečiais.

Šiandien jau visai tikrai yra žinoma, kad Latvijoje veikia tam tikras baronų komitetas, kurs per savo agentus superka iš latvių-valstiečių žemę ir apsodina jas tam tikromis iš Vokietijos atgabenamomis vokiečių šeimynomis. Mat, tie jau nekiltų ateityje prieš savo vientaučius ponus.

Lengvai patenka minėtojo komiteto nuosavybėn valstiečių-latvių ukiai, nes dauguma jų suardyta, palikta be valdytojo. Vienur nužudytas ukio šeimyninkas; kitur išpustytas ukis "skrajojančių burių" atsilankymais; vėl kur-nors šeimyninkas tebėra uždarytas kalėjime, arba besibasto po pasaulį ištremtas ir tt., o pačios-našlės arba jauni vaikai nepajiegia išlaikyti nupuolusio per suirutės metą ukio ir, žinoma, lengvai užleidžia juos "komiteto" agentams, kurie prie to dar gerus pinigus duoda.

Pastaruoju laiku, "komitetui" pradėjo sekties šis kolionizacijos sumanymas dar geriau, kada jis įgijo dar miklesnius agentus, kurie moka ir sveikam ligą įkalbėti. Štai atvyksta toks agentas vieną kitą kartą pas kurį ukininką ir pradeda jam pasakoti, kad jis esąs valdžios įtariamas, kaipo maištininkas (visi agentai kalba dailiai latviškai) ir kad jo laukiąs toks-pat likimas, kaipo to bei ano kaimyno. Reakcijos įbaugintam latviui neilgai reikia įkalbinėti — bematant parduoda ukį ir neša kailį į geresnį pasaulį.

Vietinė valdžia matyt geral žino apie "komiteto" veikimą, bet visai kelio neužstoja. Susipratusiejie latviai, klek įmanydami,stengiasi sutrukdyti tą sumanymą, stengiasi neužleisti latvių valstiečių ukių vokiečiams-ateiviams, bet "komitetas, kurs, matomai, didelius kapitalus valdo, galingesnis.

P. O
("V-tis").

IŠ AMERIKOS.

KVAILA RODA.

"Chicago Medical Recorder" paskutiniame numeryj patalpino straipsnį, kuriame užmano žudyti su chlorooformo pagelba bevilties išgydymo sergančius ligonius. Ar ne puiki roda! Jeigu teisdariai šito laikraščio rodą užsimanytų pildyti, tai reiktų įsteigti specijališką policiją, kurios pareiga butų su prievarta pas daktarus gabenti sergančius žmonis, nes jie bijotų, kad daktaras, nemokėdamas ligos pergalėti, su žinia nenusiųstų į geresnį svietą. Iš to, turbut, ir daktarams nebutų naudos. Daktaro pareiga jieškoti kelio pailginimui žmogaus gyvenimo, o ne jį trumpinti. Matyt Amerikoj netruksta daktarų, kurie nė savo pareigų nesupranta. Jeigu gyventojus kankina neišgydomos ligos, tai ne tokių ligonių kaltė, bet draugijos. Už savo kaltę draugija todėl privalo ir pasekmes savo kaltės nešti. Daktarai gana tankiai klysta, o amerikoniškiejie tankiau negu europiniai; klystantiems negalima pavesti sprendimą ar leisti kam gyvastį, ar atimti jam gyvastį. Ypač su varguoliais, nuo kurių nedaug galima pelnyti, jie didelių ceremonijų nedarytų.

ŽEMĖ DREBĖJIMAS.

Pereitos seredos rytą, pusėj devintos valandos, Chicagoj ir visam Illinojuj, teipgi Wisconsine, Iowoj ir Michigane buvo žemės drebėjimai, bet nelaimių ne pagimdė. Kaip kur nugriuvo dumtraukiai, apvirto kedės, nuo stalų ir lentynų nupuolė lengvesni daiktai.

SVARBUS IŠRADIMAS.

Cleveland, O. Profesorius čianykščios techniškos mokyklos D. C. Miller, garsina laikraščiuose, jog išrado budą fotografimo tonų. Išradimas tas ypač muzikams labai svarbus.

NEŽINOMAS GERADĖJAS.

Des Moines, Iowa. Čianykščios krasos inspektoriai jieško čia ypatiško laiškų siuntinėtojo. Laiškai visokioms ypatoms pasiųsti yra be parašo, bet juose buva įdėta pinigų po 100 dol. ir po daugiau. Nežinia, ar juos siuntinėja koksai pasislėpęs labdarys, ar beprotis.

PINIGŲ DIRBĖJAI.

New York. Detektyvų kapitonas Flynn, su šešiais pagelbininkais ant vienos farmos netoli Wilton, Con. užtiko netikrų pinigų dirbtuvę ir suėmė trįs juos dirbusius vyrus.

VAGYSTA APSIMOKĖJO.

New York. Plėšikai įsikraustė į namus Thomaso S. Clarko posunio mirusio vyskupo Potterio ir paėmė auksinių, sidabrinų ir bronzinių daiktų už 10000 dol. Bronzinius daiktus rado paskui jau užstatymo namuose, bet vagilių ir kitų daiktų neranda.

ŽVAIGŽDĖ SU VUODEGA.

New York. Astronomas Edw. F. Naulty praneša, jog dangaus ruimuose dabar galima ir be žiuronų matyti didelę vuodeguotą žvaigždę arba kometą, kuri keliauja su greitumu kelių milijonų mylių minutoj.

IŠSIVERŽUSIO GAZO AUKOS.

South Chicago, Ill. Išsiveržusio iš pertrukusios dudos gazo dirbtuvėse Illinois Steel Co. likosi užmuštos keturios ypatos, o keli, atbėgę pagelbon, nuo gazo apalpo.
alpo.

IŠRADĖJAI.

Viename Oklahomos miestelyj, kur uždrausta pardavinėti svaiginanti gėrimai, šerifas patėmijo duonos kepalaičius pardavinėjamus po 25c. Kadangi kaina pasirodė jam per didelė, o žmonės duoną pirko, šerifas paėmė vieną kepalaitį, ir perpiovė. Viduryj duonos roda jis mažą degtinės buteliuką.

PRIGĖRĖ.

Vicksburg, Wis. Vazoo kanale apvirto gazolininis garlaivys Doris, su 10 pasažierinių; iš jų šeši prigėrė.

PASEKMĖS ŽEMĖS DREBĖJIMO.

St. Paul, Min. Po paskutinių žemės drebėjimų, po upe Minnesota, aplinkinėse Menderson pasidarė didelė požeminė ola, į kurią dabar teka upės vanduo.

SLOVAKAI PRALENKS LIETUVIUS.

Bridgeport, Con. Slovakų tautiškasis Susivienyjimas nutarė Virginijoj pirkti 1000 akrų žemės, ir ant jos parengti našlaičiams prieglaudą ir pasenusiems sanariams namus.

APSUNKINIMAS APSIVEDIMŲ.

Washington valstijoj nuo 1 d. berželio bus įvestos naujos teisės apsunkinančios apsivedimus. Norinti apsivesti vyriškiai ir merginos turės pristatyti daktaro paliudijimą, kad jie tinka apsivedimui. Uždrausta apsivesti girtuokliams, nuomarininkams, menkapročiams, džiovininkams ir turintiems kitokias užkrečiamas ligas.

OSTEOPATŲ NEPRIPAŽINO DAKTARAIS.

Springfield, Ill. Čianykščiam senatui paduotas buvo sumanymas pripažinti osteopatus daktarais ir leisti jiems laisvai praktikuoti. Sumanymas tas vienok tapo atmestas.

IŠVEŽIMAS AMERIKOS IŠDIRBINIŲ.

Washington, D. C. Sulyg atskaitos statistiško biuro: Amerika neišgabena savo išdirbinių svetur nė dešimtos dalies, kiek jų padirba; užtai svetimų parsigabena daugiau negu 20% to, ką namiejie padirba.

ŠINKORIAI TURI ATSARGIAIS BUTI.

Vincennes, Ind. Čianykštis teismas pripažino našlei Bertai Hillman 5000 dol., kurios vyras, girtu budamas, eidamas namon, prigėrė. Tuos 5000 dol. jai turi užmokėti William E. Stewart iš Jonstowno, kurio saliune šitos moteries vyras pasigėrė.

RENKA PARAŠUS.

New York. Moterys reikalaujančios sau balsavimo teisių renka parašus po prašymu, kuris bus kongresan paduotas; jame reikalaujama pripažinimo moterims balsavimo teisių. Jos tiklsi surinkti mažiausiai milijoną parašų. Klausymas tik ar visos tos moterys supras gerai kam ir kodėl pasirašo. Iš nežinančių buva menka nauda.

TVANAI.

Mobile, Ala. Tuluose apskričiuose Alabamos ir Oklahomos dideli tvanai. Miestelis Shabula, Wis., išvisų pusių vandens apsemtas. Upės Mississippi, Arkansas išsiliejo per krantus ir užliejo laukus, kuriems labai daug nuostolių pridirbo.

GIRIŲ GAISRAI.

Negannee, Mich. Šitose aplinkinėse, nuo kibirkšties užlėkusios iš lokomativos dumtraukio užsidegė girios. Ugnis išnaikino tarpgiryj buvusį kaimą Dalton ir 3 milijonus kubiškų pėdų medžių buvusių lentų piovykloj.

TORNADO.

Brawnwood, Texas. Šitose aplinkinėse iškilęs Tornado 30 d. gegužio veik su visu išgriovė miestelį Zephyr. Prie to 32 ypatos likosi užmuštos, 50 gi yra sunkiai apkultų; lengviau apkultų yra daug daugiau.

GAISRAI.

Nelson, Mas. Sudegė čia krautuvės George A. Talbot. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Fresno, Cal. Išdegė čia įtaisos California Fruit Canners Association. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant pusės milijono doliarių.

EXPLIOZIJOS.

Dowagiac, Mich. Dirbtuvėse Gierey 26 d. gegužio atsitiko garinio katilo expliozija, kurios penkios ypatos likosi užmuštos, šeštoji užgauta vėliau pasimirė. Užmuštas yra dirbtuvės savininkas ir jo brolis; sužeistas sunkiai ir kitas dirbtuvės savininko brolis. Dirbtuvės trioba suvisu sugriauta.

Bradfood, Pa. Išlėkė į padanges nitroglycerinos dirbtuvės netoli Hoovod Junction. Expliozijos du vyrai likosi į šmotus sudraskyti.

Tilton, Ark. Strausso dirbtuvėse expliodavo garinis katilas. Expliozijos dirbtuvių savininkas ir jo brolis likosi užmušti, o keturi darbininkai sunkiai sužeisti.

IŠ DARBO LAUKO.

‖ Evansville, Ind. Tarnaujanti ant čianykščių gatvinių karų nutarė streikuoti, kadangi kompanija nepripažįsta unijos.

¶ Evansville, Ind. Prigulinti į uniją čianykščių gatvinių karų tarnai paliovė dirbę.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtinėse Valstijose Šiaurinės Amerikos buvo išviso 205 nusibankrutinimai.

¶ Philadelphia, Pa. Sustreikavo čia gatvinių karų organizuoti motormonai ir konduktoriai.

¶ Philadelphia, Pa. Motormonai ir konduktoriai Philadelphia Transit Co, rengiasi streikuoti, jeigu organizacijos viršininkai surengs streiką.

¶ Wininpeg, Kanada. Dėl pakėlimo kviečių kainos, visi mažesniejie malunai vakarinėj Kanadoj likosi uždaryti, o didesniejie sutrumpino darbo laiką. Mat kviečiai dabar brangesni negu miltai, per tai malunams ne apsimoka malti.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

REIKALE RENGIMO CHICAGOS LIETUVIŲ SVETAINĖS.

P. Damijonaitis ragino visuomenę išreikšti savo nuomonę reikale statymo, ar bent rupinimosi apie pastatymą Chicagoje lietuvių svetainės. P. Mockus patarė, kad jaunimas, ypatingai užsiimąs rengimu teatrų, turėtų pirmiausiai rupintis tuo dalyku. "Lietuvos" redakcija pridurė, kad "svetainė — tai ne vienos jaunuomenės reikalas". Budamas dar vis šiokiu-tokiu šulu draugijos, ir aš norėčiau kyštelėti savo dvylekį pamatui reikalingos svetainės; tačiaus pirm to geistina butų žinoti (manau, kad ne man vienam), kaip toli nužengė prie savo tikslo Susivienijimas Chicagos Lietuvių Draugijų, kurs ir "susitvėrė" bene tiktai tam vienam siekiui.

Rudšilio Špukas.

IŠ NEW BRITAIN, CONN.

Žiemai prasilinkus, nors dar bedarbių yra, bet jau netiek, kiek pirmiau buvo. Vieni keliauja į farmas, kiti į plytnyčias ir dirbtuves, kur po keliolika kartais priima. Ir lietuviai pradeda jau ši tą veikti. Keturios čianykščios draugijos parėmė užmanymą Lietuvos Sunų draugijos, Springfielde, Ill. ir nutarė prigulėt prie Susivienyjimo Lietuviškų Draugijų Amerikoj. Išrinko jau komitetą, kuris dirbs pagal išgalę. Tos pačios draugijos nutarė apvaikščiot 1 d. gegužės šventę ir tam tikslui parengė prakalbas. Parsikvietė St. Michelsoną "Keleivio" redaktorių. Bet kad prakalbos čia ne naujiena, tai žmonių mažai susirinko. Dabar kaip girdėt lietuviai ketina paremti kun. Žilinsko sumanymą apvaikščioti sukaktuves 40 metų Lietuvių Emigracijos į Ameriką; bet kaip, kokiu budu tame apvaikščiojime dalyvaus sunku įspėti. Tik vienas užmanymas musų draugijų išrodo lig nepraktišku. Mat 3 draugijos: Lietuvių Ukėsų Neprigulmingas Kliubas, Šv. Juozapo ir Šv. Andriejaus draugijos keli metai atgal nupirko žemės gabalą lietuviškoms kapinėms, bet klebonas norėjo, kad tą žemė butų aprašyta airių vyskupui, kitaip, girdi negalima šventyti. Draugijos vienok nesutiko ir nutarė neaprašyti. Dabar, kaip rodosi, jos nori tą žemę parduoti. Man rodosi nieko mums nekenktų, jeigu turėtume savo kapines nuo nieko neprigulinčias, kaip tokias turi kitos tautos arba miestai antai Europoj, kur tikėjimiškų kapinių visai nėra. Tąsyk ir laidojimas mirušių pigiau atsieitų; vertėtų draugijoms pagalvoti.

Čia nuo kelių metų musų merginos įvedė naują madą: jos iš pradžių myli visus vaikinus, bet paskui, kada visiems atsidavimas nusibosta, išsirenka vieną, jį suareštuoja, o paskui su teismo pagelba verčia jį jas vesti, (o gal vaikinai ir kalti. Nekaltą merginą vargei areštuos. Jeigu vaikinui toks budas ne patinka, tai tegul buna atsargus, tai jų nieks ne areštuos. Kas kokią sėklsėja, tokius ir vaisius renka. Rd.). Teismai jau turi gana darbo su prisilaikančioms to papročio merginoms. Viena gauna vaikiną, kitą pinigų, trečiai teismas nieko nepripažįsta, o tos merginų bylos svetimtaučių akyse žemina jų garbę. Buvo čia ir tokių atsitikimų, kad mergina žada tekėti už vaikino tol, kol vaikinas superka drabužius ir kas jai reikia, o paskui už jo neteka, tai tokiu budu vaikiną nuskriaudžia (o ar vaikinai kitokiu budu merginų ne nuskriaudžia? Rd.).

Čia buvo garsinta, kad vasario mėnesyj duos koncertą panelė Kričmaniutė, bet praėjo tas laikas, o koncerto nebuvo. Tik štai girdime, kad 23 d. balandžio buvo koncertas, bet nebuvo kam klausyti, nes ne buvo plačiau pagarsinta. Pažadėjo plačiau pagarsinti ir kitą už poros sanvaičių parengti, bet girdėt kad vėl nebus.

A. Kamblaitis.

IŠ BAYONNE, N. J.

13 d. gegužio, Leono Peikovskio svetainėje 196 kuopa S. L. A. parengė prakalbas. Kalbėtojai buvo: J. Grinius ir J. Liutkauskas, abudu iš Brooklyno.

J. Grinius pirmiausiai kalbėjo apie susivienyjimą ir jo naudą ir apie darbininkų padėjimą. Privedė daug faktų, kurie publiką prajuokino. Kalbėjo apie moterėles ir merginas ir daug teisybės apie jas pasakė: girdi, jeigu butų čia alaus, tai butų pilna svetainė merginų. Kad musų miesto moterėles myli rudajį alutį ir šokius, tą visi žino. Liepė šviestis, skaityt knygas ir laikraščius rištis į organizacijas ir tt.

J. Liutkauskas trumpai paaiškino S. L. A. tikslą ir jo naudą. Daugiausiai kalbėjo apie patrijotizmą. Nors jis kalbėjo gana gerai, vienok vartojo daug žodžių lietuviams nesuprantamų. Užgriebė dvasiškiją, aiškino kaip daro biznį bažnyčiose, ir kaip daro iš darbininkų puikų gyvenimą. Ragino šviestis, skaityti moksliškus raštus, įsitaisyti knygynėlį.

Publikos susirinko neperdaugiausia, kadangi vis da yra daug žmonių, kuriems prakalbos ir apšvietimas išrodo bedievišku. Užtai daugumas lietuvių tiki į stiklinį dievaitį ir "velnio knygas" per daug vartoja. Čia lietuviai nelabai sutinka tarp savęs, jie pasidalinę į daug skyrių: į bedievius, socijalistus, dievočius, katalikus, šliuptarnius ir tt.

J. Januškevičia.

IŠ SCRANTON, PA.
(Nuo musų korespondento).

9 d. gegužio š. m. Scrantone susiorganizavo bendrovė vardu "Laisvos Minties bendrovė" su tikslu išleidinėti Scrantone lietuvių kalboje sanvaitinį laisvamanišką laikraštį. Inicijativą leisti laikraštį padavė p. Naujokas iš New Yorko; tą p. Naujoko projektą scrantoniečiai priėmė su tikra užuojauta ir pasiryžimu darbuoties, pasitikėdami, kad ir pats inicijatorius panorės žymiai paremti savo užmanymą.

Bendrovė, apart įrengimo susirinkimo, 9 d. gegužio, turėjo susirinkimus: 16 ir 23 d. gegužio. Tuose susirinkimuose tarta apie tam tikras pamatines taisykles, kurių turės prisilaikyti bendrovės sąnariai ir pagal kurias bus rėdoma pati bendrovė. Tarp kitko nutarta: bendrovė išleis 500 akcijų po $10.00 kiekviena; kiekvienas sąnarys tegali nusipirkti 25 akcijas kiekvienos laidos; laikraščio nepradės leisti, pakol nebus surinkta $2500, kokia sumą yra reikalinga užtikrinimui laikraščiui bent metus gyvenimo; laikraštis bus vadinamas "Laisva Mintis", ar "Laisvė" — apie tai dar ir bendrovėje yra dvi nuomoni.

Akcijos yra parduodamos ant išmokėjimo keturių mėnesių laikė lygiomis dalimis; jei sumanymas leisti laikraštį nejvyktų — pinigai bus sugrąžinti akcijonieriams. Iki šiam laikui jau parduota 40 akcijų. Laikraščio prienumerata: 2 dol. metams.

Bendrovės valdybon išrinkta šios ypatos: pirmsėdis — A. Grybas, jo pagelbininkas — M. Valentinavičia, iždininkas — Dr. J. Šliupas, sekretorius — V, K. Račkauskas, ir 5 direktoriai: Dr. J. Šliupas, J. Andzevyčia, P. Živatkauckas, A. Čelkis, M. Valentinavyčia.

Pereitame susirinkime nutarta parengti vlešas prakalbas salėje Auditorium ant N. Main ave. Lai-

ke prakalbų bus dekliamacijos ir dainos.

Tas apsireiškimas liudija, jog Scrantone galima tikėties sulaukti lietuviškoje kalboj leidžiamą laikraštį ir tas, be abejonės, turės žymiai pastumėti scrantoniečius pirmyn. Bendrovės sanariai pasitiki rasti pritarimą netik tarp scrantoniečių, bet ir kitose vietose; juo arčiau prisidės prie bendrovės žmonės iš kitų miestų, juo drąsiau galima bus tvirtinti, kad užmanymas įsikunys ir, gyvuodamas ilgus metus, atlikinės nemažą darbą musų kulturiškoje dirvoje. V. K. R.

IŠ DAYTON, O.

Darbai čia pradeda gerintis ir darbas ne sunku gauti ypač amatninkams.

Lietuvių čia yra apie 60 šeimynų ir apie 130 pavienių. Kunigo lietuvio neturime, nors daugelis kunigo geidžia, bet užlaikyti jį butų per sunku. Nors parapija pradėjo tvertis 1907 m., 28 d. gruodžio buvo pirmas susirinkimas ir išrinktas komitetas parapijos tvėrimui, per kurio pasidarbavimą surinkta $86 dol. apmokėjimui ke lionės lėšų turinčiam pributi kunigui, bet užėjus bedarbei savo užmanymą turėjom atidėti. Dabar vėl pradėjom darbuotis. Užkvietėm kunigą A. Jurgutį iš Pittsburgo, Pa., kuris atsilankė 18 d. gegužio, aprupino mus dvasiškais reikalais. Susirinkus lietuviams bažnytinėj salėj, kunigas laikė kalbą. Kalbino rištiesi į organizacijas, rašytis į pašelpos draugijas, aiškino, kokia tos draugijos atneša naudą žmonėms. Liepė laikytis savo tautystės, šalintis nuo lenkų, kurie musų tautą stengiasi nužeminti. Kalbino skaityti laikraščius, su kurių pagelba žmogus gali apsišviesti. Kadangi kunigo kalba mums patiko, parapijos reikalai likos sutvarkyti. Daytonietis.

LIETUVIŠKŲ FARMŲ REIKALE.

Ant mano straipsnio "Gerinkime musų buvį", tilpusio 21 No. "Lietuvos", kuriame raginau tautiečius apsigyventi ant farmų, kokias valdžia duoda kaipo "Homesteads" vakarinėse valstijose, atsišaukė daug žmonių (kiek? Rd.) norinčių ant tokių žemių apsigyventi. Todėl, manau ne prošalį bus paaiškinus, ant kokių išlygų valdžia tas žemes duoda.

Kiekvienas, norintis žemę gauti, turi buti ne jaunesnis kaip 21 metų, turi buti pilietis arba turėti nors pirmas popieras. Kiekvienas užsirašęs žemę, turi ne vėliau kaip už pusės metų pradėti jają apdirbti; jeigu iki pusei metų ne atsikrausto, valdžia žemę atima. Kiekvienas užsirašęs žemes, turi butinai be pertrukio penkerius metus ant josios gyventi, jeigu tiek metų neišgyvenęs pasitraukty, valdžia žemę atima be jokio atlyginimo. Penkerius metus pragyvenus, žemė tampa savascia ją gavusio ir toliaus jis ką nori su ja gali daryti.

Naujažemis gavęs iš valdžios žemę turi butinai iki dviejų metų prirengti ⅛ jos dalį javams auginti, iki penkių metų nemažiau ¼ dalį žemės išdirbti. Seniaus naujažemis turėdavo iki penkių metų pusę žemės išdirbti, bet naujos teisės įėjusios 20 vasario šių metų reikalauja išdirbimo tik ¼ dalies. Jeigu naujažemis neįstengtų tiek žemės išdirbti į paskirtą laiką turi komisijai parodyti, ką veikė per tą laiką.

Užmokėti už žemę reikia: už 320 akrų žemės, jeigu ji yra ne toliaus 20 angliškų mylių nuo geležkelio $34.00, už esančią toliaus nuo geležkelio $22.00; už 160 akrų 20 mylių nuo geležkelio $22.00, už esančią toliau $16.00 (už žemę kolionizacijai atiduotose rezervacijose valdžia dabar ima daug daugiau. Rd.).

Man rodosi reikia sutverti tam tikrą bendrįją, (rodosi bendrijoms valdžia žemės neduoda, išėmus geležkelių kompanijų, kurios vienok turi jiems duotą žemę kolionizuoti, žinoma ir gelžkelį padirbti. Red.) kiekvienam iš sanarių įmokėti $10.00, daugiau ar mažiau, įvesti tam tikrą nuolatinę mokestį, iš ko susidėtų šiokis tokis kapitalas. Išrinkti porą žvalgų gerai numanančių ukės reikalus ir pažįstančių žemę, ir siųsti į tą valstiją, kur duodama žemė, ją apžiūrėti, ištirti sanlygas ir intti jas paskui tinkamoj vietoj, geriausiai prie upės. Kaip valdžia garsina, iš Chicagos du sykiu per mėnesį eina pigus traukiniai į vakarines valstijas Northwestern geležkeliu, ant pigiai galima butų atsakančias vietas pasiekti. Dar geriau butų siųsti suprantančius ukio dalykus, apmokėti jiems lėšas, kad jie ištirtų duodamas žemes, tokiu budu daug pinigų užsičėdytų. Geistina butų, kad tokios ypatos atsilieptų ant žemiau padėto adreso. Bendrijos sutverta kolionija daug gero musų tautai galėtų padaryti.

Taigi viengenčiai, kurie manote tverti bendriją, norinti apsigyventi ant farmų, meldžiame išreikšti savo nuomonę. Norėdami apsigyventi ant valdžios duotų farmų, butinai turime bendriją tverti, nes su užtektinu kapitalu neper daug žmonių šiuose laikuose yra. Taigi pirmyn!....

Kokiuose nors reikaluose šitame dalyke meldžiame atsišaukti žemiau padėtu antrašu. Adresus komisijų dalinančių žemes pagarsinsime už poros sanvaičių, iš ten galima bus gauti reikalingas informacijas.

St. Miliauckas,
437 Willing st.,
Tamaqua, Pa.

MUZIKOS GALYBĖ.

Saulius, viešpats ir vadas žydų, už peržengimą prisakymų ir sulaužymą duotų Jehovai prižadų, buvo apleistu visų. Veltui norėjo atrasti pražuvusią laimę. Dienos giedroje matydavo šešėlius nakties. Guldavo į lovą kaip į kapą iš kurio kelties nebuvo vilties. Žodžiu, jautėsi esąs sunkiausiame prispaudime. Ir tik kada jaunas Dovyduks, priklaupęs prie jo kelių ir paėmęs arfą į rankas užgaudavo jos stygas, Saulius tapdavo ne tik ramiu, bet net linksmu.

Daina Orphejaus pagaudavo ne tik žmonių dvasią ir gyvunų, bet kalnų ir uolų, vandenų ir miškų. Sakoma, kad debesys sustodavo pasiklausyti saldaus balso Orphejaus stygų.

Aidas Hermeso ragelio užmigdė turintį šimtą akių Argų. Argus, giliausiame miege užmerkdavo vos penkiasdešimts akių, likusiomis matydavo; bet malonus balšas Hermeso ragelio užgniaužė visas jo akis.

Imkim ir musų senovės vaideliotą ir jo kankles. Karo laike, kada kareivių spėkos apsilpdavo teip, kad kojos jų linko, vaideliotas, kuris sekė paskui kareivių eiles, savo muzika atgaivindavo jų dvasią ir jausmus, sugrażindavo apsilpusias spėkas: jie puldavo it liutai ant savo priešų.

Sekta metodistų užima pirmą vietą. Kame yra paslaptis jos progreso? — muzikoj. Jie nesigaili triuso ir rupinasi pataisymu ar pagerinimu savo bažnyčiose giedojimo. Eidamas pro šalį jųjų bažnyčios, išgirsti garsą saldžiausios meliodijos. Įeini.... tik pasiklausyti; išeini.... poteriaudamas.

Amerikoniškos mokyklos užgniaužia tėvyniškumo jausmą širdyse vaikų ateivių. Kame jų paslaptis? — muzikoj. Amerikonai atkreipia atydą į muziką. Jie stengiasi suteikti vaikams pradinį mokslą pavidale muzikos. Jie žino, kad muzika ne tik užžavi, keičia vaiko palinkimus, ypatingai, tų, kurie nanieje jos negirdi. (Bet gi Amerikoj muzika stovi žemiau negu Europoj. Rd.).

Mes muzikos kaip ir neturime. Bet toms kelioms dainelėms (turime mes jos daugiau negu amerikonai. Kuomgi yra musų žmonių dainos? Reikia tik jas sutvarkyti. Red.), kurias turim pripažintį didelę svarbą.... Nes jos pažadina meilę tėvynės net ir tokiose širdyse, kuriose, rodos, jokia tautiška gyvybė pasirodyt negali. Gana paminėti: "Kur banguoja Nemunėlis", "Birutė" ir "Sveiki broliai dainininkai".

Reikėtų žiurėti su didžiausiu džiaugsmu į tokius vyrus kaip: Petrauskai, Naujaliai, Čiurlianiai, nes jie atlieka tokius darbus, kurių mes visi neįstengtume. Ypatingai turėtume atkreipti atydą į Petrauską ir Naujalį. Visupirma jų gabumai jau mums žinomi; jie dar gyvi ir darbuojasi musų labui. Jie darbuosis, jei tik mes panorėsim tą jų darbą priimti tikroj prasmėje. Prusas.

APIE MUZIKĄ.

Senovėje sakė: "muzika, tai dievų kalba" ir garbino ją žmonės ir laikė turinčią stebuklingas ypatybes. Buk tai Thebų miestas atsiradęs muzikai skambinant. Amfitrionui skambinant, akmens taryum gyvi patįs klojosi ir augo be keno pagelbos; šulai, koliumnos, bokštai, puikus rumai.... Orfėus nuožmius žvėris ir smarkius laukinius gyvunus prijaukyti ir nutildyti savo muzika mokėjęs. Ir daug panašių, o pilnų visuomet poezijos padavimų turime apie muziką.

Siandien muzika pasidarė kasdienine — visiems prieinama, pasidarė amatas, pilna jos visuose namuose ir kiemuose, ir nešvariuose restoranuose ir smuklėse. Net trošku! Bėgti norėtum, bet kur? Dargi trečiosios kliasos vagone čirška armonika, smuikas, aristonas, o vietose vasaros poilsio kurortuose, maudyklose, gydyklose siaučia katarinkos, ir orchestros du kart į dieną ardo tylą ir gadina orą savo griežimu.

Visur muzika — muzika, visi griežia, visi mėgsta, visi supranta. Kiekvienoje inteligento šeimynoje mažiausia vienas muzikos talentas, mažiausia vienas fortepijonas, arba piano, arba smuikas, arba nors armonika mandolina ar akorina— visi mokinasi muzikos. Kam? O kaipgi — juk nepadoru, kad panelė nemokėtų skambinti. O profesorių, mokytojų — kiek tik nori, už kambarį, už pietus, už dvigrivinį, — dykai! — nors vežimais vežk. Muzika pasidarė amatas daugelio, budas lengvo uždarbio, o geriausia tai, jau proga pasirodyti, garbę įgyti, turtus sulaukti — gerovę ir turtus.

Virš prigimta dieviška muzikos svarba pranyko. Pasisavino ją minia ir nuplėšė nuo jos visą poeziją — suteršė, įvedė į smukles ir biauriausius namus. Ir kas gi pasidarė su muzika? *Nėra jos!* Nors iš visų pusių čirška katarinkos ir smuikas, užia fortepijonai, nėra jos, nors daromi koncertai, o daržuose griežia kareivių orchestrai. Nėra jos, nors musų ausįs pilnos visokeriopo griežimo ir dainų, bet širdis tyli ir siela miega nepajudinama. Klausomės muzikos gurkšlendami alutį ir sutinkame, kad muzikos tikslas *palinksminti publiką!*

Nors gerbiame šiek tiek Bethoveną, Bachą, Wagnerį, bet visgi mylime Kekuoką ir Matchitchą. Kas iš musų negirdėjo, arba nemoka niuniuoti tų biaurių, nuvalkiotų šokių, kurie aplėkė visą pasaulį — visur giriami. O ar daug yra tokių, kurie pažintų ir mėgtų Bacho "preliudium es — moll arba Bethoveno III simfoniją?"

Muzika tai Dievo pasiuntinys, pasiųstas judinti švelniausias ir geriausias musų sielos stygas, raminti širdįs suvargusias gyvenimo rupesčiais, valyti jas nuo melų, nedorybių, pavydų, neapykantos! Muzika — tai galiunas — kuris be žodžių sako mums apie Dievą ir aniuolus, o mes užmetame jai juokdario rolę — ir dar raginame — na, greičiau, linksmiau! Ir yra linksma ir trenksminga, net braška! Bet muzikos — tos dievų kalbos, rodos ir visai nėra. Nejieškokim jos ten, kur iš tolo užia trimitos, arba kur margi apskelbimai giria garsią dainininkę. Ten muzikos nėra. Yra dažnai daug technikos, mokėjimo, truputį melo, kuriuo lengvai apdumia akis— tai ir viskas. Muzika ilsisi beveik nepajudinta galingų kliasikų veikaluose: Bacho, Haendelio, Gluecko, Mozarto, Bethoveno ir vėlesniųjų ramantikų: Schumano, Chopino, Wagnero, bet kaip mažai yra tokių duodančių nors šiek-tiek juos išgirsti, suprasti. Tiesa — girdime kartais koncertuose Chopiną, Bethoveną, bet tasai, kurs atlieka, dažnai pats nesuprazdamas, nemoka iškelti aikšten paslėptos galybės — ir vėl išeina, — kad girdime daug technikos, mokėjimo ir truputį melo, kuom lengvai apdumia akis — o muzika pasilieka už kalnų kalnelių. Atsitinka ir kitokia muzika išgirsti, bet tai taip retai — taip retai!

Ir iš tikro, kur nors už kalnų kalnelių lengviau yra išgirsti muziką, kaip trenksmingame mieste, kur koncertai kiek vieną vakarą.

Paimkime nors kokį nežinomą Lietuvoje kampelį. Tokia liudna lyguma, mažos kalvelės kur nekur stugso, čia kadugys išsiplietęs, ten pasilenkusi sena koplytėlė su V. Jėzaus kančios paveikslu, prie jos šalies glaudžiasi beržas ir tarytum visomis šakelėmis ašaroja. Aplinkui, kur pažvelgti, žemė žalia pušių juosta apjuosta — tyla ir pilku dangum pridengta. Ir štai iš tolo, iš už kalnelių atskrenda daina:

Oj giria, giria
Girelė žalioji! —

Ir plaukia jautri gaida ir atsiremia į žaliąją girią — ir į pilkąjį dangų. Plaukia niekeno nemokyta, tiesiai iš širdies ir žadina kažkokį keistą ilgėjimą, kaž-ką amžinąją primena. Eikit ir paklausykit, o kas nėra tikras, ar jis lietuvis tai dainos klausydamas teipgi atjaus. Atjaus dar daugiau, dažinos, kad yra žmogus, kad siela jo graži, kaip baltasis aniuolas, ir tik sunku jai, ir liudna, ir užmigdyta kasdieninės dienos pilkumoje, ir sustingusi sunkioje gyvenimo kovoje. Bet ši prieš amžius širdies gelmėje pagimdyta dainelė, atsklidus, sužadįs visa kas gražiausia ir geriausia žmoguje. Tokia tatai yra muzika, ir tokia jos svarba ir tikslas. Apsireiškia jį retai, bet kas ją kartą išgirdo, tas visuomet ilgėsis jos.

Ir męs lietuviai, supratusieji jos svarbą ir galybę, ilgimės savo muzikos, geidžiame, kad ji, augdama ir plėtodamos, užlaikytų savotiškumą ir savo puikią, o paprastą gelmę.

Trokštame to, kad kuomet nors galėtume drąsiai pasakyti: męs turime *savo lietuvišką muziką*, kurią gavome iš savo bočių-prabočių, o kurią puikiai užlaikome nesuterštą, neleisdami įsibriauti svetimiems balsams.

A. K. Čiurlianis.

Sanarys teisėjų Komiteto Šerno Muzikališko fondo.

IŠ PO AMERIKOS RAŠTININKŲ PLUNKSNOS.

KĄ GYVENIMAS MAN REIŠKIA.

Rašo Bailey Millard.

Nuo tos dienos, kaip aš sužinojau žodžio "laisvė" prasmę, šitas svietas stojosi man miela ir tinkama gyventi planeta. Prieš tai aš drauge su daugeliu kitų laikiausi Didžiosios Nerimasties — baimės gimusios iš paprastos minties, kad aš negalėsiu užsilaikyti ant žemės ir priderančiai varytis priimtu keliu be galavimosi amžinai prie kokio nereikalingo ir nesmagaus darbo pinigų darymui.

Nuo kudikystės aš persiėmiau nuo senesniųjų paprasta išminčia, kad turtas yra žibančiu ženklu, prie kurio žmonės turi lenkti savo širdį. Kaip musų kaime pasirodydavo turtingas žmogus, tai visi žiurėdavo į jį su baime ir pagarba. "Jis turtingas", sakydavo su pertikrinimu ir tas padarė savo veikmę į mane ir aš, budavo, kalbu pats sau: "Jis turtingas", teip lygiai, kaip trojėnų vaikai butų sakę: "Jis dievas". Retai teišgirsi kaimiečius kalbant susirinkus sankrovoje apie tai, kuo ištikro žmogus yra, tik kuone visuomet apie tai, ką jis turi.

Šitos vaiškios pamokos pagelbėjo man suprasti, ką tikras gyvenimas reiškia. Jis reiškia gansą. Aš pasirįžau įgyti ir džiaugtis šituo tikru gyvenimu. Kelias buvo gana prastas. Viskas, ko man reikėjo—tai pasakyti "Amen" svieto išminčiai ir tapti turtingu.

Pradėjęs kaipo spaudininko gizelis už du doliarių per sanvaitę, patyriau, kad pralobimas yra gana palengvas darbas; bet ateitį aš visuomet piešiau raudona ir auksine. Dirbau atsidėjęs ir įgijau gerą savo amato pažintį. Tuomet Kalifornija mojo savo auksiniu pirštu ir aš nusivilkau lygumomis į San Francisko. Ten aš dar sunkiaus dirbau prie spaudos ir laikraštininkystės su pašalinėmis panaromis į savastinybės turgų, vis įsikibęs į didžiąją pralobimo idėją. Apie už dešimtės metų aš įgijau pačią, nedidelę šeimyną, namus ir šiek tiek pinigų. Bet visą tą laiką prieš mane visuomet buvo ir kuone prieš kiekvieną darbininką su mažais ar dideliais turtais, neišvengiamoji didėjbaimė. Šita didėji nerimastis buvo mano sfinksu prie kelio. Koki baisųs dalykai ištiktų, jei aš negalėčiau jo klausimo išrišti — vadinas, jei aš liančiausi dirbęs ir pelnęs? Aš turėjau maniją tausoti ir visuomet su tuo tikslu, kad galėčiau įgyti nuosavybę ir vis žengčiau toliaus, kaip aš tą vadindavau. Bet net žengdamas pirmyn aš tiek nuvokiau, kad pastebėti, jog aš vedu gyvenimą, kuriam svarstyčiausi pasmerkti geraširdį chinietį. Visuomet aš buvau parsirupinęs susimaišęs, be pailsio, trikdomas ir mėtomas į visas puses.

Besistengdamas surasti kas kenkia mano buvio teorijai aš kartkarčiais dairiausi pasiskolinti kąnors pagelbingo iš pavyzdžių kitų. Aš mačiau, kad kuone visi, prigiinti darbininkai nuo pinigisko padėjimo, panašaus į mano, jautėsi priverstais dirbti beveik tokiu padim neapsimokamu budu, kaip ir manasis. Jie teipgi buvo mėtomi. Tie mano draugijos luomo, kurie leido pinigus neatsižiurėdami netikram gyvenimui, gerojo Omano patariamam, abelnai buvo skolose ir, todėl toli aršesniame padėjime negu aš. Ištikro jų baimė dar buvo didesnė negu mano.

Taigi aš dirbau dar sunkiaus. Norėjau buti turtingu ir laisvu. Bet juo daugiau aš įgijau, juo aiškiau aš mačiau, kad aš iš gyvenimo labai mažai tegaunu, ir kad su mano teorija butinai turi buti kas blogo. Bet kadangi žmonės abelnai laikėsi šitos teorijos ir kadangi ji atrodė svarbiausia ekonomiška draugijos išminčia, nė kiek nesiduodančia abejoti, tai aš ir laikiausi jos iki paskutinei valandai sukilimo.

Mano sukilimas tuojaus įvyko, kaip pradėjau geriau prisižiurėti gyvenimui turtingų žmonių, su kuriais aš lenktyniavau. Aš pamačiau, kad jie nė kiek nėra arčiau prie laimės stovio už mane. Po tikrai teisybei, net kurių turtas nebuvo išspaustas iš jų artimų butinybių ir silpnybės, arba kurie sąžiningai galėjo pasakyti, kad tai ištikro turtas yra jų kas, buvo labai retai, jie buvo dar nelaimingesniais ir dar labiaus mėtomais negu aš. Bet net man visai arti prisižiurėjus painiam, daugaveidžiui ir neaiškiam padėjimui, kuris siautė didžiapilvį žmogų, paprastai sėdintį prišakyj reikalų vienoj ar kitoj didelėj korporacijoj, negalėjau suprasti, kodėl jis niekuomet negali turėti šventos dienos savo širdyj. Jis atvirai išpažysta stoką smagumo, bet niekuomet, tarytum, nežino priežasties tam. Nėgi jis ar aš branginame savo tikru padėjimu, kuris perdaug stropiai ir uoliai verčia veikti pasiekimui laimės įrankio visuomet buti laimingų. Juo didesnis turtų krovimas, juo didesnė tarytum nerimastis. Nors aš tuomet nežinojau, kad jis, drauge su manim ir kitais, buvo civilizacijos mulkiumi, kuris pastatė savo minamąją malyklą ir pasilsiu bandė pasitenkinti menkais gatvių ir ratelių smagumais, nenorėdamas eiti keliais, kurie vedė nuo miestų ir pagundų, ar bent ten, kur painumo ir nerimties nėra.

Tąsyk aš atsidaviau dideliam darbui, Didžiausios Nerimasties sutikimui ir ištyrimui. Ar ištikro baimė gyvenimo yra reikalinga žmogui sąlyga? Ar Dievas tolydžio stato mums pinkles ir kasa duobes? Ar visatinu sumanymu yra žmoniją sugauti ir apgauti ant kiekvieno žingsnio? Perdaug baisi buvo mintis, kad jai nors trumpai atsiduoti. O bet, kaip buvo matyt iš žmonių nusimininguų pasistengimų ir viso gyvenimo besirengimų, tai visi žmonės tarytum šito laikėsi. Bet kokia logika šito padėjimo? Aš mačiau, kad vėjas žaidė savo užsimetingos dykunybės žaismę, kad siubuojančių medžių šakos blaškė pašėlusius, piktus pirštus, rašančius "upą", kad vandenyno bangos vertėsi strimabalve ant kranto ir kad jurių paukščiai lėkė, kur jiems patiko. Kodėl civilizuotas žmogus teip suvaržytas ir suspaustas ant kiekvieno pasisukimo?

Kaip galima butų buti žmogum ir bet laisvu?

Šitas atsikreipimas į sfinksą ir paklausimas jo buvo mano sukylimo pradžia. Toje valandoje buvo teipgi mano Bafometiškasis ugninis krikštas. Per šitos valandos deginančias ryjančias liepsnas įsiskverbė mintis į mane, kad jei gyvenimas yra visuotinu klastos sumanymu, kurį žmogus turi gerbti, tai vienintėliai dėlto, kad jis pats jį tokiu padarė ir užtai pats sau turi butį dėkingas.

Ilgą laiką aš maniau, kad didžiosios nerimasties nemaža dalis buvo tame, jog kiekvienas, tarytum, laikė reikalingu gyventi lukestyje — abelnai labai pigioje lukestyje — ko-nors nuo kito. Tavo draugai ir kaimynai įstatė tave į vietą ir tu turi užimti ją. Vidutiniškas žmogus buvo svieto auka, pastačiusi tam tikrus saikus, kurie, kaip man pasimatė, buvo tiesia išeiga kvailo rinkinio, gimusio iš civilizuotos baimės; kad neapsakomas nupuolimas įvyktų, jei žmogus nesirėdytų teip kaip gauja, nesimaitintų, teip kaip gauja, netauzytų niekų teip kaip gauja, ir, abelnai, negyventų teip kaip gauja.

Ogi šitos gaujos vadovai, kuriuos aš buvau laukiamas sekti — kas jie toki? Tai yra tie patys žmonis su dideliais pilvo reikalais, kurie iš pinigų, autoriteto, pertekliaus ir mados padarė tokius storus aprišalus ant savo akių, kad jie negali pamatyti didelių gyvenimo dalykų, tveriančių visatos teisybių. Jie buvo žmonės ,kuriems džiaugsmas buvo svetimas, poetiškumas išnykęs, žmonės, į kurių tuščius gyvenimus grožis niekuomet nejžengė ir dieviškoji ilgestis jiems nepasirodė.

Taigi, jei šitie vadovai buvo akli — o aš dabar aiškiai mačiau, kad jie akli — tai kam man reikia jie sektі! Ištikro, kam? Sekdamas juos, aš vedžiau žiaurų, paniurusį gyvenimą, gyvenimą abelnai giriamą ir mėgiamą, bet man tapusį nepakenčiamu.

Gal man padėjo ateiti prie šitų sanprotavimų eilia skaitymų, pradedant nuo Marko Aurėlijaus, stoikų filozofijos žiedo. Aš teipgi teiravausi Platono ir persiėmiau griežtu Sokrato paveikslu. Pasinaudojau šiek-tiek Seneka ir Aristoteliu, bet daugiausiai, turbut, Epiktetu, vergu, kuris man geriau patiko, man esant teipgi vergu. Vienvalinis Epikteto paklausimas, "Ar koks žmogus tramdo tave?" vertė mane galvoti daugiau negu koki kiti senovės šviesuolių žodžiai. Aš nusprendžiau, kad daugumas žmonių mane tramdo, ir nors mačiau filozofo reikšmę, kuri sakė, kad vis tiek kokia vergija tave nespaustų, esi laisvas, jeigu tavo dvasia yra laisva; apturėjau tik menką smagumą iš tos minties, nors vis ji man neišėjo iš galvos.

Vienok po valiai aš pradėjau suprasti, kad ypatos laisvė yra visų pageistiniausia. Šitas mąsties stovis tapo sustiprintas akylu tardymu Stevensono, vieno iš sveikiausių ir žmoniškiausių filozofifų. Puikus, kvapsningas šito svieto valstiečio tikėjimas įkvėpė mane. Montaigne ir Richter pagelbėjo man teipgi savo keliu. Nuo Emersono aš pasiėmiau šitą, bet nedaug, bet Carlyle pribaidė mane prie gero tikslo. jo stebuklingas graudenimas įsidėjo man daugeliui dienų ir vis dar teveprisimena. Jis tarytum atsakė baisiems žvaigždėjimams didžiausios nerimasties. Šituo graudenimu yra: "Nesibijok nieko kito, tik baimės".

Mano jaunybės dienose žmonės įgydavo didelius turtus tyliais budais be pasiklausimo. Tai buvo dienos didelių žemės užgrobimų, milžiniškų geležinkelių vagysčių ir kitų neišteisinamų niekysčių musų pramonijos kapitonų. Bet dabar užėjo tyrinėjimo laikas. Aš nusistebėjau iš tankių atidengimų milžiniškų vagysčių, daugiausiai padarytų per pavergimą silpnesniųjų žmonių, nuperkant jųjų vyriškumą — ir dar labiaus nusistebėjau, kad šitie atidengimai nesušaukė draugijos teismo šitiems prasežengėliams, kurių daugumas karštai meldžiasi bažnyčioje ir po senovei buvo gerbiami ir nemažiaus garbinami. Daugumas jų turėjo jau padarę ir dar tebedarė savo tikybą savo aukų įsitikėjimo įrankiu. Aš negalėjau to suprasti. Mano prabudusiam jausmui plėšiko vitrikas buvo padoresniu įrankiu plėšti negu biblija.

Aš nerašau šitų dalykų iš piršto išlaužęs, arba jų nežinodamas. Šitoj šalyj, kur įstatymdavėjai yra tankiausiais įstatų laužytojais, kuone kiekvienas gauna progą pasipinigauti su apgavysta ir savu laiku proga atėjo ir man. Žemės bendryba, turinti aukso bruklį įspraudus Washingtone, atsiuntė savo agentą manęs paklausti, ar aš neapsiimčiau patarnauti jai "manekinu", apimdamas ir palaikydamas jai vertingą žemę. Ištisas dvi sanvaiti buvau gundomas šito korporacijos kipšo ir — tegul man bus leista išpažinti kaipo pavyzdį žmogaus silpnybės tokiose aksominėse niekšystėse kaip šita, kuri išteisinama sąžinei, pasiremiant tuo, kad "kiekvienas tą daro". Aš gal bučiau pasidavęs pagundai padaryti gerą pradžią į "neprigulmingą turtą" ir dabar bučiau buvęs milijonieriumi, jei ne vienas nesmagus dalykas. Tuoju dalyku buvo tas, kad aš turėjau eiti į liudininkus ir kreivai prisiekauti kaip plutokratas, kad įgyti pinigus. Tas pasibaisėjo ir pasibiaurėjo man ir aš atstumiau auksinį pasiulą.

Šitas atsitikimas privedė mane prie tyrinėjimo, per kurį patyriau, kad sulyginamai mažai didžiulių žemės savininkų šitoj šalyj įgijo savo plačias nuosavybes kokiu kitokiu, o ne apgavystės keliu, kuri daugelį kartų nieku nesiskyrė nuo tiesioginio apiplėšimo ir tankiai su augštų valdininkų pagelba, kurie jei butų papildę vieną iš daugelio mažesnių nusidėjimų, tai tuojaus butų atsidurę kalėjime.

Bet kas buvo su didžiuliais žemės savininkais, tą patį aš atradau su didelių turtų žmonėmis abelnai. Kitais žodžiais sakant, plutokratai tankiausiai buvo vagys. Dabar man rodėsi, kad kiekvieniame atsitikime, pasakius, jog žmogus turi milijonus, reiškė tuojaus nuo jo pasiteisinimo reikalauti. Kaip jis įgijo tuos milijonus? Mažai, labai mažai jų kas galėtų atsakyti šitą klausimą teisingai ir jų pačių garbei.

Kaip Thoreau'o "Walden" pateko į mano rankas, tai aš jau pilnai buvau prispėjęs. Šita stebuklinga knyga, kuri rodėsi man didžiausiu filozofišku dokumentu kuomet nors suteiktu amerikiečio, padarė man daug gero ir ne maž blogo. Jos argumentas gyvenimo prastumui ir mąsties įprotinei didybei mane tai pakėlė, tai vėl nugramzdino į gilybes. Ilgą laiką aš nieko kito negalėjau galvoti, kaip tik apie Thoreau'o baisų draugijos sutvarkymą ,apie žmonės ir jų "purvinas įstaigas". Tąsyk aš turėjau buti puikum pavyzdžiu ligustos psychologijos, kaip protiškų apsireiškimų tardytojas teiktųsi pavadinti. Be atlaidos lyginau Thoreau'o žodžius su kitų ,dorybininkų žodžiais. Jo baisus transcedentalizmas tai masino, tai stumė mane.

Bet galų gale, aš jaučiau, kad aš turiu buti labai dėkingu Thoreu'ui, nes nuo jo aš gavau tą, ko buvau įieškojęs — supratimą, ką tikrai reiškia buti aplaisvėjusia žmogysta. Ištikro, nežiurint į visą jo siaurumą, aš gavau nuo jo supratimą, kuris dar vis, regisi, tankiai yra pritaikomas prie žmonių didžiumos. Sudėjus viską išeina tas, kad męs turime gyventi teip, idant musų pageidimai neišstumtų musų reikalų iš musų gyvenimo: Musų pageidimais yra turtai, išteklius ir liuonas. Musų reikalais, kaip jie atrodo man, yra dvasios stiprumas, ypatiška narsa be užpuolimo ir, visų labiausiai, laisvė. Thoreau'o klaida buvo manyti, kad pakakinimui musų reikalų mes turime susiaurinti savo gyvenimą iki žemiausiam jo laipsniui — gyventi bakužėje ant akro žemės ir sekti prasčių prasčiausią gyvenimą. Bet aš netuojaus pamačiau jo klaidą. Aš baisiai ėmiau žingeidauti visa rašliava ir reiškiais prasto gyvenimo pavyzdžiais, kaip jį Thoreau suprato ir bandė tulą laiką gyventi. Bet tas gyvenimas, kuris butinai yra asketiškai kaimiškas, nepadarė manęs laimingu. Jis labai gerai tiko upui ir apsireiškimui ir gali buti kartkarčiais bandomas su gerais rezultatais. Abelnai, jis gal daug geresnis ir tikrai garbingesnis, negu gyvenimas žmogaus su pertekliu ir liuonu, įgytais abejojimais ekliais; bet nėra priežasties, kam reikia amžinai gyventi kalno urve arba eilėje ankštų ląstų, vadinamų perdalinamais namais.

Kitaip sakant, žmogaus prigimimas yra žmogaus prigimimu ir jis nesiduoda žiesti nei transcedentalistų kvarmoms, nei utopijiškiems svajotojams, ben kokios mokyklos. Gali buti, kad transcedentalizmas ir socijalizmas yra žingsniais linkui geresnio pagyvenimo, negu tas, kurį vedame. Jei tas teip, tai Dieve padėk! Beveik viskas yra geresniu už dabartinį padėjimą. Bet man regis, kad męs kartą išvysime, jog męs turime stovėti savo kojomis ant žemės. Aš abejoju, kad kokia didelė brolybės sistema padarytų mus laimingais ilgam, o męs turime buti laimingais. Viešoje draugijinėje sistemoje, tokioje kaip tikėjimas ir filozofija, jei gyvenimo sumanymas nepadaro mus laimingais, tai galime buti tikrais, kad ji yra netikra. Kas gali tvirtinti, kad lyginimo procesas suteiks mums daugiaus laisvės!

Laisvė, kaip aš patyriau po ilgų metų teiravimos daugelio visokių filozofų, nėra kulte, ar išpildyme kokio nors tiksliško programo. Negelbsti tvėrus ratelius, kad buti laisvais. Ne tame ar kame kitame mums reikia sekti musų pranokėjų kuopiniai papročiai. Nieko negelbsti žiurėjus į altruizmą ar utopiją. Negelbsti užsidugnijus aklinai kaime ar mieste, bet reikia gyventi visuomet sviete, buti tikru svieto valstiečiu. Neapsimoka buti puritonu. Męs turime nusidėti maždaug, idant galėtume buti tolerantiškais ar bent pakenčiamais; bet turime žiurėti, idant męs be

pataisymo neskaustume kitų savo nusidėjimais. Idant buti laisvais męs turime padykinėti retkarčiais nuo varžančios šios dienos civilizacijos mokyklos. Mums net reikia pasitrankyti ir nesiskubinti klausyti iškabų "Uždrausta eiti" — vadinas, neturime priklausyti prie tos paguodojimo ar tikėjimo rųšies, kuri apsiaučia gudrius prasižengėlius ir laikosi pigios doliarių vertybės. Męs turime laikyti žmones tuo, kuo jie yra, one tuo, ką jie turi ar kuomi apsitaisę.

Bet mums buvant pakaktinai tolerantiškais, mųs neturi nė vienas stabdyti ar varžyti. Aš laikau dideliu kiltumu kiekvienam buti savo paties sferoj, ant savo paties kranto, nedarant jokių pasiteisinimų nejieškant išteisinimų, nereikalaujant užuojautos, bet turint savo paties idealus ir kovojant už juos su svietu.

Daug yra darbo, kuris yra be vertės. Vienas vertingas darbas, —palikimas teisybės, į kurią męs tikime ir dėl kurios męs visuomet esame pasirengę kovoti, jei ji yra užpoulama. Jusų vertingasis žmogus visuomet yra savo širdyj kovotoju, nors abelnai jis gana taikus ir draugiškas — kovotoju už principus. Kudikiška yra manyti, kad karas kuomet-nors išnyks nuo žemės. Karas nėra išvengiamas, ant galo, yra daug aršesnių dalykų negu karas. Vienų jų yra papirkinėjimas silpnųjų prisiektinių ir įstatymdavėjų išdaviškiems darbams prieš jų artimus ir tautą, gelbstint ir kurstant korporacijų didžiuosius išnaudojimo sumanymus. Antru yra mažų vaikų dirbimas dirbtuvėse ir prakaitinėse. Toliaus yra švelnus guodojamybės prisigerinimas, kuris keliaklupščiuoja prieš priimamybės dievaitį ir vaidena besiženinantį smerdą prieš piniguotuosius mulkius, kurie pritinkamo sau supratimo neturi apie laisvą žmogiškumą, ir neturi jokios pagarbos tikrųjų žmonių sieloms.

Tikroje ir narsioje žmogystoje nėra pavojaus. Verto žmogaus niekas negali įžeisti — nė piktas paskalas, nė pašiepimas, nė įžeidimas, nes jis nekęs tik neverto. Kiekvienas geras žmogus turi didžiuotis, matydamas piktus liežuvius jį vainojant. Bet męs neturime imti paprasto nesitaikymo su musų pažvalgomis už butinai paeinantį iš piktų minčių. Juo ilgiau męs gyvename, juo labiau pamatome vertę akylo apsvarstymo kito žmogaus. Bet kokia kitų nuomonė apie mus nebutų, yra menkas daiktas. Aršiausias plakimas, kurį męs kuomet apturime, yra musų pačių širdžių plakimas.

Ar męs perkieti esame? Ar męs pertąmpriai laikomėsi savo? Mums reikia atminti, kad jokis turtas nėra toks tikras, kaip tas, kurį męs atiduodame, jei atiduodame vertiems.

Dabar aš manau žinąs tikro gyvenimo prasmę, jei ji nėra gavime ir krovime, dėjime užpėnčio ant sprando savo artimui, ne tame civilizacijos plėšime, kurį męs vadiname "vaizba", ar toje keistoje ligoje, kurią vadiname "pirmyneiga". Tikras gyvenimas yra idealo sekimas. Kaip aš nukrypstu nuo to tako, tai aš negyvenu, — aš vien rusų. Sulyg manęs idealas yra ne utopijos sapne, ne garbinamoje ir nervuojamoje Nirvanoje, tik klausyme savo širdies ir žiurėjime augštyn. Prie šito širdies darbo aš tankiai turiu pridėti visas savo sukuopimo pajiegas, ar aš jį nuveiksiu tikrai, ar ne. Nes šitas vienas yra darbas, kurį aš turiu atlikti patogiai, priderančiai ir gerai.

Gyvenimas reiškia man daugelį daiktų, bet ypatingai šitą. Kodėl? Nes savo nuoširdžiame darbe aš atrandu laisvę, o gyvenimas be laisvės yra ne gyvenimas man, tik menkas rusėjimas, surištas iš vienos pusės su Besisielojimu, iš antros — su Didžiąją Nerimastim.

Nė vienas negali gyventi laimingai, kuris negyvena garbingai ir blaivai. Męs turime buti blaivais net blaivybėje ir ypatingai ją skelbdami. Yra toksai dalykas kaip pasigėrimas nuo savo paties idėjų ir šitoje prasmėje puritanas yra beblaivis ir turi atkentėti blogas savo beblaivybės pasekmes, kurių didžiausia yra reakcija.

Kaip kunas alksta, męs penime jį. Kaip siela alksta, męs leidžiame jai alkti. Męs turėtume daryti tą, kas patenkintų sielą. Męs turime stengtis ne tik krauti nuosavybę be minties apie augštesnį gyvenimą, bet męs visuomet sujungiame ir sumaišome vaizbą ir protiškuosius jieškinius.

Priegtam, męs neturime gyventi pamėgzdžiojimais, tik protu ir jausmais. Paprastai, juo didesnis žmonių skaitlius, kurie ką daro, juo aršesnis jų daromas daiktas. Tas netinka prie moterystės. Nė vienas vyras neveda pilnai gamtiško, racionališko ir laimingo gyvenimo, kuris nėra apsivedęs su kokia gera žmona. Jokia moteris negyvena teip, kaip ją gamta leido gyventi, jei ji nėra susidorojusi su gerbtinu, įkvėpingu vyru.

Vėl aš sakau, kad tikras gyvenimas reiškia laisvę, bet nė vienas negali buti laisvas, kuris negali manyti pats ir veikti pats. Originališkumas, iniciatyva, prastumas, augštos mąsties paprotys, nekentimas visokių klastų, rųošnumas kovoti už idėališkas teisybes, vesti begalinę kovą su augšto ar žemo laipsnio ištvirkėliais — tai yra dalykai, kuriuos aš norėčiau matyti musų jaunuomenę mokinant mokyklose. Nes jeigu jie juos žinotų, tai jie neturėtų nė skurdo naštos, nė didžių turtų ir jie niekuomet nejaustų Didėsės Nerimasties.

Vesti prastą ir be užsivarinėjimo gyvenimą pasilsio, mokslo ir darbo, niekuomet netrokštant žaisti su viršyste ar džiaugtis neprideriančiomis pirmystėmis; turėti gerą sveiko proto kraitį; klausyti savo širdies balso be baimės maišymosi kitų ir be godumo ar rajumo; neperdaug klausyti be svarbos veiksmų ar sąlygų, kurie priguli nuo mano temperamento, bet priešintis, ir tai smarkiai visokiems įsiveržimams ant ypatiškų ir valstietiškų teisių; pašigerėti retkarčiais linksmu gyvenimu; buti užtektinai išmintingu, neišmaningu kaip kada; klausyti ramiai, kalbėti maloniai ir neperdaug; turėti ir laikyti kelis tikrus draugus; laikytis atstu nuo gaujos ir bet ant tiek arti, kad kartais jausti žmonijos didžiąją širdį plakant; gauti didįjį kalnų patenkinimą ir platinančią jurų intekmę teip tankiai, kaip yra gera; buti kuo tokiu laukiniu, daugiaus gi kudikiu; leisti širdžiai žaisti su vėjais ir siubuoti drauge su blaškomomis šakomis; džiaugsmu nesitverti prie vaiskaus aušros užtekėjimo ar spaudžiant pasiutiškai muzikai; visuomet užlaikyti paslaptiškąją atnašą, kurią aš turiu prie sutemos, kad josios liudnumas butų mano liudnumu ir josios garbė butų mano garbe; žodžiu, buti suderintu su didžiuoju svieto akordu ir visų labiausiai, buti laisvu!

Tai ką tikras gyvenimas man reiškia ir aš nežinau geresnės reikšmės.

OFICIJALIŠKAS DOKUMENTAS.

Tulose prancuzų provincijose miestai yra lyg augalai tos pačios šeimynos, turėdami tą pačią išveizdą, kuri parodo bendrą paeigą. Haute-Marne'o ypatybe yra jos augštai aptverti, žiaurųs, paniurę miestai, terp kurių L—— neužginčijamai užima pirmą vietą minėtais išvyzdžiais su didžiausiu originališkumu. Pastatytas jis ant uoluotos kalno viršunės iš pietų pusės yra apsaugotas citadelė aštuoniais bastijonais, kuomet šiaurinėje pusėje bokštai, viešbučiai, aštriais profiliais katedra ir tamsios senoviškų uolų sienos, nusitiesusios nuo Romiškai Galliškojo triumfalinio skliauto. Vyduj yra seminarija ir kazarmės. Senos gatvės tolydžio yra šluojamos terpžeminio vėjo bryzo. Mažesni nameliai stovi užpakalyj drėgno ir rimto teismabučio, apsaugoto nuo žingeidžių akių augšta siena ir goometriškai uždugnijamais įvažiuojamais vartais. Langų nuo gatvės mažai, bet užtai daug atvarų į vidurius, daržus į aplinkinę šalį. Pamatęs gauni įspudį, kad žmonės čia retai teišeina oran ir gyvena sulyg anglų obalsiu: "Mano namai yra mano rumas".

L—io žmonės ištikro yra niekur neišeinančiais, nešnekųs, neperdaug malonųs, kas vienok nekenkia jiems buti geraširdžiais ir retkančiais pralinksmėti iki nesuomonės laipsniui.

Mano senas giminietis Melasippe Rouselot gyveno L—yje nuo neatmenamų laikų. Jis užsiiminėjo gydymu ir buvo pilnu savo tėvyniečių dorybių ir ydų iždu. Augštas, laibas, žiaurus ir šiurkštus kaip prigimtoji uola, prietaringas ir nepakantrus savo skoniuose bei idealuose, jis podraug turėjo lengvą rinkiko dukį, didvyriškiausias svajones ir palinkimą daryti ateitį slaptenybiška. Budamas karštas ir smarkus yt šernas jis tankiai budavo narsus iki beprotybės laipsnio. Ištikro jis gyrės, tik syki turėjęs baimę ir prie šitų aplinkybių:

Į Haute-Marne provinciją įsiveržė vokiečiai rugpiutyj 1870 m. Jie jau buvo užėmę svarbesnes vietas, bet nežiurint į tai, kad L—yra svarbiausiu miestu, jie nepasirupino jo apgulti, be abejonės manydami, kad be reikalo butų gaišinti tam laikas ir žmonės, kuomet jie valdė padėjimu iš abiejų pusių. Taigi iki sausio pradžiai 1871 m. nė vienas šalmas nebuvo matyta, ar patranka apsikeitė šuviais. Bet įsiveržimas ėjo toliau ir susinešimas su išlaukiniu svietu vis darėsi keblesnis; maistas sumažėjo ir labai pabrango ir jiems vis diena nuo dienos laukiant užpuolimo, kiekvienas pragyveno su kuomažiausia.

Staiga tapo sužinota, kad daugiaus vaistų reikia pristatyti ambuliansams. Dešimts mylių atstu Recy-sur Ource'je buvo kariumeniška aptieka, sergiama prancuzų kareivių, užėmusių dalį provincijos Cote d'Or, kuri dar nebuvo vokiečių užplusta. Reikėjo apimti šitą mažą burgundišką miestelį, nors pavojus grėsė papulti į rankas vokiečiams. Mano giminietis Melasippe buvo Raudonojo Kryžiaus nariu ir drąsiai pasisiulė eiti į Recy, reikalaujamos chininos ir antiseptiškų vaistų parnešti.

Teip vieną rytą, užsidėjęs Raudonojo Kryžiaus ženklelį, apsikutojo savo vilaginiu ploščiumi ir iškeliavo, girždindamas senoviškais ratais, traukiamais bingios kumelės. Kelias buvo liuosas — nei vieno vokiečio nesimatė apiregėj — ir jis pribuvo į vietą be jokios kliuties. Prisikimšęs pilną vežimo skrynią visokių vaistų, jis užėjo į svarbiausią smuklę ir užsisakė gerus pietus. "Jei man reiks veršti savo pilvą ateinančias kelias savaites", manė jis, "tai tik pridera iškalno susiraminti mažu pasilepininiu".

Viešbučio valgomajame jis rado didelį, linksmą susirinkimą oficierų, provincijos delegatų, chirurgų — visi lėbauninkai ir su gerais gomuriais teip, kad jie šveitė gerai. Padavus užgardį kalba jų nukrypo į kariumeniškus reikalus ir priešo požygį. Mano giminietis papasakojo apie savo ekspediciją ir paskė, kad radęs kelią liuosu nuo L— iki Recy.

"O, tamista daktare esi iš L—?" pertraukė vienas pasiuntinių. "Kuomet gryši atgal?"

"Rytoj rytą".

"Tąsyk aš apsunkinsiu tamistą laišku prie 'sous-prefect". Labai reikalingas.

Melasippe nesispardė nuo prefekturinio patarnavimo. Viršininkas parašė laišką, užantspaudžiavo jį oficijališkame konverte, padavė jį giminiečiui ir pridurė rimtai:

"Pavedu šitą tamistai. Tai yra svarbus reikalas ir aš busiu tamistai dėkingas už jo padavimą į paties 'sous-prafect'o' rankas'..

Ant rytojaus, pasivalgęs gražios kepsnies ir išsitraukęs burgundiškojo lygsvarybei, įsikišo oficijališkąjį laišką į savo lypkio kišenę, įsisėdo į ratus ir sukirto savo bingiąją kumelę. Oras buvo giedras ir sausas ir viešbutininko Recy'je vynas nutaisė mano seną dedžių teip, kad jis buvo gerame upe. Išvažiuodamas iš Auberive's jis pamatė seną pažystamą ukininką, stovintį kluono duryse, labai užimtą. Jis užšnekino jį juokais:

"E, tėvai Sausseret, ką beveiki ten? Ar vokiečių belauki?"

"Aš nelaukiu", atsakė jis kandžiai, "nes jie jau čia. Kad nori juos pamatyti, tai tik pasižiurėk Montavoir'o linkui".

Melasippe greitai atsisuko ir pamatė vokiečius, besipilančius iš pakraščio girios nurodytoj pusėj.

Jis sudrebėjo visas, šaltas prakaitas apšovė jo kaktą ir jis garsiai supliauškino kumelei botagu, kuri bėgo sparčiai. Jam atsiminė svarbus laiškas kišeniuje ir virtynė nejaukių minčių perėjo per jo galvą.

"Jie pasivys. Jie iškrės mane — suras laišką — susinešimą po Raudonojo Kryžiaus priedanga — kariškos tiesos be susimylėjimo — jie sušaudys mane.

Kaip čia išpildžius patriotišką pasiuntinybę ir podraug įtariamųjų popierių nusikračius! Čia jam prisiminė Dumas, kuris parodo Chicot'ą panašiame atsitikime sunaikinant Henriko III įduotą laišką, išmokus jį atmintinai. Puiki mintis. Jis sudegins laišką perskaitęs ir atminęs žodžius. Bet gal giria po dešinei ir po kairei pilna buvo nevidoniškųjų sargybinių! Gal jie be abejonės jau matė jį. Žiebti briežiuką ir deginti popierą tai tiesiog užsitraukti įtarimą. Šiteip drebėdamas iš baimės ir prijautimo pavojaus jis staiga užčiuopė pypkę savo kišeniuje.

"Išgelbėtas!" tarė jis. "Negali buti nieko nužiurėtino šmočiuku popieros užsidegti pypkę!"

Tatai jis užsuko vadeles už savo vežimo pasostės, susitaisė briežiuką, greitai sulaužė laiško antspaudą prisidėnges kepure ir stropiai ėmė skaityti.

Turinys, žodis į žodį, buvo toksai:

Cote-d'Or'os prefektura į sousprefect L—je:

Ei, senuli! Kaip einas? Turėjo mirtinai tau pabosti ten ant tų uolų. Išgersiu už tave šį vakarą. 'Gaston."

"Kad tu suplendėtum!" užkeikė Melasippe, grumečiuodamas oficijališką popierį su įnirtimu ir degdamas pypkę piktai, "jie iškirto man šposą".

Jis pagryžo į L— teip ramiai, kaip išvažiavęs, bet ir po šiai dienai, net po dvidešimts šešių metų, giminietis Mellasippe neatsileido dar ant laiško siuntėjo. Kiekvieną kartą kaip jis pasakoja tą, priduria, grumodamas kumščia, lyg kad kaltininkas butų po jo akių:

"O, tas niekvertis niekadėjas! Jis man atmokės kuomet nors! Tegul jis geriaus nepasirodo man ant kelio!"

GELŽKELIŲ DARBININKŲ PRIETARAI.

Mašinistai ir ugniakuriai ant gelžkelių turi savo nuosavus prietarus ir tvirtai laikosi jų. Jie niekuomet neužsitiki garvežiu, su kuriuo sykį buvo atsitikusi kokia nelaimė. Kad ir puikiausiai jis butų sutaisytas ir ant geriausio kelio eitų, jie greičiau pasirinks aršiausią gramozdą paskirtą eiti sunkiausiu keliu, kad tik išvengti to garvežio, su kuriuo nelaimė yra atsitikusi. Antru mašinistų prietaru yra šonas, į kurį garvežis yra sukamas ant sukyklos. Vieni jų nori, kad gervežis butų sukama į dešinį šoną, kiti į kairiįį ir jie teip laikosi šito kaip muzulmonas atsikreipimo į rytus, šukaudamas savo vakarinę maldą. Daugelis mašinistų tyčia ateina, idant persitikrinti, kad garvežis yra apsukamas geruoju šonu ir jei kartais jiems nebuvant jis butų apsuktas kitaip, tai jie nesėda tol, kol garvežis išnaujo nebuva apsuktas tikruoju šonu. Daugybė nelaimių yra priskaitoma garvežiams apsukamiems nuo rytų į vakarus su atramomis į šiaurę.

Nereikia niekuomet garvežin lipti dešinę koja pirma. Teip pat pavojinga iš garvežio išlipti dešinin šonan garvežį patepti. Toksai apsirikimas tikrai atvestų nelaimę anksčiau, ar vėliau. Teipogi regis prietaringai žiurima į garvežius, kurių numeryje skaitlinė 9, ar kurį galima lygiai padalinti į devynis. Bet visur laikomos nelaiminga skaitlinės 13 regis jie nepripažysta tokia. Devynių gi jie visai nekenčia.

Kartais tenka pamatyti kelių tiesėją suklumpant, jam žengiant per balkį; jis sugryžta atgal ir peržengia tą balkį antru kartu be suklupimo. Suklupti ant balkio yra tevedančiu nelaimę ir vienintėlis budas užbėgti nelaimėi, yra atžengiant atgal. Žvairiai nėra kenčiami. Patvirtinimui šito prietaro yra pasaka, anot kurios, iš burio kelių tiesėjų, kuriame buvo žvairys, per dešimts mėnesių jo buvimo pražuvo devyni, ir pats žvairys dešimtas. Visi žmonės usiimanti pavojingais darbais yra prietaringi ir gelžkelių darbininkus galima priskaityti prie jureivių, žuvininkų, ir kalnakasių šiame dalyke.

|| Streikai jureivių prekių laivų Prancuzijoj labiau išsiplatino. Iš syk jurininkai sustreikavo pritardami Paryžiaus krasos ir telegrafo urėdninkams, dabar jau stato savo reikalavimus. Iš Marseilles 50 laivų negalėjo išplaukti, nes jureiviai ne atėjo tarnyston. Susinešimas laivas iš Havre, Dunkircheno, St. Nazairie, Toulono ir Bordeaux iš dalies likosi apstabdyti. Jureiviai reikalauja vienos laisvos dienos sanvaitėj. Krasos siuntiniai ir laiškai į Algierą siunčiami dabar torpėdiniais laiveliais. Laivų savininkai atsišaukė į randą prašydami duoti jiems jureivius nuo kariškųjų laivų.

|| 26 d. gegužio Išpanijos pakrantėse siautė smarkios vėtros, laike kurių ant jurių paskendo 60 žvejų laivelių ir prigėrė mažiausiai šimtas žvejų.

Mikas Petrauskas.

Iš Muzikos Srities.

(Pabaiga).

plonesnį balsą. Skudučiai tai bus fleitos Pano protėviai, kurį dabar vartoja italai, rumunai ir kiti, tik tutys esti neatskirai, bet sudėtos vienon vieton ir vienas žmogus, vedžiodamas įstrižai lupų, pučia atvirajan galan; antrieji galai užkimšti. Pana fleita ne iš builio, bet tutis daryta iš kieto medžio su labai plonomis sienelėmis; tutis irgi įvairaus ilgio ir storio. Tas pats instrumentas yra vartojamas naminiame orkestre.

Vamzdis. Pirmų-pirmiausiai vamzdį darė iš žilvičio, gluosnio ar kitokio medžio žievės, kurio žievė turi užtektinai tamprumo ir duodasi numaut nuo savojo stiebo. Vamzdis tai augštesnio laipsnio instrumentas ir padirbti šitą instrumentą reikėjo dar daugiau sugebumo. Vamzdį dirba šitaip: numauna nuo medžio žievę (numauta žievė yra tai pati tutis), bet jau viename gale išpiauna skylutę ir užkiša tą galą medeliu, tik ne visai bet palieka plyšį oro praėjimui iki tai prapiautai skylutei. Prapiaunamoji skylutė esti ilgio vieno trečdalio tuties skersiaujo (diametro), o pločio beveik pusė skersiaujo. Prapiautame plyšyje, kuomet iš galo, pučiant pasidaro švilpimas. Jeigu tutis buva ilgesnė, tai duoda daugiau balsų: 1, 8, (3), 5, gal ir daugiau; jeigu trumpesnė 1, 5, 8. Norint išgauti daugiau balsų, reikia antrą galą, kuris yra atviras, uždėti pirštu; tąsyk gaunama dar kokį vieną, kitą naują balsą; taigi uždedant ir atkeliant pirštą galima iššvilpti įvairesnę melodiją.

Tokiu pat budu padaromas vamzdis, bet jau liemenyje su keliomis skylutėmis, kurias uždarant ar atidarant pirštais, pavieniui ar kitaip įvairiuojant, gaunama dar įvairesnė melodija.

Dar tobulesnį vamzdžio pavidalą darė iš medžio. Jaunai pušelei, nupiovę dalį iš viršaus tuojaus po išsikerojimo šakelių, o žemiau, tame pačiame tarpe, prieš šakelių išsikerojimą apipiaudavo gražiai balaną nepaliesdami to medelio šerdies, nusukdami nuo šerdies balaną, gaudavo tokiu budu stiprią ir gerą tutį. Tokį vamzdį įsitaisydavo geriau ir dirbdavo su atida, nes jis patekdavo jau ilgam laikui, kadangi tokios tuties sienos užtektinai buna stiprios. Toks vamzdis turėdavo šešias, septynias pirštams skylutes, kurias irgi uždengiant ar atidarant pirštais išgaudavo daug įvairių balsų. Tokiu vamzdžių žaizdavo per kupoles (taip sako apie Švenčionis), nes tuo laiku keliama piemenims puota (Vilniaus gub., apie Keirius, Melegienus ir Palušę). Tokia puota keliama apie Sekmines ir šeimininkai tąsyk duoda piemenims pasilinksminti iki sočiai. Piemenys kepa pautjenes ir geria alų, o paskui, pasivalgę, šoka, pučia vamzdžius, želeikas, o kitas net kulinę maigo ar smuiku čirpina.

Želeika arba sopelka. Tą instrumentą dirbdavo iš šaltekšnio ar bezdo. Sopelka, ilgio maž-daug 20-30 centimetrų*). Vidų sopelkos paprastai ne gręžia, bet išsvilina. Svilina su žegotu—geležiniu virbalu. Ji padaroma netaip kaip vamzdis, bet vidun jos įdedama iš nendrės ar žąsies sparno plunksnos pyplė. Sopelkai-želeikai pirštams skylutės teipgi išsvilinamos, kurių buva aštuonios: dešinei rankai — nykščiui, kuris uždengia skylutę iš apačios, o iš viršaus trys skylutės tai pačiai rankai, trims pirmiems pirštams greta; kairiajai rankai skylutės keturiems pirštams be nykščio.

Pyplę tankiausiai daro iš nendrės, plunksnos, arba kitą kartą ir iš kviečio šiaudo. Nendrę nupiauna iki kulnelio taip, kad vienas galas butų uždarytas. Nuo uždaryto galo užkirtę skelia liežuvėlį, bet visai nenuskelia ir jis vienu galu pilnai laikosi, visai priguldamas prie savo vietos, taigi tas liežuvėlis, besiveržiant pro jį pučiamam orui, pradeda virpėti ir čia jau apsireiškia balsas. Kad prisieidavo sopelką suderinti su kita sopelka arba kaip vėliaus pasirodė kulinė, kur reikėjo derinti mažąją pyplę su didžiąja arba uku, tai darydavo tą šitaip: jei reikia aukštesnio balso, tai liežuvėlį trumpina. Bet jei jo trumpinti negalima, t. y. negalima nupiauti, tai vietoj liežuvėlio trumpinimo pavyniodavo lino valaknėliais ir taip pavyniodami pyplės balsą gerokai paaukštindavo. Sopelkos balsas gražus ir užtektinai skardus.

Ragelis. Ragelis — ta pati sopelka, tik gale užmautas ragelis ir dėlto skamba pilniau, skardžiau ir balsas gražesnis.

Trimitas. Žinome, kad senovėj trimitu, šaukė karan, drąsino karžygius eiti mušin, kad teipgi trimitavo susišaukimui, paklydus giriose, jojant karan ar iš karo ir kitokiuose atsitikimuose. Šiądien tokio trimito pavidalas yra dar vartojamas Lietuvoje prie bandų, kur bandą gano po girias.

Trimitas buna nuo 2½ ir 6 pėdų ilgio. Ilgas trimitas duoda kelioliką balsų ir jeigu geras putėjas, tai ir melodiją išraliuoja su nuosekliais balsais. Trimitas daroma iš medžio ir jaučio rago arba ir iš daugelio ragų yra darytas — grundinis. Iš medžio trimitą daro šitokiu budu: Nusikirtę liemeningą medelį, be šakų, nutašo vienan galan smailyn ir po to jį perskelia į dvi plauskas. Tų plauskučių vidų teip išskaptuoja, kad jas sudėjus buva kiaurai skylė per visą medelio ilgį. Tai yra trimito pavidalas. Kadangi trimitas nuo putimo įšlampa, tai jo sulipinimui geresnių klijų nei nerasi, kaip derva. Sulipinę tas dvi plauskutes vėl jas išviršaus tepa ištirpdinta derva ir apvynioja gyvojo beržo žievele, kuri, prie ištirpintos dervos prilimpa; prilipusi žievelė neduoda plauskutėms iširti. Kaip trimitą visą apvynioja beržo žieve, įtepę jį derva, tai trimitas teip kaip ir užbaigtas. Dabar tik prideda prieburnį, tankiausiai iš kaulo, prie kurio lupas prispaudę pučia trimitan ir čia tai vien lupos dalyvauja, žinoma, su oru, apsireiškimui balso; trimite jokių pyplių nėra. Lietuvoje trimitan pusti yra paprasta per vieną lupų kraštą; trimitą prideda prie tos lupų vietos, kur jos yra užsikirtę nuo žandų. Toksai trimitas, ilgas, yra labai garsus ir jojo balsas girdimas per kelioliką verstų.

Karžygių trimitai ir medėjų trimitai buvo daromi iš jaučio ragų. Darydavo arba iš vieno didelio rago — mažą trimitą, arba sunarstydavo kelioliką ragų — grundimi — didelį trimitą. Trimito, iš ragų daryto, balsas buva dar garsesnis, nes jojo sienelės tampresnės už trimito, daryto iš medžio sienelės. Iš ragų trimitus taip darydavo: Jaučių ragus sudeda didelin puodan, aplieja vandeniu ir vandenin pripila gerokai pelenų, kad tokiu budu gauti augštesnę skystimo temperaturą su pelenais ir juo temperaturą padaro augštesnę, juo ragai labiau suminkštėja, o suminkštais ragais galima daryt, ką tik nori. Norint padaryti tam tikrą trimito pavidalą, padaro tam tikrą vagelį, ant kurio išvirintą ragą užvaro, kad ragas ataušta ir išdžiusta ant tokios "kvarmos", tai jį nuima ir jis jau savo išvaizdos nemaino ir daro su juo kaip tinkama: varsto vieną ant kito — daro grundinį trimitą, arba jeigu vieno rago, tai tik padailina ir viskas atlikta. Labai ilgas virinimas ir augšta temperatura labai suminkština ragą t. y. kaulą ir jį paskui galima ištemti, padaryti daug didesniu, negu jis pirma to buvo. Tokie trimitai yra dar ir dabar Lietuvoje vartojami kur-nekur medėjų.

Dar yra buvę ir variniai trimitai, bet pas žmones tokių trimitų, užsilikusių nuo senų laikų, neteko matyti.

Rusų caro rumuose trimitai laikomi, kaipo senovės paminklas. Per tulas iškilmes orkestras buva vien iš trimitų ir tuomet nuo jų didelio balso net rumų sienos dreba. Šie trimitai visi variniai, bet be pirštikų. Žaidžia ant trimitų tik tam tikrus dalykus, kurie šiems instrumentams specijališkai yra pagaminti. Trimitus nekurie kompožitoriai pavartoja rašydami operas, pavyzdin Verdi savo operoje "Aida".

Trimitai su pirštikais vadinasi kornetais ir kitokiais vardais pagal jų didumo bei balso ypatybės.

Kulinė duda. Kaip žmogus nepasitenkino instrumentu, kurį, nustojus pust, nesigirdi balso, tai jis pradėjo galvoti, kaip čia padarius tokį instrumentą, kuris nuolatos skambintų. Jis suprato, kad čia reikalingas oras. Kolaik, padėsim, jis pučia savo vamzdį, tolaik tas leliuoja; kaip tik nustoja putęs, tai tas ir tyli. Taigi žmogaus sugalvota, kad tas oras reikia pasigauti ir tuomet jis nuolatos galės savo instrumentu birbti. Taigi, pasiuvo iš kailio maišą ir indėjo ragėlį. Bet apsižiurėjo, kad tas maišas laikas nuo laiko reikia pridumti oru. Jis įtaisė ir putiklę, volę priputimui oro, bet čia jam vėl nepasisekė, nes kaip tik jis nustojo putęs, oras pradėjo savaimi eiti atgal iš maišo laukan. Taigi jis prie to galo putiklio, kuris yra maiše, pridėjo ploną plėvelę ir kulinėje orui esant tampresniu, labiau suspaustu, jis ir plėvelę spaudė prie putiklio sienelių nustojus pusti ir oras bereikalingai neišėjo laukan.

Čia vėl nepasitenkinta vienu sopelka-ragėliu, nors tas duodavo daugelį įvairių balsų įvairiai pirštus bekilnojant. Pridėta dar antras ragas, didžioji sopelka, ir tas buvo žemesnis visa oktava (aštuoniais balsais). Tas, didysis, ragas laikė vieną gaidą ištisai ir jį "dudoriai" vadina uku. Didžiajame rage-sopelkoje indėta ir pyplė iš nendrės, kaip ir mažajame, tik daug didesnė. Didysai ukas neturėjo pirštams skylučių. Dabar žmogus galėjo jau žaisti nuolatos, nes tą maišą — dumtuvę nuolatos laiko po pažaste ir kaip jį pripučia pilną, tai bežaisdams ilsis, o orą varo spausdamas tą maišą žasčia. Kaip tame maiše oro lieka mažai, tai jį vėl pripučia išnaujo, kad tokiu budu nuolatos palaikyti pyplės rėkimą. Ir taip atkartodamas laikas nuo laiko savo putimą, žaidžia per kiauras naktis be didelio nuovargio.

Kulinė yra dar ir dabar, nors jau retai, vartojama Vilniaus gub., Kaltinėnų, Linkmėnų, Palušės, Švenčionių, Melagėnų parapijose. Garsių Labanoro ir Pašaminės kulinių dabar visai nėra. Ypač Labanoro kulinė buvusi labai garsi ir Labanoran suvažiuodavę per kokias tai muges (ten mugių vienok nėra, o tik rudenyje buva didėli atlaidai, 8 d. rugsėjo), pasilinksminti. Ten budavę šokiai ir įvairus pasilinksminimai. Šiądien jau ten kulinės visai nėra ir nėra nei pėdsakio jokių ypatingų pasilinksminimų.

Kulinė buvo vartojama naminėse apeigose: per vestuves, krikštynas, kuokines (gužynes) ir kitokius pokylius ar pasilinksminimus.

Kulinė turi didelį ir skardų balsą; kulinę pučiant sunku buva grįčioj susikalbėti.

Kelioliką metų tam atgal dar buvo ir garsių muzikų kuline apie augščiau minėtas vietas. Muzikais buvo: Vaickus, Bazijokas, Dinda, Čevertė, Stagelėnų, Bieciunų, Grikiapeles ir k. kaimuose

*) Centimetras yra apie 2-5 colio.

Kanklės. Kankles darydavo iš medžio plauskos, kurios vieną pusę išskaptuodavo, padarydavo lovelį ir užklodavo plona lentute. (Taip padarytas kankles yra matęs mano tėvas savo kudykystėje — Šaduvoj). Prie vienos pusės plauskos galo įkala keletą vinių ir prie jų priraišioja žarnines stygas; prie antrojo galo — mediniai virbalai, ant kurių antras kiekvienos stygos galas užsukama ir tokiu budu stygą intempiama pagal reikalaujamo ir galimo augščio.

Ant nekurių kanklių budavę 8—10 stygų, ant kitų 15, net ir daugiau, bet daugelio stygų nebuvę. Kanklės duoda jau kelis balsus iš karto — taigi akkordą. Stygų suderinimas buvęs nevienodas ir pasitaikydavo, kad vienas skambintojas negalėdavęs skambinti ant kito kanklių. Kaip buvo kanklės derinamos tai jau man neteko patirti.

Dabar, rods, visoj Lietuvoj beėsąs tik vienas kanklininkas Suvalkijoj. Turinčių kankles yra daug, bet mokančių kankliuoti bus tik ar ne tas vienas.

Skaptuotas kankles paprastai vadindavę piemenų kanklėmis. Kanklės visuomet buvo didelėje paguodoje ir kanklininkai arba šiaip turtingesnieji žmonės turėdavo kankles gražiai padirbtas.

Tiek aš esu patyręs apie musų instrumentus.

Reikėtų susekti kaip buvo suderinamos kanklės; tą gali padaryti dailės mylėtojai šioj srityje, gyvenantieji Lietuvoje ir patyrę, jei viešai praneštų, tai butų labai naudinga.

Jeigu kur nors atsirastų instrumentas ir išrodytų, kad jis yra užsilikęs iš žilos senovės, reikėtų jis aprašyti.

Lietuvoje yra daug naujesnės gadynės instrumentų, kuriuos padirbo arba savamokiai darbininkai, pamėgždžiodami ištobulintus instrumentus arba jie yra dirbti tam tikrose dirbtuvėse, instrumentai dabartinių laikų, kurie yra vartojami visų kulturiškesnių tautų, kaip tai: smuikai, klernetai, fleitai, kontrabasai, violoncelės, fortepionai, fisharmonijos, vargonai; bet aš nesirengiu jų minėti ir dėlto užbaigiu protėvių instrumentais, tai senosios gadynės instrumentais.

Dar vartojama Lietuvoje instrumentai iš molio nužiesti ir išdegti, kaip tai: gaidžiukai, kumeliukai ir k. su dviem, trims ir net keturioms skylutėmis pirštams uždengti. Jie švilpia taip kaip ir vamzdžiai, jie priklauso vaikams.

Mušamųjų instrumentų pas mus nedaug tėra, viso bus tik vienas bubnelis. Mušamieji instrumentai: bubnai dideli ir maži, varpas ir varpeliai ir įvairiausi trenksminiai muzikališki pabuklai mėgstami žmonių žemesnės kulturos. Minėti instrumentai ištobulinti priduoda muzikai vieną didelę galybę, pajiegą, išdidumą, tinkamose vietose — gražumą.

Tegul gerbiamieji skaitytojai man atleidžia mano nenuoseklumus ir už nepilnas bei šykščias žinias iš muzikos sryties, bet neturėdamas po ranka jokių šaltinių, neigi užtektinai laiko, nieko daugiau negalėjau padaryti tame atvėjuje.

JUODAS SAPNAS.

I.

Tamsuma nakties žemę apsiautė,
Ir ant veido jos gulte-atgulė,
Taip prisiglaudė, kad net užkampių
Nepaliko ji neaptemdžiusi.
Pievą perbėgo, tarsi zovadais,
Greit pasistengė apsiaust lygumą;
Palukėjusi, kalnus apėmė
Ir miškan pati gult, nudyrino.
O danguj, žvaigždes užkliudydamas,
Pamažėliais slenk' meilės liudinink's,
Tas mėnulis mus', prasikreipėlis,
Kurs iš visoko meiliai juokiasi.

* * *

Tyliai eina, slenka, šliaužia,
Tartum koks nedor's vagis,
Nakčių Viešpats, Juodas Sapnas,
Kurs slopina, žudo žmones,
Kaip užstoj' tamsi naktis.
Augštas, juodas, žiauraus veido,
Be akių žemoj' kaktoj' —
Rankas ištiesė į prieki,
Viską paliečia, užmigdo,
Viską pirštais apčiupnoj'....
Eina Sapnas, pasilenkęs,
Nedabodamas takų:
Tai užkliudo kokį rumą,
Tai grįtelę apkabina,
Tai atsidur' tarp laukų....

II.

Po sunkių vargų svietas sugulė.
Didis pon's tur' sau minkštą patalą,
Prie gulyklų jo — šilko užlaidos,
Ant grindų visur — minkšti kilimai....
Nesigirdi čia jokio atbalsio,
Tik tarnai seni, tarsi cerberai,
Bedabodami poną miegantį,
Po visus kampus tyliai slankioja.
Po sunkių darbų ponas atgulė:
Jis nuvargo, mat, bepuotaudamas,
Svetimus turtus beaikvodamas —
Tad dabar jisai saldžiai ilsisi.
Tik kaž-ko dėjuoj', besapnuodamas....

* * *

Juodas Sapnas apsilankė —
Ir taip įšliaužė jisai,
Kad niek's jojo negirdėjo,
Kad niek's jojo nepamatė,
Nors dabojo čia tarnai —
Jis, uždėjęs savo ranką
Ant užmigusios galvos,
Kaž-ką tokį sumarmėjo,
Ne tai baisų prakeikimą,
Ne tai fragmentą maldos.
Pon's vis bludija, vaitoja,
Vis kas-kart bailiau — balsiau....
Rėkia: "Jiems.... jiems.... atiduosiu....
"Jiems ir šviesą.... jiems ir kalbą....
"Nebeskriausiu jų.... daugiau...."
Daužės, draskės visą naktį,
Ir nutilo prie aušros:
Akis išplėtė, sustingo....
Taip aprimo ir nutilo,
Kad jau niekad nevaitos!

III.

Po sunkių vargų svietas sugulė.
Tur' vargdienis sau kietą patalą;
Ant lentų jisai kuną ištiesė,
Kumščia jo paties — vietoj priegalvės,
O švarkelis menk's — tai jo klotuvė....
Pro triobos plyšes, begėdingąsias,
Į visus kampus vėjas veržiasi....
Po sunkių darbų šisai atsigulė:
Visados jam tik darbas — prakaitas,
Vargai-bėdos jam nuo pat kudikio....
Visas turtas jo — pirštų dešimtis,
O "pyragas" jo — vis su dirsėmis....

* * *

Juodas Sapnas jį aplankė,
Prie jo prišliaužė galvos, —
Kietą palietė gulyklą,
Ir atydžiai apčiupnojo
Visas plyšes jo triobos.
Prie galvos rankas pridėjo,
Tarsi laimino vargus,
Ir paskui patyliai tarė:
"Užmigdau turčius ant amžių,
"Ir palaiminu vargšus....
"Jie jau savo pragyveno,
"Jiems — pražutis ir kapai!....
"Jums kol-kas dar — vargą vargti....
"Saulę — mokslą iškovoti....
"Paskui — laimė amžinai..
"Tik pabuskit, prisikelkit,
"Laukia jųsų ateitis!....
"Jiems — pražuti.... jums — laimėti....
"Prisikelkite iš miego....
"Štai.... jau baigiasi naktis...."

* * *

Tamsuma nakties šalyn bėga jau,
Bėga per laukus, bėga pamiškiais,
Ir išsineša ji plačiais vieškeliais
Vargą didelį, žmonių nežinę.
Va! Saulėtekiai jau užsidegė
Ir netrukus jau sviets išvysti gaus
Iš miškų tamsių saulę tekančią!
Ji jausmus visų pradės kaitinti,
Ji pradės visų širdis šildyti....
Tad' ir protą męs atgaivįsime,
Prie naujų darbų drąsiai stosime,
Ir sau ateitį šviesią rengsime!

V. K. Račkauskas.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

Pierre, atsiradęs šventojo tėvo miegajame kambaryje, bijojo to sujudinimo, kuris suparaližiuoja mintį, nes jam pasakojo, kad moters ateidavo pas popiežių, vos nemirdamos, beveik apalpusios, lyg apsvaigę. Bet Pierre staiga pasidarė visai ramus. Jam aišku pasidarė, kokią svarbą turi audiencija. Be abėjo tas pasimatymas turės didelę įtekmę į jo tikėjimiškas ir doriškas pažiuras.

Kambarys buvo beveik tuščias, kelios kresės aptrauktos baltu šilku, kryželis. Leonas XIII sėdėjo prie mažo skobnio, ant kurio buvo keli laikraščiai ir liampa po abažuru. Jaunas kunigas priėjo prie jo ir, atsiklaupęs tris kartus pabučiavo raudoną šliurę, gulinčią ant priegalvėlio. Kuomet Pierre atsikėlė, pamatė į save įsmeigtas dvi juodąs akis, lyg brilijantus, kurios pasiekė jo sielos gelmę. Pierre stovėjo. Popiežius truputį patylėjęs prakalbėjo:

— Mano sunau, tamsta mane norėjai karštai pamatyti, ir aš sutikau suteikti tamstai tą malonę.

Pierre tik žemai nusilenkė, išreikšdamas dėkingumą.

— Tamsta gyveni Paryžiuje?

— Taip, šventas tėve.

— Tamsta tarnauji didelioje miesto parapijoje?

— Ne, šventas tėve, aš laikinai esu prie mažos bažnyčios Neljoje.

— Taip, taip, aš žinau.... O kiek tamstai metų?

— Trisdešimts keturi, šventas tėve.

— Aš perskaičiau tamstos knygą, mano sunau, taip! didesnę jos pusę. Paprastai man duodavo tiktai ištraukas; bet ypata, kuri labai interesuojasi tamsta, davė man tamstos knygą, melzdamas ją peržiurėti. Tokiu budu ir aš galėjau susipažinti su ja.

— Labai ačiu už ta garbę, kurią tamsta man suteikei, — pasakė kunigas. — Aš didesnės laimės negaliu laukti.

Jis buvo taip laimingas! Jis manė, kad jo dalykas jau išloštas, nes matė, kad popiežius taip ramiai, be pykčio kalba apie jo knygą, kaip žmogus, kuris pamatiniai ją perkratė.

— Ar ne tiesa, mano sunau, tamsta turi labai artimus ryšius su vikontu Filiber Delašu? Iš pradžios aš buvau labai nustebintas nekurių tamstos idėjų panašumu į jo idėjas, tiesa, jis yra mums labai atsidavęs ir daug mums gero padarė.

— Tiesa, šventas tėve. Męs ilgai su juo kalbėdavome ir nėra nieko stebėtino, jei aš persiėmiau nekuriomis jo mintimis, kurias jis ypač brangina.

— Žinoma, žinoma. Jis labai daug užsiima klausimu apie korporacijas. Kuomet jis buvo čia paskutinį kartą atvažiavęs, męs su juo apie tat daug kalbėjome. Taipgi kitas tamstos vientautis, baronas de-Fura, ir apie tą patį svajoja. Tiktai jie vienas su kitu negali sutikti: ko vienas nori, tai kitas ne.

Kalba nukrypo į šalį. Pierre jautė, kad jis atsitolina nuo knygos, bet jis atsiminė prižadėjimą, kurį davė Vikontui, — jei jam pasiseks pamatyti popiežių, kad butinai sužinotų galutinę nuomonę šventojo tėvo apie garsias korporacijas; ar jos turi buti liuosos, uždengtos ar atviros? Ir jaunas kunigas norėjo išpildyti savo prižadus.

— Tamstos šventenybė geriau žinai už mus visus, kad darbininkų klausimą galima išrišti tiktai atnaujinus senobines liuosas korporacijas, tuo tarpu kaip vikontas Delašu nori, kad jos butų po valstybės globą. Ir tikrai paskutinioji mintis labiau atsako dabartinėms socijalinėms sanlygoms. Ir jei tamstos šventenybė butum už tokias korporacijas, tai jaunoji katalikų partija Francuzijoje turėtų puikiausias pasekmes, — visas darbininkų judėjimas butų nukreiptas bažnyčios labui.

— Bet aš to negaliu padaryti. Francuzijoje iš manęs visuomet reikalauja tokių dalykų, kurių aš negaliu ir nenoriu išpildyti. Viena ką tamsta gali pasakyti vikontui Delašu, — jei aš jo negaliu užganėdinti, tai negalėjau užganėdinti ir barono Fura! Ir šis iš manęs gavo tiktai palaiminimą francuzams darbininkams, kuriuos aš taip labai myliu ir kurie gali tiek daug nuveikti tikėjimo atnaujinimui.

Pierre pasistengė vėl užvesti kalbą apie savo knygą.

— Vikontas Delašu taip gerai atsineša prie manęs, jis taip nekantriai laukia žinių apie mano knygos tolimesnįjį likimą, tartum butų jo paties veikalas. Aš pasipažinau su juo pas kardinolą Beržero, kuris turi labai gerą širdį ir labai mielaširdingas.

Šiuo kartu tie žodžiai turėjo savo įtekmę.

— A, taip, kardinolas Beržero! Aš perskaičiau jo laišką tamstos knygos pradžioje. Jis labai blogai padarė, kad parašė tamstai tokį laišką, o tamsta, mano sunau, esi labai kaltas, kad patalpinai jį. Kaip jis galėjo pagirti tamstos išsišokimus prieš dogmą, tamstos revoliucijonieriškas teorijas, kurios griauna musų šventą religiją? Tai liberalizmas iš jo pusės, kuris kelia maištą prieš musų autoritetą, kuris trokšta liuosos minties.

Jis pasidarė gyvesnis.

— Teatsimena gerai kardinolas Beržero, kad męs jį suvaldysime, kaip tik pamatysime, kad jis stojosi maištininku. Jis turi duoti nusižeminimo pavyzdį; męs duosime jam suprasti, kad esame neužganėdinti ir tikimės, kad jis bus klausus.

Pierre klausė sujudintas. Jis užmiršo visai apie save ir tik manė apie tokį gerą žmogų, ant kurio užtraukė visagalę rustybę. Taip, — donas Vidžilio turėjo teisybę, vyskupų Puatje ir Erve skundai per Pierre'o galvą, pasieks kardinolą Beržero, kurio siela atidaryta visiems nelaimingiems ir nužemintiems. Ir dabar vietoje silpno senelio, jis prieš save pamatė užsirustinusį valdovą, tokį baisų, kad net ėmė drebėti. Taip, Pierre savo akimis pamatė tikrybę, — Leonas XIII nuo to laiko, kaip užėmė šventąjį sostą, jis nori vien viešpatauti, viešpatauti, viešpatauti, kaip neapribotas, visagalis valdovas!

— O, šventas tėve! — sušuko Pierre, — man labai skaudu, jei dėl mano nelaimingos knygos, jo šventenybė, kardinolas, turės pergyventi nors vieną nemalonią minutą! Aš kaltas, aš galiu atsakyti už savo pasielgimą, bet jo šventenybę, kardinolas, kuris vien klausė savo širdies, kuris nusidėjo tiktai todėl, kad per daug myli nuskriaustuosius!

Leonas XIII nieko neatsakė. Jis pakėlė savo degančias akis ir žiurėjo į Pierre'ą.

— O! meldžiu tamstos, šventas tėve, jei reikalingas pavyzdys, — nebausk nieko, tik mane. Aš esu prieš tamstą, tamstos rankose mano likimas, bet nedidink man bausmės, bauzdamas kitą dėl manęs.

Leonas XIII tylėjo ir žiurėjo į kunigą. Pirre'ui pasirodė, kad dabar jis matė prieš save tą popiežių, apie kurį svajojo, jam išrodė, kad šis popiežius ir yra išrinktasis, kuris sugrąžys ant žemės meilę ir brolybę, sugrąžis santaiką tarp tautų, išnaikins neteisybę, skurdą.

— O, meldžiu, išklausyk manęs, šventas tėve! Nebausk ir manęs, neužmušk nieko savo rustybe! o buk mielaširdingas!

Leonas XIII vis tylėjo. Pierre parpuolė ant kelių, nebegalėdamas kovoti su sujudimu, kuris slėgė jo širdį. Jo širdyje buvo daug skausmų, kuriuos jis perkentėjo atvažiavęs Ryman.

— O, šventas tėve, manęs nebėra, ir mano knygos nebėra. Aš norėjau pamatyti tamstos šventenybę. O! kaip norėjau, kad pasiaiškinti, apsiginti. Bet dabar aš nieko nebežinau, nebegaliu pasakyti to, ką norėjau pasakyti, pas mane tik ašaros, ašaros, kurios mane smaugia.... Taip, aš esu tik vargšas žmogus, aš noriu su tamsta pakalbėti tik apie vargdienius. O! vargšai, o! nelaimingi, kuriuos aš mačiau per dvejus metus Paryžiuje, tokie nelaimingi ir taip kenčia, vargšai kudikiai, kuriuos aš rinkau ant sniego, nelaimingi kudikiai, kurie nieko nevalgę dvi dieni, moters, kurias ėdė džiova, be duonos, be kuro, vyrai išmesti bedarbės ant gatvės!.... O vakaras, baisus vakaras, kuomet kambaryje, baisiame kambaryje, aš mačiau motiną, kuri užmušė save ir penkis savo vaikus.... O, šventas tėve, aš tik esu jų pasiuntinys, pasiųstas tų, kurie kenčia ir rauda, kurie miršta nuo kančių.... Aš atnešu tamstos šventenybei jų ašaras, kloju po tamstos kojų jų kančias, pasakoju tamstai jų baisius vaitojimus.... O, buk mielaširdingas, šventas tėve, buk mielaširdingas!

Jis ištiesė prie jo rankas, jis maldavo jo apie mielaširdingumą. Paskui jis tęsė:

— Šventas tėve, argi tame amžiname Ryme netoks pat skurdas? Aš čia sutinku tik vargą ir skurdą. O, aš matau viską, kas žuva, kas miršta iš bado ir nusilpnėjimo! Ten, po langais tamstos šventenybės aš mačiau visą baisybių kvartalą, skurdo kvartalą! Ir kokia aplinkui tamsybė! O, šventas tėve, rytoj auštant, atidaryk savo langą ir savo palaiminimu prižadink tą didžią tautą — kudikį, kuri snaudžia dar apjakusi skurde! Įkvėpk tamstos šventenybę jai sielą, kurios ji neturi, sielą, kuri pažįsta žmogaus vertybę, darbo reikalingumą, liuosą ir brolišką gyvenimą!

Pierre kalbėjo užsidegęs.

— Šventas tėve, argi ne prie tamstos aš turiu kreiptis nelaimingųjų vardan? Juk tamsta tėvas esi? Argi ne prieš tėvą turi nusilenkti nelaimingųjų pasiuntinys? Argi ne tėvui jis turi išpaskoti jų kančių sunkenybę, melzdamas pasigailėjimo ir teisybės! O, visų pirma — teisybės! Tėve, atidaryk plačiai savo duris, kad visi galėtų įeiti į jas, — ir mažiausi kudikiai ir tikintiejie, ir praeiviai, net keliantiejie maištą, paklydę, tie, kurie, rasi, jeis ir tamsta apsaugosi juos nuo prasikaltimų. Tamsta viską gali, tamsta turi dorišką galybę, kuri padarė tamstą pasaulio valdonu. O, buk mielaširdingumo ir gerybės žiburiu.... Ir pasakyk, šventas tėve, pasakyk, kad aš supratau tamstą, kad aš išreiškiau tamstos mintis, vienatinį tamstos norą.... O kas kitas! Kas kitas — mano knyga, aš pats — ar ne vistiek! Aš nemanau save apginti, aš tik trokštu tamstos garbės ir žmonių laimės. O, tėve, aš meldžiu nuo tamstos mielaširdingumo, teisybės ir gerumo.

Pierre nebegalėjo susiturėti ir pradėjo raudoti. Tai buvo baisus raudojimas, kuris kilo iš gilumos krutinės. Leonas XIII, kuris pats mėgo daugiau kalbėti, negu kiti, du kartu jam buvo pakėlęs ranką, kad sustabdyti kunigą, bet užsikrėtęs Pierre'o kalba, tylėjo ir leido kunigui užbaigti jo sielos šauksmą. Leonas XIII, pamatęs Pierre'ą prie savo kojų raudantį, truputį užraudo ir, pasilenkęs prie jo, pasakė:

— Mano sunau, nusiramink, atsistok....

Bet Pierre raudojo, iš jo sielos veržėsi baisus skurdas.

— Kelkis, mano sunau, tai negalima.... Še, sėsk ant šitos kresės....

Pierre atsikėlė ir atsisėdo. Nušluostė karštas ašaras, nesuprazdamas kas su juo atsitiko.

— Tamsta kreipies į šventą tėvą. Ir, žinoma, tikėk, kad jo širdis pilna pasigailėjimo ir meilės prie nelaimingųjų. Bet dalykas ne tame, kalba eina apie šventą musų tikėjimą.... Aš perskaičiau tamstos knygą, blogą knygą, sakau tamstai tą stačiai, — pavojingiausią iš visų knygų, labiausiai dėlto, kad ji puikiai parašyta, kad ir mane užėmė. Aš jos nebučiau skaitęs, jei nebučiau atjautęs tamstos tikėjimo ir entuzijazmo. Tai puikus veikalas! "Naujas Rymas" — žinoma, buvo galima parašyti tokią knygą, tiktai visai priešingoje dvasioje, negu tamstos. Tamsta manai, kad mane supratai, kad persiėmei mano veikalais ir darbais.... Ne, ne! Tamsta nesupratai manęs ir todėl aš ir norėjau tamstą pamatyti, išaiškinti tamstai, pertikrinti tamstą.

Pierre klausė, lyg nebylys ir nesijudindadamas. Juk jis atėjo čia apsiginti, o dabar klausė, kaip jo knygą išvadino pavojinga ir nieko ant to neatsakė. Jis jautėsi neapsakomai nuvargęs.

— Manęs nesupranta, nesupranta! — atkartojo Leonas XIII, — labiausiai Francuzijoje. Paimkime svietišką valdžią; kaip tamsta gali manyti, kad šventas sostas kuomet-nors sutiks su tuo klausimu? Tai kalba, kuri visai netinka kunigui, tai chimera; reikia suprasti kokiose sanlygose turėjo gyventi ir dabar gyvena popiežija, jei nenori visai pražuti. Juk tai sofizmas, kuomet tamsta aiškini, kad ji bus kuo-nors prakilnesnė, atsiliuosavus nuo žemiškų rupesčių! O, puiki iliuzija, — grynai dvasiškas viešpatavimas, viešpatavimas su pagelba mielaširdingumo ir meilės! Bet kas užtikrins musų neprigulmingumą, jei męs pasidarysime žaislu visų valstybių?.... Ne, ne, ta Rymo žemė priguli mums, nes męs ją gavome nuo savo pranokėjų ir ant tos žemės yra pastatyta amžina bažnyčia, taip kad persiskirti su ja vistiek, ką norėti katalikų bažnyčios pražuvimo.... Antra vertus, męs to ir negalime padaryti — davėme prisiegą Dievui ir žmonėms.

Jis nutilo, kad Pierre galėtų atsakyti. Bet jaunas kunigas taip suakmenėjo, kad negalėjo surasti jokio atsakymo. Jis pastebėjo, kad tas popiežius kalba taip, kaip ir turi kalbėti. Jis pradėjo suprasti, kad jo mąstymai apie dvasišką popiežių — yra vien svajonės. Prieš jį buvo popiežius, kuris troško turėti savo rankose valdymą cezarų imperatorių, valdymą viso pasaulio.

(Toliau bus).

MUSŲ PRIGULĖJIMAS NUO AUGALŲ.

Šios dienos chemikas su išdidumu nurodo į savo sintėtiškas pergales, bet su visu savo gabumu ir žinia jis neįstengė dar surengti priderančių savo bendrażmoniems maisto elementus. Sintėtiški augalo procesai yra lygšiol vis dar nepasekami ir augalai galų gale yra tiesum ir aplinkiniu gyvuliams maistu. Prietikiai augalų ir gyvulių padaro gražią paskaidą ir augalijai žmogus turėtų buti giliai dėkingas ir turėtų rupintis ją platinti ir auginti. Ar jo pažvalgos linksta už augalinę valgybą išimtinai, ar už maišytą iš augalinių ir gyvulinių produktų, tai jis vis augalijai kaltas daugiau, kaip vieną skolą. Jis priklauso nuo augalų, ar jis valgys mėsą ar augmenis ir jis priklauso nuo augalų gavimui degio, be kurio gyvastis jo organizmo negalėtų buti palaikoma. Aišku, kad gyvulių karalijai esant tik dėl vienvalinio degio proceso kuriuomi oras yra jimamas, o angliadarinių dioksidas išvaromas, nužudymas veiksmo, kuris netik prašalina šitą alsavimo produktą, bet dar į jo vietą išduoda degį, butų pražutinga. Situoju veikimu, žinoma, yra augalai ir, žodžiu sakant, gyvuliai ir augalai vieni nuo kitų priklauso. Iš šitos pusės žiurint gyvulinė gyvastis išnyktų augališkai gyvasčiai pasiliovus gyvuoti ir augalinė gyvastis nevyktų, jei gyvuliniai produktai nebutų gaunami jos palaikymui. Tai yra įdomus nusidavimų ratas, bet rato veikimas apimtas pajiega, o stumiamoji šitą pajiega pasikeičia ir didžiuoju sintėtišku ir analytišku procesu yra šviesa. Todėl gali atsitikti baisi kova už buvį terp angalų ir gyvulių; jei par tam tikrą laiką saulė nusisuktų nuo šito svieto, nes tąsyk šitas malonus apsikeitimas pravartum alsavimui liautųsi, o su juo ir visa gyvastis. Ar tie, kurie garbino saulę nežinojo šitų dalykų? arba ar jie žinojo, kad ji yra versme ir maisto ir oro?

NAUJI RAŠTAI.

Ko mums reikia pirmiausia? Paskaita skaityta J. Laukio Suvienytų Kuopų Lietuvių Socijalistų Sanjungos susirinkime Chicago, Ill. Anarchistų Dora. Parašė Petras Kropotkinas. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis. Chicago, Ill. Išleista "Lietuvos". 1909 m. 92 pusl.

Moteris prieš teisybės ir liogikos teismą. Vokiškai parašė Karl Federn. Į lietuvišką kalbą išvertė A. Antonov. Išleista "Pirmyn". Minersville, Pa., 1908 m. 21 pusl.

Amerikos valstiečiai. Pagal Kautskį parašė Mikolas Bevardis. Minersville, Pa. Išleista Jasulevičiaus. 1909 m. 16 pusl.

Vadovas. Naujas mėnesinis, kunigams skirtas lietuviškas laikraštis Seinai. Kaip iki šiol, geros šito laikraščio pusės yra tos, kad jis neužsiima politika nė klierikališka, nė prieš valnamaniška. Svarbiausi No. 9 raštai yra: Taisymai maldų, atliekami dabar specijališkos komisijos, kurion įeina: kun. A. Dambrauskas, kun. Petrulis, Laukaitis ir lietuvių kalbos žinovas J. Jablonskis, K. Buga, J. Šlapelis. Telpa čia pertaisytos tos komisijos: "Šventas Dieve; Dievas musų apginėjas". Kadangi šitos psalmės žmonių giedamos, o pertaisyme nesilaikyta mieros tai žmonėms sunku bus prie pertaisytų pripras ti. Matyt komisijoj buta tik kunigų ir filologų. Toliau eina pertaisyti poteriai: Tėve Musų, Sveika Marija, Tikiu į Dievą Tėvą, Dešimtis Dievo įsakymų, Bažnyčios įsakymai, Keturios tiesos, Septyni Sakramentai, Penkios atgailos dalįs, Keturi daiktai paskučiausieji, Septynios nuodėmės didžiosios, Keturios nuodėmės keršto, Šaukiamosios; nuodėmės prieš Dvasią Šventą, Devynios nuodėmės svetimosios. Yra ir Litanijos. Bet jeigu komisija panorės teip taisyti ir bažnytines giesmes, žmones jų giedoti negalės. Nereikia todėl stebėtiesi, jeigu žmones paisančių vien kalbos filologų pertaisytų giesmių giedoti nenorės.

|| Perėjimas iš Šveicarijos į Italiją Švento Gothardo terpkalne likosi teip užsnigtas, kad juom perėjimas dabar visai yra negalimas.

IŠ VISUR.

‖ Londone, Westministero rume likosi atidaryta 'Chemiška paroda'. Ten yra daugybė visokios veislės kvėpylų, o terp jų ne truksta labai brangių: yra ten kvėpylai, kurių vieno lašo kaina yra doliaris; yra violėtų dulkės, kurių svaro kaina yra $1750; yra ten kieti violėtiniai kvėpylai, kurių padirbimui vienos uncijos reikia 11 centnerių violetų žiedų.

‖ Paprastas darbininkas Jean Raudin, dirbantis Toulono (Prancuzijos) arsenale ir gaunantis vos 5 frankus už dienos darbą, išrado naują, geresnį už kur nors vartojamus dabar, bevielinį telegrafą, kurį nuo jo tuojaus nupirko po išmėginimų Prancuzijos laivyno ministerija.

‖ Garsus Amerikos milijonierius Andrew Carnegie rengiasi Prancuzijoj sutverti fondą dovanoms už karžygiškus darbus. Tam tikslui jis dovanoja milijoną doliarių. Be abejonės už tokius darbus užsipelnančių dovaną Prancuzijoj atsiras daugiau negu Amerikoj, kur teipgi yra toks Carnegie įsteigtas fondas.

‖ Ir Prancuziškojo kariškojo laivyno užveizdoj susekė parsidavimus užveizėtojų. Apie panašius atsitikimus Amerikoj ir Anglijoj teipgi tilpo žinios laikraščiuose. Buvęs Prancuzijos užsienių ministeris Delcasse reikalauja parlamente, kad laivyno ministeris Thomson ir jo sekretorius butų teisman patraukti.

‖ Paryžiuj, hotelyj Mallone likosi užmuštas Maskvos universiteto studentas Witko ir perdėtinis Maskvos šnipų skyriaus Kenko. Matyt Witko užmušė Kenko, o paskui pats nusižudė.

‖ Maskoliškoji duma pripažino maskolių sentikių sektą. Teisių ministeris nuo dumos pareikalavo atiduoti teismui jos atstovą Pergamentą užtai, kad jis buk padėjo Olgai Stein iš Maskolijos pabėgti.

‖ Siberijoj, mieste Novo Nikolajevske siautė gaisras, kuris išnaikino 800 namų.

‖ Turkijos randas kviečia persekiojamus Maskolijoj ir Rumunijoj žydus persikelti į Turkiją.

‖ Paryžiuj, vienoje kavinėj, amerikonas Anderson iš New Yorko nušovė savo dukterį ir paskui pats nusišovė.

‖ Ispanijoj, provincijoj Galicija sukilo kaimiečiai. Kaimiečiai naikina javus dvarų laukuose, degina girias.

‖ Maskolijoj, mieste Charkove siaučia smarkiai šiltinės. Visos mokyklos dėlto likosi uždarytos.

‖ 27 d. gegužio Konstantinopolij pakorė vėl 13 ypatų dalyvavusių revoliucijoj.

NUO S. L. A. SEIMO.

Gavome žinią jog S. L. A. Seimo viršininkais likosi išrinkti: pp. P. Mikolainis, pirm., K. Gugis pagelb., B. K. Balevičius, I rašt., J. Gegužis, II rašt. Delegatų Seiman suvažiavę 100.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Kadangi kaip kur presbiterijonų kunigams pasisekė savo agitacijoms pervaryti teises uždraudžiančias pardavinėjimą svaiginančių gėrimų, tai jie dabar pradėjo naują agitaciją prieš tabaką: reikalauja teisių uždraudžiančių rukymą ir pardavinėjimą tabako. Mat vienas pasisekimas, kad ir tuomtarpinis, apjakina ypač dvasiškuosius. Bet nežinia, kaip ilgai laikysis teisės uždraudžiančios pardavinėjimą svaiginančių gėrymų; apie tabaką jau nėra ką kalbėti. Reikalaujant per daug, galima ir jau iškovotą nužudyti.

— Pereitą panedėlio dieną Chicagoj, kaip ir kitur apvaikščiojo kapų puošimo šventę. Žmonių ant kapinių buvo daug, bet visgi ta amerikonų šventė, įsteigta pagarbinimui kritusių už verguvės panaikinimą kareivių, o paskui išplatinta ant paminėjimo visų mirusių, negali lygintiesi su apvaikščiojimu katalikų "Dušių dienos" paminėjimui mirusių, kas daroma iškilmingai antai Italijoj arba ir katalikiškuose kraštuose Vokietijoj.

— Nedėlios rytą 11 valandą 30 min. išvažiavo Chicagos delegatai į 24tąjį S. L. A. seimą, kuris šiuosmet prasidėjo 1 d. beržėlio mieste Worcester, Mass. Partija delegatų susidėjo iš penkių ypatų: pp. Bradčiulio, Dr. Zimonto, B. K. Balevičiaus, A. Beržinskio ir Dr. Kulio. Verta patėmyti tą aplinkybę, jog pritrukus Pulmano karų, Lake Shore gelžkelio užveizda, patyrus apie lietuviškąją kilmę minėtų pasažierių, prikabino karą vardu "Lithuania" (Pulmano karai vietoj numerių turi vardus, išreštus duryse ir šonuose karų). Nemažai tas suteikė smagumo delegatams, ypač, kad nesitikėta, kad ant kokios amerikoniškos gelžkelio linijos butų karas panašaus vardo.

— Namuose pn. 4188 Wayne ave. pereitos nedėlios naktį likosi nužudyta 29 metų moteris Norah Jane Cleninson. Jos vyras, dviem metais jaunesnis yra Aleksijonų ligonbutyj; jį ten daboja policistai! Abudu buvo apsvaiginti chloroformu, bet moteries jau nepasisekė atgaivinti. Policija mano, kad tai paties daktaro darbas, nors jis ginasi. Mat daktaro kišeniuose rado visus brangesnius daiktus chloroformu nunuodintos jo pačios, truko tik pinigų, o daktaras užtikrinėjo, kad brangesnius daiktus plėšikai paėmė.

— Pereitos nedėlios dieną Chicagos upėj pasiskandino 60 metų vyriškis. Policistai matė, kaip jis nuo tilto šoko į upę, bet jam pagelbėti jau neįstengė. Kuną jo ištraukė ir nugabeno pas Rolstoną, numirusių laidotoją. Kas yra pasiskandinęs vyras, to ne susekė.

PASARGA WAUKEGANO LIETUVIAMS.

Gavome tikrą žinią iš Waukegano, kad tenai tulas Antanas B. Shatkus atidarė šifkorčių ir pinigų siuntimo ofisą, o kad biznis nėjo, žmonės nepirko pas jį šifkorčių, tai jis pradėjo prigavyste lietuvius traukti.

Jis lietuviams įkalbinėjo, buk jis ėsąs A. Olszewskio agentu, ir siuntinius pinigų ir šifkorčių siunčiąs per A. Olszewskio Banką Chicagoje. Waukegano lietuviai, žinodami A. Olszewskio Bankos gerą reputaciją, patikėjo Shatkaus melagystėms, ir pradėjo pas jį pirkti šifkortes ir siųsti pinigus Lietuvon. Shatkus priėmęs nuo lietuvių pinigus, sunaudojo juos sau, o Lietuvon neišsiuntė nė pinigų nė šifkorčių. Kada siuntėjai gavo laiškus iš Lietuvos, kad jų per Shatkų siųsti pinigai nė šifkortės neparėjo, tada pradėjo Shatkaus klausinėti, ką jis padarė su jų pinigais ir šifkortėms, tuomet Shatkus teisinosi, buk jis savo siuntinius perdavęs A. Olszewskio Bankai ir todėl jis nežinąs ką Olszewskio Banka su jais padarė. Bet kad Shatkus negalėjo to darodyti, neturėjo jokių davadų, tai žmonės suprato jo melagystę ir pereitą pėtnyčią, gegužio 28 d. suareštavo Shatkų ir pasodino Waukegano kalėjime. Vienok Shatkus surado kokį ten "bondsmoną", kurs jį "išbėlavo" ir dabar Shatkus savo ofise jau nepasirodo, slapstosi.

Todėl persergime Waukegano lietuvius, kad daugiau netikėtų Shatkaus melagystėms. Shatkus niekada nebuvo musų agentu, ir nėra ir męs su jo bizniu nieko bendro neturėjome ir neturime. Shatkus buvo pirkęs nuo manęs senąjį namą po No. 924 — 3rd str., Chicagoje, ant kontrakto, už kurį jis turėjo mokėti man po $100.00 ant mėnesio pakol išmoka. Bet ir to negalėjo išsimokėti, prasiskolino ir dabar skolininkai atėmė iš jo kontraktą, tai Shatkus jau nieko neturi. Shatkaus skolininkai moka man dabar už tą namą pagal kontraktą pakol jį išmokės ir tada namas bus jų, ne Shatkaus.

A. OLSZEWSKIO,
"Lietuvos" Išleistojas.

Kapitalistai.

Kapitalistais męs vadiname tuos, kurie turi daug pinigų, didelius biznius ar kitokius turtus. Bet kokiu budu jie tuos turtus įgijo, tą ne visi žino. Tuli gal but tiki, kad kapitalistai tai ir užgimė kapitalistais arba iš dangaus išpuolė. Bet ne teip yra.

Antai pereitą mėnesį miręs prezidentas State Bank of Chicago, p. Haugan, budamas 22 metų vaikinu dirbo vienoje Chicagos Brass Foundrėje už $8.00 sanvaitėje. Bet jis taupijo (čėdijo) kiekvieną nuo pragyvenimo atlikusį centą ir kada siek-tiek pinigų susitaupino atidarė real estate ofisėlį, vėliau banką ir šiądien jo turtas yra vertas 17 mlijonų dol.

P. Marshall Field budamas 25 metų vaikinu dirbo už klerką viename Chicagos Store už $9.00 sanvaitėje, ir kiek jam nuo pragyvenimo atlikdavo, taupijo. Kada susitaupijo porą šimtų dol., atidarė štorelį.: Šiądien matote jo milžiniškus štorus ant Washington ir State gatvių, jo turtas siekia kelis šimtus milijonų dolierių. Jis pereitą metą vienų mokesčių (tax'ų) miestui turėjo užmokėti vieną milijoną dolierių.

Andrew Carnegie, budamas vaiku šlavė ofisą už $2.50 sanvaitėje. Paskiau dirbo kitokius darbus už labai mažą mokestį. Pabaigęs dienos darbą mokinosi, o atlikusius nuo pragyvenimo centus dėjo bankon. Kada sutaupijo šiek-tiek pinigų, pradėjo geležies biznį ir šiądien jo turtas siekia apie tris šimtus milijonų dol.

Kaip virš paminėti teip ir daugybė kitų kapitalistų pasiekė kapitalą tik per taupinimą.

Todėl męs, jei norime materijališkai pakilti, pradėkime nuo to paties pamato, tai yra nuo taupinimo. Męs turime Amerikoje gana gabių jaunų lietuvių, mokančių gerus amatus, uždirbančių nuo $15.00 iki $30.00 sanvaitėje. Jeigu vaikinas uždirba $20.00 sanvaitėje, tai, kodėl jis ne gali pragyventi už $10.00 į sanvaitę, o kitą $10.00 sutaupyti. Už $6.00 jis gali gauti vidutinį maistą ir ruimą sanvaitėje, o $4.00 sanvaitėje gali pilnai užtekti pasirėdymui, streetkariam ir pasilinksminimui. Atlikusius gi $10.00 tegul pasideda bankon, tai per metą turės $520.00, o per 10 metų turės $5200, o su procentais $6000.00. Su $6000 galės lengviau pradėti bile biznį negu Marshall Field arba Carnegie ir krauti kapitalą kaip ir kiti kapitalistai.

Ir kiekvienas iš jųs, kam nuo pragyvenimo atlieka $10, $5, $3 arba nors $1.00, nenešk jį į saliuną, nė prapirk merginoms ant "kendžių", nes už tai nuo jų kredito negausi, tiktai išjuoks tave, bet dėk į banką, o pamatysi, kad dolieris po dolieriui surinksi kelias dešimtis dolierių ir kelis šimtus dolierių ir tada galėsi pradėti biznį ar pirkti namą ir busi pats kapitalistu.

Męs neįkalbame tau, kad dėtumei sutaupytus pinigus į musų banką, dėk juos į tokią banką, kuri tau rodosi yra geriausia, tiktai taupyk.

Musų banka priima pinigus sutaupinimui nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka 3 procentą metams. Iš musų bankos gauna savo pinigus atgal kiekviename pareikalavime, be jokių klapatų. Antai, tankiai atsitinka, kad lietuviai deda pinigus svetimtautiškose bankose. Pakol deda, tai gerai, bet kaip reik atsiimti, tai tada parašas netinka, tai bonso reikia, tai kiti klapatai ir tt. ir tada turi žmogus daug dienų sutrukti, daug dolierių išsikaštuoti pakol atsiima savo pingus. Parodykite nors vieną, kurs butų turėjęs kokį nors klapatą su atsiėmimu pinigų iš musų bankos, ar rasite nors vieną? Niekada, kas kada atėjo, tada ir gavo savo pinigus. Todėl ir sakome Jums, kad dėkite savo pinigus į tokią banką, kuri jums išrodo geriausia.

A. OLSZEWSKI.
Pirma Lietuviška Banka
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Advokatas D. J. Sullivan.

Advokatas D. J. Sullivan iš East St. Louis, Ill. yra pastatytas vienu iš demokratišķų kandidatų, ant "Circuit Judge", kurių rinkimai bus panedėlyj, 7 d. birželio 1909 m. Jis yra čionai žinomas kaipo geras advokatas ir žmogus su daugiau negu paprastais atsižymėjimais. Jis įgijo sau didelę garbę dar bebudamas nariu "St. Clair Bar" ir buvo vienas iš geriausių veikėjų svarbiausiose bylose paviete St. Clair.

Ponas Sullivan yra gimęs ir užaugęs ant farmos, paviete Green, Illinois valstijoj; mokinosi Corrolton'o Ill. mokyklose, kame ir pabaigė augštesnę mokyklą. Potam perleidęs nekurį laiką mokytoju, nors sunkiai ir vargingai bebudamas, jis visgi pabaigė universitetą Michigane ir likosi prileistas prie teismų. Jis išbuvo dvi tarnystes Valstijos Užtarėjo savo gimtiniame paviete ir atlikdamas savo uždavinius atsakančiausiai didelai pragarsėjo. Jis turi 44 metus amžiaus; darbavosi savo profesijoj 20 metų, turi puikų supratimą apie įstatus, be to turėdamas puikų mokslą yra atsakančiausiu užimti teisėjo vietą. Jis yra visiškai bešališku, nepaperkamu ir jei liksis išrinktu, be abejonės, prisilaikis teisybės ir teis kiekvieną sąžiniškai, nežiurint į jų tikėjimiškas ar politiškas pažvalgas.

Advokatas D. J. Sullivan užsipelno buti pasodintu ant teisėjo suolo šio distrikto. Jo karakterius ir gabumas pritaiko jį prie tokios vietos ir kiekvienas balsuotojas turi dabotí, kad jis paliktų išrinktas 7 dieną birželio.

APGARSINIMAI.

RYTMETINĖ PRIEDERMĖ.

Rytmety, kaip išbundi, pradėk kitą gyvenimo dieną. Artai bus smagi diena? Pasiteirauk savo veidrodžio. Jei tavo akys nelinksmos, veidas smurknas, liežuvis apklotas, tai diena nebus smagi, bet maždaug su kentėjimais. Kaip nusiprausi ir išvalysi gerai burną ir dantis, paimk Trinerio Amerikoniškojo Eliksyro ymį prieš pusryčius. Tą patį padaryk prieš užkandį ir prieš pietus ir tuomi nuvarysi visokį nesmagumą. Akys bus aiškios vėl, turėsi sveiką valgumą ir darbas nebus tau sunkenybe. Keli apsireiškimai paminėti viršui parodo, kad kas-nors blogo yra su tavo gromuliojimo organais, o nuo gromuliojimo kliaučių nėra geresnio vaisto kaip Trinerio Amerikoniškas Eliksyras Karčiojo Vyno. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

NAUJIENA!

Chicago. Liuosybės Dr-stė parengė savo pikniką viename iš puikiausių daržų, nematytų dar lygšiol lietuviams. Tasai daržas yra Leafy Grove prie tramvajų linijos važiuojant į Jolietą. Daržas yra labai gražus ir pigu į jį nuvažiuoti, nes tik 10 centų. Piknikas bus 6 d. beržėlio mėn. šių metų; parsidės 9 val. ryto; įėjimas 25c. porai. Važiuojant reika imti Archer Limit karus iki Joliet karų, o tie nuveža iki pačiam daržui. Visus lietuvius ir lietuvaites kviečia skaitlingai atsilankyti.
Komitetas.

DIDELIS METINIS PIKNIKAS.

Chicago. Draugystė Šv. Franciškaus Seraf., parengė nedėlioje, beržėlio (June) 6 dieną 1909 m. pikniką Schutz darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. iš ryto. Pirmos kliasos muzikantai grajis puikiausius lietuviškus šokius, kokių dar nebuvote girdėję ir šokę. Teigi bus visoki pasilinksminimai, kurie piknikui pritinka, už tai meldžiame visus atsilankyti į musų viršminėtą pikniką, o męs iš savo pusės stengsimės atsilankiusius svečius meiliai priimti. Inėjimas į daržą 25 centai porai. Pasarga: Imkit 12 arba 22 gatvės karus ir La Grange karus, o tie daveš iki daržui.
Dr-stė Šv. Franciškaus Ser.

10-tas DIDELIS PIKNIKAS.

Chicago. Draugystė Šv. Antano iš Padv., parengė nedėlioj, beržėlio (June) 6 d., 1909 m. pikniką Bergman'o darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. iš ryto ir trauksis iki vėlam laikui. Įženga 25c. porai. Šiuomi užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant šio iškilmingo Lietuviško pikniko, nes tai bus gražus pasilinksminimas po ilgos žiemos, kur išvažiavę ant šviežio oro tarp žydinčių kvietkų galėsim linksmai valandą praleisti, teipgi prie gerų lietuviškų unijos muzikantų gerai pasišokti. Teipogi bus visokių pasilinksminimų. Galima važiuoti visoms gatvėms iki 40 Ave., o paspui La Grange karai daveža iki daržui, kuris yra puikiausias Riverside daržas. Visus svečius stengsimės kogeriausiai patenkinti. Komitetas.

PIKNIKAS.

Chicago. Šv. Kryžiaus Atradimo Dr-stė parengė pikniką 13 d. šio mėn. Povilo Karecko darže West Pullmane prie 123 gat. Piknikas prasidės 1 val. po pietų, žais puiki muzika ir bus visoki kitoki smagųs pasilinksminimai. Visus lietuvius ir lietuvaites skaitlingai kviečia atsilankyti.
Komitetas.

PIKNIKAS.

W. Pullman, Il. Jaunų Vaikinų Pasilinsminimo Kliubas parengė pikniką 6 d. šio mėn. P. Karecko darže, prasidės 12 val. dienos. Visus širdingai prašo atsilankyti.
Komitetas.

Pranešame Gerbiamiems Tautiečiams, kad susitvėrė nauja pašelpinė draugija vardu D. L. K. Algirdo Gvardija. Susirinkimai jos buva kas mėnesis paskutinį nedėldienį bažnytinėje Aušros Vartų salėje vakarinėj daly; norintiems prisirašyti yra gera proga, pigus įstojimas — tik 50c.
Komitetas.

PRANEŠIMAS.

Brooklyn, N. Y. Šiuomi pranešu draugams draugysčių: Šv. Jurgio, D. L. K. Gedimino, Lietuvos Sunų, Lietuvių Laisvės draugyststės, Šv. Petro ir 38 kuopos S. L. A., idant su draugysčių reikalais kaipo prie sekretoriaus kreiptųsi šiuo adresu:
A. Lesniauskas,
298 South 1st st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Kinpelio, Kauno gub., Telšių pav., Laukuvos parap., kaimo Požerės, gyveno West Pullmane, Ill., iš kur išvažiavo į vakarines valstijas ir daugiau negryžo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią dresu:
Mateušas Kinpelis,
12231 Wallace st., W. Pullman, Ill.

Pajieškau savo pusseserės Marijonos Valianskaitės, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Rudaminos parp., Vengrėnų kaimo, gyveno Minersvilléj, Pa., jau metai kaip nuo jos žinios negaunu. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Adomas Ramanauckas,
212 First st., Elizabeth, N. J.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Tamošaičio, Kauno gub., Raseinių pav., Jurbarko parap., Ledžių kaimo, 4 metai kaip Amerikoje; teipogi pajieškau savo pusbrolio Jono Damonskio Eržvilko parap., Balnių kaimo, 5 metai kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Petronė Budrienė-Tamošaitė,
93½ Perry st., New York City.

Pajieškau savo dėdės Eduardo Rimaičio, pirmiau gyveno Chicagoje, ja 3 metai kaip nesusirašau, jis yra iš Kauno gub., Panevėžio pav., 6 metai kaip Amerikoje; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Konst. Rimaitis,
Box 27, Red Lodge, Mont.

Pajieškau Petro Mataučio Biržių parap., Kylučių kaimo, pirmiau gyvenusio Seatonville, Ill.; Jokubo Jokubonio, Geidžiunų kaimo, Biržių parapijos; Jono Przalinsko iš miestelio Biržių, gyvenusio Lawrence, Mass.; Krisiaus Mikšo, Jokubiškio kaimo; Juozapo Gasiuno, Biržių parap., Liesiškio viensėdijos; Petro Pudzeno, Biržių parap., Sinpioliškių kaimo, visi Panevėžio pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Petras Vileišis,
Jones Farm, Box 82, Lincoln, Mass.

Pajieškau savo dėdės Mikalojaus Bambalo, apie 10 metų kaip jis Amerikoje, jis paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Girdiškių parap., Tujajunų sod. Jis path ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Jonas Urbonas,
Box 377, Spring Valley, Ill.

Pajieškau Antano Norkaus, Jono Dobilevičiaus ir M. Urbučio, visi Kauno gub., Raseinių pav., Gaurės parap., Kriukiškių sod. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Fr. Bajorinas,
28 School st., Cambridgeport, Mass.

Pajieškau savo brolio Franciškaus Šimkaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Lukės parap., Rudupių sod., pereito lapkričio mėn. išvažiavo į Wisconsino valstiją. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Antanas Šimkus,
8734 Commercial av., S. Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolių Juozapo ir Donado Stasiunų, pirm trijų metų gyveno Philadelphijoje, Pa., paeina iš Kauno gub., Panevežio pav., Joniškio parap., Katkunų sod. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Mik. Valašinas,
3352 S. Morgan st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo sesers Barboros Seulatės, Kauno gub., Telšių pav., Plungės parap., du metai kaip iš Lietuvos, buvo atvažiavus į Chicago. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Juozapas Seulis,
316 Wisconsin st., Kenosha, Wis.

Pajieškau Jurgio Mickaus, Vilniaus gub., Trakų pav., Jezno val., Pikelionių kaimo, pirmiau gyveno Blisville, N. Y. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Manisė Mickiutė,
12 Gaugh st., Easthampton, Mass.

Pajieškau savo sesers dukters Viktorijos Antušaičiukės iš Lukės miestelio, Šiaulių pav., Kauno gub. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Petronė Zalienė,
Box 136, So. Glostobury, Conn.

Pajieškau savo brolio Juozapo Griniaus, Kauno gub., 17 metų kaip Amerikoje; ką tik esiu atvažiavęs iš Lietuvos ir norėčiau su juo sueiti, nes turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Petras Grinius,
Box 142, North Jay, Me.

Pajieškau Jono Juškos, Suvalkų gub. ir pav., Mockavos gm „Navininkų kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Sim. Vainavičia,
68 W. 25 st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Į pardavimą 5 kambariais namas, 3 metai kaip statytas; teipogi yra tvartas, žemės 2½ akro, žemė visa ariama, parduočama pigiai. Adresas toks: Fr. Danulis, 7 South st., Stoughton, Mass.

Į pardavimą saliunas lenkų ir lietuvių apgyventoje apielinkėje, sena gerai išdirbta vieta, nepriklausoma nuo jokio bravoro, alų galima mainyti kuomet tik panorit, nuosavas leidimas, nuosavos intaisos, randa nebrangi, dvidešimts šeimynų priverstos eiti į šitą saliuną, geriausia vieta ant Town of Lake, didelė salė vestuvėms, šokiams, parankus ruimingas gyvenimas. Adresas K. Czapek, 4434 Wood gat., Chicago, Ill.

Į pardavimą lietuviška karčiama, gerai lietuviui tai aukso kasykla. Adresas: Jonas Šeputis, 4600 — 5th ave., Chicago, Ill.

Į pardavimą rakandai pigiai — geriausia proga. Adresas: Katarina Stenkus, 162 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Galėsi pamatyti dykai.

Išsirandavoja puikus Kambarys ("Furnished Room"). Vasaros metu visuomet garu šildomas, o žiemos laike ledų taip-gi užtektinai. Atsišaukite "Lietuvos" redakcijon, o čia gausite labai plačias žinias. Jeigu norėsi, galėsi kambarį savo akimis pamatyti ir tai dykai.

✝

Pranešu giminėms ir pažystamiems, kad mano vyras, Stanislovas Novikas, utarnike 11:30 ryto, 25 d. gegužio šių metų pasimirė. Meldžiu atsišaukti adresu: Marcelė Novikienė-Zabarauckienė, 780 Winchester ave., Chicago, Ill.

Shenandoah, Pa. Gegužio 31 d. 4:30 ryto mirė Andrius Mačis, buvęs per ilgus metus laikraščio "Lietuvos" agentu. Jo draugai ir giminės platesnes žinias apie jo myrį gali gauti nuo A. Karpovskio, Cor. Main & Cherry sts, Shenandoah, Pa.

AUKOS KANKINIAMS.

Iš Brooklyno, N. Y. 23 d. gegužio per J. Spurgos su J. Stankevičiute vestuves suaukavo šios ypatos: L. G. Kaziunas, A. Stankevičia po 50c.; J. Spurga, J. Stankevičiutė, J. Turskis, A. Kubilius po 25c., viso $2.00.

Iš Reading, Mass. Jonas Ziekokonis 25c.

Iš Spokane, Wash. Atsiliepdami ant atsišaukimo Kankinių Komiteto suaukavo: J. Simbel, T. Rimkevičia, Pranevičia, V. Jockevičia, V. Balkov, P. Gruzecki, M. Šenin, po 25c. viso $1.75.

Jau netekome knygos

"Sidabrinis Kryželis." Turėjome jos arti 1000 egz. išdalinimui, bet nauji prenumeratoriai pradėjo taip greitai rašytis, jog ji jau kaip ir išsibaigė. Vienok, kad ir vėliau užsirašantiems duoti tokią pat progą įgyti knygą dovanų, sumanėme duoti kitą knygą. **Povilo Bert'o.**

"Gamtos Istoriją".

Šita knyga yra viena iš geriausių mokslišķų knygų lietuvių kalboje. Apie šitą knygą pasakė savu laiku p. Šernas, žinomas populiarizatojas gamtiškų mokslų ir, be abejo, gabiausias raštininkas toje srityje, štai ką: "Nepersenial pasimiręs prof. Paryžiaus universiteto Povilas Bert, žinomas yra kaipo vienas iš geriausių populiarizatorių gamtos mokslų. Jo populiariški raštai parašyti taip prieinamai, jog juos gali suprasti ir visai mažai apšviesti skaitytojai; raštai tie versti, dėl jų gerumo, veik į visas civilizuotų tautų kalbas. Garbė todėl Drui. Bacevičiui, kad jis šivertė į lietuvišką kalbą elementarišką Berto gamtos raštą. Telpa čia trumpos, bet visiems ir mažiausiai apšviestiems, suprantamos žinios apie gyvulius, augmenis ir akmenis arba mineralus. Lietuviškas vertimas geras, jam nieko užmesti negalima."

Šitaip išgiria knygą p. Šernas, o męs prie to galime tiktai tiek pridėti, kad visi trys knygos skyriai: 1. gyvuliai; 2. augmenis ir 3. akmens ir žemės, iliustruoti daugybe paveikslėlių, kurie perstato po akių viską kas žodžiais aprašoma ir tokiu budu padaro knygą daug vertesne.

Šitos knygos kaina 50c. Vienok, teisybę sakant, ji yra daug kartų vertesnė ir męs žinome tikrai, kad tu neatiduotum nei už $10.00 tų žinių, kurių gausi skaitydamas šitą knygą. Ne, tu reikalautum už tąs žinias daug daugiau. O tos žinios tau reikalingos, butinai reikalingos, nes be jų nesuprasi gamtos, kurioje gyveni, negalėsi tikrai pažinti gyvenimą. Tu turi butinai turėti šitą knygą savo namuose, o ne vien tu, bet ir tavo draugai, nes ji yra raktas prie visų kitų mokslišķų knygų.

Bet męs duosime tau šitą knygą **dovanai.** Užsirašyk "Lietuvą" visiems metams o gausi šitą knygą dykai. Bet nelauk, nueik tuojau į pačtą, išpirk money orderį vardu A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. ir prisiųsk jį mums, ir tuojau gausi,

"Lietuvą" visiems metams ir šitą knygą dykai.

Bet, nebuk saumyliu, pasakyk apie šitą dovaną ir kitiems, o tuomi padarysi gerą nevien sau, bet ir savo draugams, kurie tau dėkavos užtai, o taip-gi ir mums, už ką męs jau išanksto tariame tau širdingą ačių.

A. Olszewski
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis
"Lietuvos Ukininkas"

1909 m.

3 rub. metams — 4 rub. metams
1 r. 50 k. pusmečiui — 2 r. pusmečiui
Didžiojoj Lietuvoje — *Amerikoje*
Apskelbimai — 15 — 30 kap. eilutė.
Apskelbimai — 15 — 30 kap. eilutė.

Adresas: *Vilnius, "Lietuvos Ukininko" Redakcija.*

Seniausias ("Vil. žin." užmigus) laikraštis, kuris, nežiurint į Rusijos vyriausybės persekiojimus ir kunigų prakeikimus, eina be perstojimo nuo 1905 m. pabaigos. "Lietuvos Ukininkas" savo *metiniams* ėmėjams 1909 m. duoda:

1) *"Lietuvos Ukininko"* 52 numeriu,
) *"Žemės"* 26 numerius,
3) *"Mokyklos"* 12 numerių,
4) *Kalendorių* 1910 metams,
5) šešeriopų *daržovių sėklų* išbandymui,
6) Toliau žada duoti *daktarišķų pamokinimų ir knygelių priedais.* (žiur. "L. Uk." No. 11, 1909 m.).

"Lietuvos Ukininkas" rašo apie visus svarbiausius Lietuvos gyvenimo reikalus ir apie Rusijos vyriausybės darbus, taipogi apie Amerikos, Prusų, Anglijos, Transvaliaus ir kitų lietuvių gyvenimą. Neužmiršta ir kitų valstijų svarbesnius atsitikimus. Taip-pat spaudina moksliškus straipsnius, apysakas — *Žemaitės, L. Pelėdos* irkt. iš V. Dumos pranešimus prižiuri musų atstovai — *A. Bulota, P. Keinys* ir *J. Požėla.* Dar duoda visokius patarimus ir atsakymus teisių (bylų) dalykuose per žinomus advokatus: *A. Bulotą, P. Leoną, J. Vileišį* ir adv. pag. *M. Sleževičių* ir *L. Ciplijauską.*

"Žemėje" skaitytojai randa visokius naudingus straipsnius apie ukio vedimą, gyvulių užlaikymą ir visokius ukio reikalus, patarimus ir atsakymus ant skaitytojų užklausimų. "Žemę" veda mokytas agronomas. Dar "Žemėje" buna daktarų straipsniai *apie sveikatos užlaikymą.*

"Mokykla" užsiima mokyklų ir auklėjimo reikalais. "Mokyklą" veda mokytojų kuopa.

Amerikos lietuviai gerai padarys užsisakę "Lietuvos Ukininką" sau ir savo giminėms ir pažystamiems, pasilikusiems Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininkui" leisti 1908 m. susitvėrė tam tikra *Bendrovė* (*Felicija Bortkevičienė, Kazys Grinevičius ir Ko.*). *Kas įsirašo į tos Bendrovės narius* ir įneša nemažiau kaip 25 rub., tas "Lietuvos Ukininką" *gauna dovanai.* (B-vės įstatai "L. U." NN. 10 ir 11, 1908 m.).

Pasižiurėti siunčiame vieną "L. U." numerį *dovanai* visiems norintiems.

Pinigus mes priimame ir "money orderiais" tik *visuomet ant "money orderio" turi buti parašyti, keno tie pinigai.*

Adresas: *Vilnius, "Lietuvos Ukininko" Redakcija.*

$18.00 SAVAITEI.

Kiekvienas gali lengvai uždirbti platindamas musų Rusišką tabaką. Pažiurinį išsiunčiame dovanai. Rašykite tuojaus, pridėdami krasos ženklelį atsakymui.
Russian Tobacco Co.,
132 Nassau st., Room 301, New York.

Farmos.

Puikiausia vieta žmogui jieškančiam geros ir nebrangios farmos; parduodame lengvomis išmokestimis; įmokėti reikia maža dalis, o lykis išmokestimis per daugelį metų. Farmos parduodama su triobomis, gyvuliais, mašinomis, puikiais sodais, didžiausioje Amerikos farmerių kolionijoje; žemė derlinga ir gera auginimui visokių vaisių, yra lygi, be akmenų ar balų, auga visoki javai — kviečiai, rugiai, vasarojas, bulvės, teipogi gerai auga daržovės — kopustai, burokai, žemuogės ir kitokios uogos, vanduo tyras, visur geri keliai, netoli bažnyčios ir mokyklos, arti didelių turgviečių, pigi vazma, laivai prieina iš visų Amerikos dalių. Produktai tuojaus išsiunčiami kaip tik pristatoma ir mokama geresnės kainos kaip kitur, nes galima laivais išsiųsti. Žemė yra paupiais ir paežeriais, su puikiomis lankomis augšutinėj daly Michigano valstijos nepertoli nuo Chicagos. Pavietinis miestas Manistee, Mich. yra gražus, aplinkui parduodama farmos. Teipogi tamo mieste yra daug visokių darbų ir žiemos laike galima uždarbiauti po pabrikus. Artesnėms žinioms reikia kreiptis į musų ofisą asmeniškai ar laišku savo kalboj. Važiuojame į farmas su pirkikais kas savaitė; perkantiems kelionę atmokame.

Pere Marquette Land Co.,
MANISTEE, MICH.
Chicagoj ofisas 112 S. Clark St.
Room 208,

Lackawanna Trust Company.
Inkorporuota 1887 m.
404 Lackawanna ave., Scranton, Pa.
Pirmsėdis J. B. Dimmick
Jo pagelbininkas Geo. Sanderson
Iždininkas F. Hummler
Sekretorius H. Belin, Jr.

Bankos kapitolas	$250.00.
Perviršis	$250.00.
Viso	$500.000.

Priimame ir mažus indėlius; mokame 3% nuo indėtos musų bankon pinigų sumos ir mokame nuošimčius nuo dienos indėjimo iki tai dienai, kuomet pinigai yra depozitorio atimami iš bankos. Galima pradėti taupyti musų bankoje nuo VIENO dolerio.

Banka adara: kasdiena nuo 9 iki 3 val. ir subatoms nuo 9 iki 12 ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

Pas mus susikalbama lietuviškai.

FARMOS! FARMOS!

Pirkite Farmas Didžiausioje Amerikos Lietuvių Farmerių kolionijoj, kurioje gyvena jau daugelis lietuvių, žemė lygi ir gera, ne akmenuota ir ne balos. Puikiausia vieta žmogui, jieškančiam geros ir nebrangios žemės. Galima gauti lengvomis išmokestimis; reikia įmokėti mažą dalį, o kitą galima išmokėti per daugelį metų. Žemė derlinga, auga visoki javai: kviečiai, rugiai, vasarojai, bulvės ir kiti. Yra žemės pagal upes ir ežerus, su tokiais-pat laukais kaip ir Lietuoje, todėl męs ir vadiname tą žemę Naująja Lietuva. Ji guli vakarinėje dalyje Michigano valstijos, nepertoli nuo Chicagos, šale pavietinio miestelio Manistee, Mich. Žemė parsiduoda dabar po $8.00 akeris ir brangiau. Norėdami daugiau dasižinoti ar apžiurėti tas žemes, atvažiuokite ar susineškite su manim, gyvenančių ant tų žemių, šiuo adresu:
Antan Kiedis,
Peacock, Mich., Lake Co.

JIEŠKANT RUIMO.

Pavasaryj, kada žmonės daugiausiai kraustosi iš vienos vietos į kitą, didžiausis vargas yra su ruimų suradimu. Kur tik vieta yra tinkama gyvenimui, tenai randa yra teip aukšta, kad ne bile kas nori mokėti, o kur ruimai yra pigesni, tenai yra prasti.

Klausimas yra tada, kodėl žmonės teip bereikalo vargsta? Ar tas yra butinai reikalingu mokėti pinigus už prastą gyvenimą? Teip, tas yra reikalingu, kas nemoka geriau apgalvoti. Žmonės su išrokavimu nemoka randos, nes jie perka namus išmokestimis ir vietoje randos moka už namą, ir į kelis metus nepridėdami savo pinigų nė grašio turi sau gerą namą.

Nusipirkus namą, didelį ar mažą, kiekvienas gali sau pasitaisyti teip kaip tik nori, neduodamas niekam gero žodžio.

Mat kiti bijo pirkti namą, butent atėjus bedarbei neturės iš ko išmo-

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HALSTED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonēms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o męs tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipģi priima užčēdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonēms skryneles (Boxes) pasidējimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelēs taip yra apsaugotos, kad prie jų nē ugnis nē vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokējimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o męs tau surasime tą ką norēsi ir ką jieškai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taipgi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life andAccident Insurance").

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes ant visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau ir pigiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o męs su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galima, męs juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitēs prie musų laiškais adresuodami

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

kėti. Bet užmiršta, kad ir bedarbei atėjus turės mokėti randą, ir tam mokėjimui nėra galo. Kitaip su namu pirktu išmokestimis. Kiekvieną dolerį sykį užmokėtą, nereikalausi mokėti antru syk už tą patį daigtą. Į kelis metus randa išmokėsi namą, ir jau daugiau neturi klapato su jieškojimu ruimų.

Kiekvienas, kuris nėra užganėdintas savo ruimais, tegul ateina pas mus, o męs paliuosuosime jį nuo to klapato ant visados.

Męs parduodame visokius namus kas savaitē ir tiems, kurie turi daug pinigų, ir tiems, kurie turi jų mažai. Pas mus geras noras, ir geras žmogus sveria daugiau negu jo pinigai.

Iš ko kiti jau pasinaudojo, iš tų jųs galite dar pasinaudoti. Nesivarginkite jieškojimu ruimų parandavojimui, bet imkite namus išmokestimis. Tas išeis jums pigiau ir geriau.

Męs turime jums tokį namą kokį jus reikalausite. Peržiurėkite žemiau paduotus namus, o jeigu kuris jums patiks iš aprašymo, ateikite, o męs jums parodysime. Jeigu tame surašė nerasite tokio, kuris jums patiktų, tai ateikite pas mus, o męs jums parodysime kokį reikalausite. Atminkite, kad męs turime namus visoj Chicagoj, kur kas nori.

2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 ruimus. Geros maudyklos kožname pagyvenime. Dailus namas geroj vietoj. Šitą namą galite pirkti išmokestimis. .... $2800.

Murinis namas, ant kampo, 2 pagyvenimai ir staldas. Kaina $2500.

2 lubų namas, 4 pagyvenimai. Randos atneša $34 į mėnesį. Kaina .... $2500.

AUBURN AVE.

Murinis namas dviem pagyvenimais. Maudykla, šildykla. Kaina ..$2500. Kreipkitės tuojau.

AUBURN AVE. ARTI 32 GATVES.
Medinis namas, 2 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $18. Kaina .... $1900.

AUBURN AVE. ARTI 33 GATVES.
Murinis namas ir du lotai. 50x135 pėdų. Kaina .... $4000.

EMERALD AVE. ARTI 28 GATVES.
Murinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina $2000.

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.
Medinis namas, 4 kambariai. Aukštas basementas. Kaina $1400

HALSTED ST. ARTI 35
2 lubų medinis namas. Štoras ir pagyvenimai. Randa $63.00. Kaina $6000

ILLINOIS COURT ARTI 32 GATV.
Murinis namas, 4 kambariai. Lotas 25x56. Kaina .... $1200.

ILLINOIS COURT ARTI 33 GATV.
Murinis namas, 9 kambariai. Vana. Naujai ištaisytas. Aukštas basementas, kuriame yra 4 kambariai. Lotas 25x131. Kaina .... $2200.

LOWE AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas. 4 gyvenimai po 4 kambarius. Puikus ponamis. Maudykla. Gazas. Išeigos vieta. Užpakalyj didžiojo namo keturių kambarių murinis namelis. Lotas 27x125 pėdas. Randos atneša $644 į metus. Kaina tuojaus perkant tik .... $5.200.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
Murinis namas, 4 rumai ir tvartas. Lotas 27½x127½. Kaina .... $2100.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
3 lubų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos. Lotas 27½x127½. Puikus namas. Kaina .... $5600.

LOWE AVE. ARTI 36 GATV.
Turime kelis murinius namus visokiomis kainomis nuo $3000 iki $7000.

LOWE AVE. ARTI 38 GATV.
Medinis namas, 9 kambariai, vana, gazas. Geras namas. Kaina $1700.

PARNELL AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Kaina $2000.

WALLACE GATV. ARTI 32 GATV.
Murinis namas. Aukštas medinis ponamis. Lotas 25x125. Kaina $1200.

WALLACE GATV. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas. Aukštas akmenų ponamis. Puikus namas. Kaina .... $2700.

WALLACE ST. ARTI 35 GATV.
3 lubų murinis namas. Akmeninis priešakys. Krautuvė ir 5 gyvenimai. 2 gyvenimai po 5 kambarius, 3 gyvenimai po 4 kambarius. Lotas 25x125 pėdas. Randos atneša $824 į metus. Kaina tik $7.500

33 GATV. ARTI HALSTED GATV.
5 kambarių medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina .... $1700.

33 GATV. ARTI AUBURN AVE.
4 ruimų medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina $1400.

UNION AVE. ARTI 33.
Puikus lotas. 25x125 pėdas. Kaina greitai perkant tik $650

Dėl stokos vietos negalime paduoti visus namus, kokius turime ant pardavimo, bet kas nori pirkti sau namą, tegul ateina į musų ofisą, o męs parodysime tokius namus, kokius kas sau nori, ir tenai kur kas nori. Teipgi turime gerus lotus pigiai. Kreipkitės pas:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

NAUJAUSIOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDAKCIJOJ.

a5 ADOMIENĖ, Gyvenimo piešinėlis Šatrijos Raganos. Adomienė tarnauja po dvarus aukle. Paauginus vaiką viename dvare, eina į kitą. Graži ir užimanti apysaka iš gyvenimo. Vilnius 1908, pusl. 24, kaina 10c.

No. ATTALEA PRINCEPS. Vertimai Pr Siulelio. Čia telpa šios gražios apysakos: 1) Attalea Princeps; 2) Kas pergalės; 3) Piemenukas; 4) Kraujas; 5) Du paveikslėliai iš baudžiavos; 6) Šuns likimas; 7) Skrandos Istorija. Vilnius 1906. Puslapių 69. Kaina .... 15c.

No. c25 EMIGRACIJA. Iš darbininkų gyvenimo paveikslėlis. Parašė J. Šliburis. Brooklyn, N. Y. 1908 pusl. 47. Kaina .... 15c.

a46 Į ŠVIESĄ PER AŠARAS, apysaka Šatrijos Raganos iš gyvenimo Juozuko lankančio mokyklą. Vilnius 1908, pusl. 50, kaina .... 15c.

672 KAIP LIETUVIŲ SENOVEJE VANDENIMIS KELIAUTA. (Iš "Lietuvių Tautos"). Parašė J. Basanavičius. Vilnius 1908, pusl. 14 (didelio formato 7x10). Kaina ...... 30c.

689 MEDŽIAGA L. Ivinskio biografijai. Spaudon prirengė Dr. K. Grinius, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilnius 1908, pusl. 23 (didelio formato 7x10). Kaina .... 35c.

a99 PELKĖS. Apysaka iš lietuvių darbininkų gyvenimo Amerikoje. Parašė Upton Sinclair, lietuvių kalbon išvertė Kazys Puida. Vilnius 1908, pusl. 468, kaina .... $1.25.

No. 208 BALTRUS TURAZERIS. Drama trijų veikmių iš darbininkų gyvenimo paimta. Parašė P. Langman. Vertė A. M-čys. Brooklyn, N. Y. 1909. Pusl. 81. Kaina .... 20c.

No. 286 PIRMI ŽINGSNIAI. Drama ketuoriose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. Kaina ...... 20c.

No. 321 VELNIAS — NE BOBA. Dviejų veiksmų komedija ir NEATMEZGAMAS MAZGAS vienaveiksmė komedija. Parašyta P. Petliuko, Vilnius 1909, pusl. 66. Kaina .... 25c.

No. 397 KEPLOS KANČIOS. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, pusl. 28. Kaina .... 10c.

591 VISUOMENĖS ĮNAMIAI. Raštelial apie tuos gyvunus, kurie esti šale žmogaus. Prof. M. Bogdanovo. Panevėžio mokinių vertimas, kalba taisyta kalbos mokytojo J. Jablonskio. Su daugeliu paveikslėlių, knygėlė naudinga kiekvienam perskaityti. Vilnius 1909, pusl. 166, kaina 50c.

b686 LIETUVIŲ TAUTA. Lietuvių Mokslo draugijos raštai. Knyga I. dalis 2. Su 89 paveikslėliais prie Levų lietuvių pasakose. Vilnius 1908, pusl. 183, kaina .... $2.00.

1196 SERGEKITES AKIŲ APVILKIMO. Lenkiškai parašė Dr. F. Gruda. Atspausta iš Kalendoriaus 1905 m. Tilžėje, pusl. 15. Kaina .... 5c.

1330 ŽODYNELIS ANGLISKAI-LIETUVIŠKAS. Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus, lengvai gal'ma angliškai susikalbėti. Worcester, Mass., pusl. 151, drutuose audimo apdaruose. Kaina .... 60c.

1863 BIBLIJA arba visas šventas raštas seno ir naujo Testamento. Tik ką dabar išėjo iš spaudos aiškiai šių dienų lietuviškoj rašyboj, lotyniškoms raidėms, pilna Biblija katros lietuviai seniai reikalavo. Yra didelė 6½x9¼ colio, 1127 puslapių, drutu audimo apdarų. Kaina ...... $3.00.

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 44 Iš mano atsiminimų. (Su autoriaus pav.) Parašė Dr. Vincas Pietaris. Spaudon parengė d-ras J. Basanavičius. Platus bijografiški apipasakojimai kai-kurių Lietuvos vietų. Chicago, Ill. 1905, pusl. 381. .... 75c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojėdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 63 Karės Laukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lalis. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ...... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olševskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 97 Pamokslai išminties ir teisybės, išguldinėti galvočių visų amžių Lietuvos vaikeliams. Parašė kun. Tatarė. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokinančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. .... 50c

No. 98 Pragaro atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Ž. A. Kritiškas piešinys dabartinės draugijos tvarkos, alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. .... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olševskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokišką vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė iš L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių, žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Šuntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redaktorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. .... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dailidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1909, pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. .... 20c

No. 225 Geriaus vėliaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. ...... 15c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. .... 25c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. .... 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. .... 10c

No. 302 Šiaurės Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. .... 25c

No. 331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Keplos kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-poėma. Penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinėlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907. pusl. 135. .... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai sviete, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 258. .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus sutaisė Šernas. Aprašo, kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planėtos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. .... 75c
Ta pati apdaryta. $1.00

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 490 Dvi Kelioni į Tolimą šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurės poliusą. Chicago, Ill. Kaina.... .... 20c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. .... 50c

No. 508. Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios mokslìškos vertės knyga, su daugybe paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. .... 50c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. .... 20c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. .... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh.Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gimdančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pažimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės mokslìškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemės eile. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 597 Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisė Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sąnarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 630 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, pročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ...... $2.00
Apdaryta. $2.50

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surųs, prėski, kartųs; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytųs ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00
Ta pati apdaryta audimo apdaruose, parašai ant nugaros ir šono. $2.50

No. 655 Istorija abelna. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. .... $1.00
Ta pati tvirtuose apdaruose. ... $1.25

No. 657 Istorija Suvienytų Valstijų šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaliai padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kun. Kraučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek lietuvių yra Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kun. Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580. Kaina. $1.00
Apdaryta. $1.50

No. 678 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dr. J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodančias vietas, kur senovėje gyveno lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. .... 50c

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-iais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. .... $1.00
Drutuose apdaruose. $1.25

No. 851 Apie turtų išdirbimą. Parašė Schram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais keliais išsidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusl. 139. .... 35c

No. 856 Aukos Karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo, kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežasčia, kiek blėdies padarė ir daro žmonėms ir kas į jąs žmoniją stumia. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40. .... 10c

No. 861 Dr. J. Basanavičius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. Nurodymai, kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, pusl. 41. .... 15c

No. 907 Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoje XV amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J—tis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 34. .... 10c

No. 921 Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargue. Vertė M. N—as. Telpa čia: I. Senovės pagonų labdarybė, II. Vyskupų ir vienuolių labdarybė ir III. Buržuazų labdarybė. Chicago, Ill. 1908, pusl. 36. .... 10c

No. 925 Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė aiškina moterų klausimą, todėl yra akyva perskaityti moterims ir vyrams. Kalbėtojai joje atras sau daug medžiagos. Chicago, Ill. 1908, pusl. 47. Kaina. 15c

No. 946 Priedelis prie lietuviško klausimo. Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. 1905, pusl. 38. .... 10c

No. 970 Tautiškos Politikos Knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 47. .... 15c

No. 1102 Auginimas ir maitinimas mažų kudikių. Parašė Dr. J. Kulis. Chicago, Ill. 1907, pusl. 28. .... 10c

No. 1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, D-rą Noll ir kitus sutaisė Šernas. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132. .... 35c

No. 1140 Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Kulis. Su daugeliu paveikslėlių iš embriologijos. Chicago, Ill. 1907, pusl. 21. .... 10c

No. 1157 Koks privalo buti vaikų auklėjimas? Rankius raštų, parašytų D-ro J. Šliupo. Chicago, Ill. 1908, puslapių 91. .... 25c

No. 1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Carque. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo, kad mėsa ir kai-kurie kiti, teip pavadinti dilginanti valgiai yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113. 30c

No. 1209 Angliškos Kalbos Vadovėlis tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1908, pusl. 90. .... 25c

No. 1210 Aritmetika. Sutaisė S. Skačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104. 25c

No. 1300 Rankvedys angliškos kalbos. Pagal Ollendorfą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pusl. 307. .... $1.25
Apdaryta. $1.50

No. 1328 Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų (abi dalys — I ir II, t.y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti anglišką kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. $6.00

No. 1326 Žodynas lietuviškai-angliškos kalbos. (Dalis I.) Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis pa-

ženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti audimo apdarai. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. .... $2.00
Popieros viršais. $1.75

No. 1327 Žodynas angliškai-lietuviškos kalbos. (Dalis II.) Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. $4.00
Ta pati knyga popieros apdar. $3.00

No. 1329 Žodynas. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. (Čia audimo nėra nė biskio.) $7.00

No. 1420 Tikyba ar mokslas. Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai-politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, puslapių 211. .... 50c

No. 1428 Valšės Kristaus pas popiežių Pijų IX. Parašė Viktoras Hugo. Antra laida. Chicago, Ill. 1907. Kaina. 10c

No. 1498 Lietuviškas Sapninykas. surinktas iš daugelio svetimų sapninykų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapninyką, su aprašymu planetų atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuoti gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205. .... 50c
Tas pats drutai apdarytas. 65c

No. 1457. Dangaus Augštumas ir Žmogaus Senumas; Anykščių šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė P. M. Pusl. 112. .... 15c

No. 1515 Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412. .... $2.50
Apdaruose. $3.00

No. 1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo šviesoje mokslo. Pagal svetimus šaltinius lenkiškai sutaisė F. J. Lietuviškai vertė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262. ...... 50c

No. 1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti, kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir mylimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant Naujų metų, dienoje varduvių, gimimo ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, pusl. 115. .... 35c

Maldaknvges.

Mažas Aukso Altorius — Katalikiška Maldų knygelė.

Šios 7 knygelės yra naujausio spaudimo ir gražesnės už seniau spaudintas. Popiera balta, slidi, drukas stambus, didumas knygelių 3×4½ colio. Maldos: rytmetinės, vakarinės, prie spaviednės, komunijos, mišių, mišparų, ir daugybė kitų. Mišių maldos su abrozėliais; mišparai lietuviški ir lotyniški. Keletas lotyniškų giesmių, giedamų prie išstatymo šš. Sakramento, procesijų, pakrapinimo ir tt. 6 Litanijos, psalmės Šv. Marijos P. ir Karaliaus Dovydo, aktai, ražančiai, stacijos, karunka, keliolika šventų giesmių ir tt.

No. 1801 Prastais, drutais apdarais, auksintais kraštais, be apkalimo. 50c

No. 1802 Prastais, drutais apdarais, auksintais kraštais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotoms blėtelėms, su kabute. 60c

No. 1803 Moroko skuros minkštais apdarais, apvaliais kampais, auksinti kraštai, parašai ir auksuota kvietka ant vieno šono. $1.25

No. 1804 Francuziškos slidžios skurelės minkštais apdarais, apvaliais kampais, aukso kvietka, kryžius, parašai ir kraštai. $1.50

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Vincas Pukas—Keliaujantis Agentas.
Jonas Janušas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
A. Lerniauskas, 347 Rodney Street.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
Petras Gliaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 709 W. Lombard St.

Chicago, Ill.
Jonas Balčas, 1098 So. Leavitt st
M. Dudas, 51 W. 25th St.
M. Fanstel, 4501 So. Laflin St.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Vinc. L[illegible], 124 W. 21st St.
Geo. A. Pupausky, 1112 S. Leavitt St.
K. Steponis, 873 — 34th Pl.
Juozas Volmeris, 163 W. 18th St.
K. T. Urbutis, 4552 So. Ashland Ave.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St
C. Kavolius, 42 Washington St.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 361 Quince St.

Melrose Park, Ill.
F. A. Golubickas, Box 172.

Millinocket, Me.
Jurgis Tumosa.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 346 Lenox st.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

Paterson, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
V. S. Kreivenas, Box 1020.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.
And. Mačis, 138 So. Main Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

SEELYVILLE, IND.
Ad. Kazakevičia

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Tacoma, Wash.
D. J. Puišis, 220 E. 26th st.

Union City, Conn.
D. F. Eimaitis, Box 72.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Wilkes-Barre, Pa.
A. P. Aleka, 71 No. Hancock St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas.

M. Virbickiene
Atsakanti akušerka
927 33rd Place, Chicago, Ill.
Telephone Yards 5102.
Duoda visokią rodą ir geriausią pagelbą moterims jų ligose, pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymui.

Ponia Ona Miller
(pagal vyrą Jankauskienė)
SENIAUSIA LIETUVE-AKUŠERKA CHICAGO
Dabar gyvena priešai Ruble st.
107 Canalport Avenue
Telephonas — 3619 Canal.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Atwood Bldg., Room 806
132 S. Clark Cor. of Madison St.
CHICAGO, ILL. Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs jurisprudencijos mokslą čia Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos gat.
Telephone Yards 2390.

ATYDAI BROOKLYNO LIETUVIU
Nauja Lietuviška apavų krautuvė (Shoe Store), 41 Grand st., Brooklyn, N. Y., netoli Houston ir Grand ferų.

Užlaikau geriausios firmos tavorą. Parduodu kuoteisingiausiai ir pigiau negu žydai. M. M. Kuliavas.

Vienatinė Lietuviška Sankrova
ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti moksliškų, svietiškų ir dvasiškų knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.
PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St. Chicago, Ill.

VYRAMS TIKTAI
Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!
Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų
Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.
Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv. didum. figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.
INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.
LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Dr. P. G. WIEGNER
(IŠ LATVIJOS)
Priima ligonius savo ofise:
3315 S. MORGAN ST.
Kasdieną iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare. Telefonas: Yards 709.

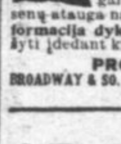

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų ataugą nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žiniomis reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & SO. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

AR TU SERGI

Ar tavo liežuvis išliżęs, skaudus ir išbertas spuogeliais? Ar burna prikartėjus, smirda kvapas, veidas išbertas spuogais, negali valgyti, pyksta širdis, vemi, skrepliuoji rytmečiais, jauti deginimą ir sunkumą krutinės duobiukėje, atsirugsti negardžiu skystimu arba vėju, ėda rėmuo, esi silpnas ir greitai pailstantis, užeina seilėtekis ir sutirštėjimas seilių, negali miegoti, ima snaudulys po pavalgymui, kankina diegliai šonuose, gurgimas viduriuose, gumbas, negardus skonis burnoje, trumpas kvapas, greitas nuvargimas, plakimas širdies? Jeigu teip tai nelauk, tuojaus prisiųsk mum dolerį o mes tamistai nusiųsime butelį musų gyduolės The John Elixir, su pilnu pamokinimu kaip vartoti. Pagelbės tamistai kaip ir šimtam kitų. Katalioga aprašantis suvirš 200 ligų gaunamas dykai kas prisiųs porą markių. John I. Bagdziunas, propr.
JOHN'S SUPPLY HOUSE
1109 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Dr. G. M. Glaser
Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.
3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės
Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokias operacijas. Liekuosi su pagarba
Telefonas Yards 687.
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

D-rē Marija Dowiatt-Sass
Moterų ir Vaikų Ligų Specialistė.
OFISAS, 749 W. 18-th St. Tel. Canal 1208.
Valandos: Nuo 9:30 iki 11:30 ryte. Nuo 3:30 iki 7 val. vakare. Nedėldieniais: Nuo 9:30 iki 12 val. tik.
BUSTAS, 2891 W. Harrison St. (arti W. 52-os Ave.)
Valandos: Iki 9 val. rytmetyj. Nuo 7 iki 8:30 vakare. Tel. Austin 439.

Lietuviška Gydykla
Sveikatos Patarėjo
D-RO J. THOMPSON'O
Vienatėlis ir tikriausias kelias atgriebimui sveikatos yra per Lietuvišką Gydyklą. Sveikatos patarėjas ir Direktorius tos gydyklos D-ras J. E. Thompsonas, kuris yra geriausiu gydytoju New Yorke, kadangi jis pabaigė Yale universitetą, daug metų praktikavo New Yorko Bellevue ligonbuty, teipogi garsiame visame sviete Viennos ligonbuty, kur ir pragarsėjo kaipo garsiausias gydytojas, kuriam ir dabar nėra tos ligos kurios jis nepataikytų išgydyti. Todėl Lietuviškoji Gydykla kviečia visus, kurie tik serga kokia liga neilaukus rašyti ar kreiptis į ją atsišaukti, o kiekvienas apturės tikrą pagelbą ir išgydymo garantiją. Adresas tokšai:
Dr. J. E. Thompson, 342 W. 27th St., New York., F. Y.
GYDYKLA ATDARA: Nuo 9 iki 12 val. ryto ir nuo 2 iki 5 val. vakare. Septintadieniais nuo 1 iki 3 val. po pietų.

Uždėta 1892.

GARSUSIS PASAULĖJE Profesorius Medicinos.
Dr. E. C. Collins,
Uždėtojas
Collins N. Y. Med. Instituto.

300.000 IŠGYDYTI!
Nereikia ilgiau sirgti! 300.000 žmonių buvę varginti visokiomis ligomis, tapo pasekmingai išgydyti ir tie, kuriuos kiti daktarai ir Institutai buvo pripažinę už neišgydomus; vienok garsiejei daktarai Collins New York Medical Instituto ir tuos išgydė.
Nenustok vilties! Nepaisyk kaip yra sunki arba užsisenėjusi liga, nes tie patis Specijalistai ir Tave teipgi gali išgydyti. Neatidėliok, ateik (arba parašykie lietuviškai), o apturėsit pagelbėjimui vaistus, kurie tuojaus suteiks palengvinimą ir padarys sveiku.
Nepavesk savo sveikatos ir ateities menkiems ir nepatyrusiems daktarams, apie kuriuos nieks nežino. Už tai nelaimėje ligos, be apsirikimo, kreipkis prie visiems žinomų geriausių gydytojų!
Patarimai DOVANAI! Ateik, ar parašyk, Instituto daktarai suteiks dovanai.
Kad apturėtumet šviežius ir grynus vaistus, tai specijalistai Instituto Laboratorijoje sutaisys ir pasiuns į namus, kurių kitur niekur negali gauti.
Collins New York Medical Institutas yra seniausias, didžiausias ir atsišaukus, jo sumanus specijalistai daktarai direktoriai, tuojaus užsiims tavo ligos išgydymu.
TEISINGI DAKTARAI! GERI VAISTAI! TIKRAS GYDYMAS!
Reikale tam tikras specijalistas daktaras padaro operacijas.
Jeigu sergi reumatizmu, užsikrečiamoms slaptoms ir kraujo užnuodijimo ligoms, ausų, kaklo, krutinės, kepenų, širdies, plaučiu, strėnų, nugaros ir tam panašioms, VYRAI ir MOTERIS, ateikite arba rašykite, adresuojant:
COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 34th STREET, NEW YORK.
OFISO VALANDOS:
Kasdiena nuo 10 iš ryto iki 1. po pietu nuo 2 iki 5 val. **Šventadieniais nuo 10 iki 1.** Vakarais utarninke nuo 7 iki 8 val.
Jei nori apsišviest, išmanyti apie sveikatą, kaip ją užlaikyti, o apsirgus, kur ir kaip išsigydyti, rašyk, o apturėsi Prof. **Dr. E. C. Collins** knygą „Vadovas į Sveikatą", tik prisiųsk 10c. markėms už prisiuntimą.
Dr. J. McGLADE, Dr. J. F. COYLE, Gydymo Direktoriai.

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!
Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir
Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe
nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdusias dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?
Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic
užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.
Mes tikrai tave išgydysime.
Mes gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodyk su mumis pakol da nėra per vėlu.
Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.
Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventomis dienomis: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.
CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

EUROPEJIŠKAI-AMERIKONIŠKA Prekybos Kanceliarija
Parengia reikalingas popieras ir dokumentus į sudus arba administracijos kanceliarijas Rusijoje, dovierenuastis, aktus pardavimo, parsamdymo sutartis ir kitokius dokumentus.
Sujieško metrikus gimimo, mirties, ženybų ir kitus įpėdinių dokumentus.
Išguldo visokius raštus ir dokumentus į Rusišką, Lenkišką, Lietuvišką Angliškę ir Vokiškę kalbas.
Veda visokias provas Rusijos, Austrijos, Vokietijos ir Amerikos suduose.
Atlieka visokius reikalus pas Rusijos, Austrijos ir Vokietijos Konsulius.
Veda provas atlyginimo už sužeidimus ir nuostolius.
Atlieka visokius prekybos reikalus Rusijoj, Austrijoj, Vokietijoj ir Amerikoj.
Rašykite savo prigimtoje kalboje šiuo adresu:
Europe-American Commer. Office, 112 So. Clark St., Chicago.
Telephone Main 2255 (2-nd Floor, Room 208.)

Geriausia Proga Amerikos Lietuviams ingyti
14 k. Grynu auksu pavilktas laikrodėlis.

gražiai graviruotais viršais (vyriškas ar moteriškas) su dviem antvožais, koteliu užsukamas ir už statomas, augštos kliasos Amerikos mašinerija, **visais akmenais**, garantuojamas 15 metų, kaina $14.00. — **14 k. grynu auksu** pavilktas grandinėlis, garantuojamas 15 metų. — **14 k. grynu auksu** pavilktas žiedas, su tavo vardo pirmutinėmis litaromis, garantuojamas 4 metams. Visi šitie daiktai sykiu kainoja $18.25. Ant laikrodėlio išgraviruota: **Atmintis iš Amerikos.**
Prisiųsk mums už viską $4.74.
Jei daiktai nebus tokie pat, kaip aprašyta, siųsk juos mums atgal, o mes **sugrąžinsime tau pinigus.** Tokias žemas kainas mes duodame tik pirmam užsisakymui dėl geresnio susipažimo su jumis. Atsiųsk mums **iš kalno 24c.** dvicentiniais krasos ženkleliais, **o likusius $4.50** užmokėsi apturėjęs ir apžiurėjęs daiktus ekspresui. Šituos daiktus galima parduoti tris syk augštesne kaina. Už 6 laikrodėlius, 6 grandinėlius ir 6 žiedus $25.50 $1.00 iš kalno 2c. krasos ženkleliais. Likusius $24.50 užmokėsi atsiimdamas ir peržiurėjęs daiktus ekspreso ofise.
Agents Wholesale Watch Co.
192 West Broadway, Dept. 71
NEW YORK CITY.

"Baltramiejaus Naktis"
yra tai puikus prancuzų romanas. Žingeidūs tikėjimo pamatai ir mirštančiųjų ginčai: bedievio ir kataliko. Indomus darbai karaliaus, kunigų ir jų paslaptys. "BALTRAMIEJAUS NAKTIS" stora, didelė knyga. **Kaina 75c.**
"Raistas" (The Jungle)
versta iš anglų kalbos originalo. Tai yra aprašymas iš Amerikos lietuvių gyvenimo. "Raistas" tokia skyva, kad į visas civilizuotas kalbas išversta. "Raistą" perskaitęs busi kaip šeimos klesos pabaigęs ir geriau svietą bei jo surėdymą pažinsi, negu daug metų Amerikoje gyvenęs. **Kaina $1.00. Adresas: J. Naujokas, Mad. Sta. b. 189, New York.**
Vienybės Liet." ir „Lietuvos" laikraščių prenumerata metams po $2.00, bet naujai užsisakančiam per mane vieną šitų laikraščių, prisiunčiant $2.00, duodu **"Balt. Naktį" dykai.**

Jauni ir seni, turtingi ir vargšai, ateikite ir daleiskite man išskaityti jųsų gyvenimą nuo lopšio iki grabo.
Kaina 50c. Su pasakymu vardo $1.00.
Garsiausias sviete
DELNAŽINYS IR KORTU LEMIKAS
PROF. H. LEIBOWITZ

Aš pasakysiu tamistai su kuom apsivesi ir teipgi vardą ypatos, kuri tave myli.
Jeigu tu nori žinoti kaip sav susivaldyti ir kaip žengti kiekvieną žingsnį gyvenime pasekmingai, kaip nepadaryti jokios klaidos savo užsiėmimuose, kaip apsisaugoti nuo nepasekmių ir nelaimių, kaip išvesti visus užmanymus laimingai: tiesos dalykuose, kelionėse, prietikiuose su priešais ir draugais, sveikatos, nuopuolių, dalykuose turto ir abelnai visame kas lytisi Tamistos gyvenimą.
Esmi vienatiniu kortų lėmiku (burtininku), kuris gali išmokyti kaip laimėti meilę ar draugiškumą tų, prie kurių širdis linkusi nors jie butų ir gana toli.
Prižadu pasakyti tamistai ar tamistos vyras, moteris ar meilužė teisinga ar prigavinga; kaip apsivesti su ta ypata, prie kurios širdis linkusi; kaip paskubinti apsivedimą su ypata, kurią myli; taipgi kaip įgautį įtekmę ant tų, su kuriais sueini. Aš papasakosiu tamistai praeitę, dabartę ir ateitį. Ateik ir pats persitikrinsi.
270 MAXWELL ST., TARPE HALSTED IR UNION GATVIU
AŠ KALBU LIETUVIŠKAI IR LENKIŠKAI. ATSINEŠK APGARSINIMĄ.

Męs Apdraudžiame
(Insuriname)
Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plėšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.** Nuo **Mirties.**
Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ
Kiekvienoj nelaimėj pinigai yra reikalingi, todėl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimės, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokės jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraude.
Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitės pas
A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

IŠGYDO IN 5 DIENAS
VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo
Noriu išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplerimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką sunegalėjimą pažiugimą lytiškų dalių at ligas liečiančias vyrus. — Šitas nuoširdus pasisiulinimus yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra-parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimities ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.
Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.
Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.
Slaptos vyrų ligos
išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės gaištys.
Plaučių ligos,
Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.
PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.
Moterų ligos,
Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.
Užnuodijimas Kraujo,
ir visos odos ligos, kaip ve pučkai, piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hemorhiodai, sutinimas gilių, naikinamti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.
AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.
DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. CHICAGO
(tarp Randolph ir Lake Str.)
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedelioj, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Serganti Vyrai!
Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbėkite save! Šaukitėsi prie mųs!

Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučėdysi laiką ir pinigus eidamas į American Medical Dispensary. Patarimas dykai.
Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpu laiku su keliomis dienomis musų originališku budu gydymo. Atsakančiai pritaikytas musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pasiekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugą. Jei nėsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per visą savo amžių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Męs išgydome tukstančius tokių ligų, dėlto kad turime joms ypatišką gydymą.
UŽSIKIMŠIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS. Nedaro skirtumo kaip ilgai kenti nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio piaustymo. Musų gydymas yra geriausias visoj pasaulėj, be jokio skausmo jis prašalina nesveikumą ant visados.
UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, žaizdas burnoje, gerklėje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kuno, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **American Medical Dispensary.** Męs jieškome sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Męs išvalysime tavo kraują gryhai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuodus trumpesniu laiku negu kas kitas kokioj dalyj pasaulės.
GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS. Tokį padėjimą gyslų męs išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai pranyksta visai.
Męs išgydome kuomet kitiems nenusiseka.
Męs teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybėje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Męs turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.
$10. vertės ištyrimas su X-spinduliais dykai.
Vyrai, manantī apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dėl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.
Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, paeinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, tai nemėgink jo uslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.
Atsišauk ištyrimui į American Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivesti.
IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!
Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.
American Medical Dispensary
91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.
VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Visi tie, kurie šaukiasi gydytis TUR šauktis asabiškai dėlto, kad ligos ir kitoki padėjimai negal but gydyti teip gerai per raštus kaip galima gydyti asabiškai. NERAŠYKITE, BET ATEIKITE.